

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ปภัชญา สังชาตรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ปภัชญา สังชาตรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566
(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

THE GUIDELINE OF INTERNAL EDUCATION QUALITY ASSURANCE OPERATIONS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS BASE ON THE FOUR PATHS TO ACCOMPLISHMENT UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

PAPATCHAYA SANGCHATREE

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF EDUCATION
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2023

(COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	:	**แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3**
ชื่อนักศึกษา	:	**ปภัชญา สังชาตรี**
ชื่อปริญญา	:	**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การบริหารการศึกษา**
ปีพุทธศักราช	:	**2566**
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	**ผศ. ดร. จิราภรณ์ ผันสว่าง**

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ .....
(พระครูศรีวีรคุณสุนทร, ผศ. ดร.)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :
ประธานกรรมการ .....
(ผศ. ดร. จำเนียร พลหาญ)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา) .....
(ผศ. ดร. จิราภรณ์ ผันสว่าง)

กรรมการ .....
(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ. ดร.)

กรรมการ .....
(รศ. ดร. สุเทพ เมยไธสง)

กรรมการ .....
(ดร. วิมลพร สุวรรณแสนทวี)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thesis Topic	:	The Guideline of Internal Education Quality Assurance Operations of Educational Institutions Base on the Four Paths to Accomplishment under Roi Et Primary Educational Service Area Office 3
Student's Name	:	Papatchaya Sangchatree
Degree Sought	:	Master of Education
Program	:	Educational Administration
Anno Domini	:	2023
Advisor	:	Asst. Prof. Dr. Jiraporn Phansawang

Accepted by the Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master of Education (Educational Administration)

Dean of Faculty of Education .....
(Phrakhrusrivirakhunsunthorn, Asst. Prof. Dr.)

Thesis Committee :
Chairman .....
(Asst. Prof. Dr. Chumnian Pollaharn)

Member (Advisor) .....
(Asst. Prof. Dr. Jiraporn Phansawang)

Member .....
(Phrakhruvichitpanyaphorn, Asst. Prof. Dr.)

Member .....
(Assoc. Prof. Dr. Suthep Moeithaisong)

Member .....
(Dr. Vimonporn Suwanseantawee)

Copyright of Mahamakut Buddhist University

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : **แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3**

ชื่อนักศึกษา : **ปภัชญา สังชาตรี**

ชื่อปริญญา : **ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**

สาขาวิชา : **การบริหารการศึกษา**

ปีพุทธศักราช : **2566**

อาจารย์ที่ปรึกษา : **ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิราภรณ์ ผันสว่าง**

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 2) เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 313 คน และผู้ให้สัมภาษณ์ 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยมีค่าความเชื่อมั่นสภาพปัจจุบัน เท่ากับ 0.92 และสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.94 และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า:

1) สภาพปัจจุบันการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลัก อิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ความต้องการจำเป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพ

การศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ตามลำดับ 2) แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาได้แนวทางดังนี้ (1) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา สถานศึกษาจะต้องกำหนดเป้าหมายการพัฒนาการจัดการศึกษา (2) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง สถานศึกษาควรมีการคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (3) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินการตามแผนด้วยความมุ่งมั่น (4) ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาควรนำผลการดำเนินงานไปพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (5) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาควรนำมาตรฐานการศึกษาไปประกาศใช้เพื่อเป็นตัวกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษา (6) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ผู้ประเมินต้องมีความรอบครอบเพื่อให้การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในมีประสิทธิภาพ (7) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา สถานศึกษาควรนำข้อมูลจากการติดตามผลการดำเนินงานไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา

คำสำคัญ : แนวทาง, งานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน, หลักอิทธิบาท 4

ABSTRACT

Thesis Topic	:	**The Guideline of Internal Education Quality Assurance Operations of Educational Institutions Base on the Four Paths to Accomplishment under Roi Et Primary Educational Service Area Office 3**
Student's Name	:	**Papatchaya Sangchatree**
Degree Sought	:	**Master of Education**
Program	:	**Educational Administration**
Anno Domini	:	**2023**
Advisor	:	**Asst. Prof. Dr. Jiraporn Phansawang**

The objectives of the research were: 1) to study the current and desired situations, as well as the needs, of internal education quality assurance operations in educational institutions based on the Four Paths to Accomplishment under Roi Et Primary Educational Service Area Office 3, and 2) to study the guidelines for internal education quality assurance operations in these institutions based on the Four Paths to Accomplishment. The sample consisted of administrators and teachers, with a total of 313 participants, and five interviews were conducted. The data collection instrument was a questionnaire, with a reliability of 0.92 and 0.94 for the current and desired situations, respectively, and quality-verified interviews. The collected data were analyzed using statistical devices such as frequency, percentage, mean, standard deviation, modified priority needs index ($PNI_{modified}$), and content analysis.

The research results showed that:

1) The overall current situation of internal education quality assurance operations in educational institutions based on the Four Paths to Accomplishment under Roi Et Primary Educational Service Area Office 3 was found to be moderate. When considering individual aspects, the highest-ranking item was self-assessment reporting, followed by follow-up and monitoring of performances, developing educational institutions for

continuous quality, and specification of education standards, respectively. The desired situation, overall, was found to be at a higher level. When considering individual aspects, the highest-ranking item was self-assessment reporting, followed by accompanied education planning, educational operation in compliance with established plans, and specification of education standards, respectively. The needs of internal education quality assurance operations based on the Four Paths to Accomplishment was accompanied education planning, followed by self-assessment reporting, educational operation in compliance with established plans, developing educational institutions for continuous quality, specification of education standards, evaluation and examination of educational quality, and follow-up and monitoring of performances, respectively. 2) The guidelines for internal education quality assurance operations in educational institutions based on the Four Paths to Accomplishment, as determined by semi-structured interviews, included the following: (1) for accompanied education planning, clear educational management development goals should be set; (2) for self-assessment reporting, a self-assessment report committee should be appointed; (3) for educational operation in compliance with established plans, personnel in the educational institution should carry out the plan with determination; (4) for developing educational institutions for continuous quality, performance should be used to achieve set goals; (5) for specification of education standards, educational standards should be promulgated to determine the direction of educational development; (6) for evaluation and examination of educational quality, assessors must be thorough to effectively assess the quality of internal education; and (7) for follow-up and monitoring of performances, information from monitoring performance should be used to develop educational institutions.

Keywords : Guideline, Internal education quality assurance, The Four Paths to Accomplishment

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะความอนุเคราะห์จากทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด และคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจน เจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้คำแนะนำเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาในเล่มวิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ระดับมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา เป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์ ผันสว่าง ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยได้กรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนข้อเสนอแนะในการตรวจแก้ไขเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ที่ช่วยอำนวยความสะดวก ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะศึกษาศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้ความสะดวกด้วยดี ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่คอยให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณครอบครัวและญาติพี่น้องทุกท่านที่คอยให้การสนับสนุน ส่งเสริมและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัย ตั้งแต่เริ่มเรียนจนถึงจบการศึกษา

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาและตอบแทนพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

ปภัชญา สังชาตรี

สารบัญ

		หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย		**จ**
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		**ช**
กิตติกรรมประกาศ		**ฌ**
สารบัญ		**ญ**
สารบัญตาราง		**ฏ**
สารบัญภาพ		**ฑ**
บทที่		**1**
1	**บทนำ**	**1**
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	1.2 คำถามการวิจัย	4
	1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
	1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
	1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
	1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
2	**เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**	**10**
	2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา	10
	2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	18
	2.3 หลักอิทธิบาท 4	37
	2.4 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4	45
	2.5 ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment)	62
	2.6 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย	68
	2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	73
	2.8 กรอบแนวคิดการวิจัย	84
3	**วิธีดำเนินการวิจัย**	85
	3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	85
	3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	86

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
	3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	87
	3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	88
	3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	89
	3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	90
4	**การวิเคราะห์ข้อมูล**	92
	4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
	4.2 ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล	92
	4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	93
5	**สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ**	**132**
	5.1 สรุปผล	132
	5.2 อภิปรายผล	134
	5.3 ข้อเสนอแนะ	139
บรรณานุกรม		**140**
ภาคผนวก		**150**
	ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	151
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	153
	ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องเมือ (Try – out)	157
	ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม	160
	ภาคผนวก จ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์	162
	ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์	164
	ภาคผนวก ช เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	170
	ภาคผนวก ซ ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถาม (IOC) ของเครื่องมือเพื่อการวิจัย	183
	ภาคผนวก ฌ ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย	192
	ภาคผนวก ญ ภาพการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	194
ประวัติผู้วิจัย		198

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

2.1 ข้อมูลจำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3..... 71

2.2 บุคลากรแยกตามสายงาน ผู้บริหารและสายผู้สอนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3..... 72

3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 86

4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 93

4.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมและรายด้าน..... 94

4.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา..... 97

4.4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษา..... 101

4.5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา..... 106

4.6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา..... 111

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

4.7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา..... 115

4.8 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง..... 119

4.9 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง..... 123

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย..... 84

มหามกุฏราชวิทยาลัย

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ และการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้นเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของบุคคล ดังในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 วรรค 3 ระบุไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560) จะเห็นได้ว่าการศึกษามีความสำคัญต่อมนุษย์และส่งผลถึงการพัฒนาประเทศชาติ ดังนั้นจึงได้มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติขึ้นในประเทศ ที่ตระหนักถึงความหมายและความสำคัญของการศึกษา ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2553 กล่าวในมาตรา 4 ว่า “การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้นมีความสำคัญมาก และในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้นสิ่งที่บ่งบอกถึงความมีคุณภาพที่ชัดเจนที่สุดคือ การมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นสิ่งยืนยันถึงความเชื่อมั่นในระบบการศึกษา สถานศึกษาที่มีคุณภาพจะต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นสิ่งยืนยันได้ว่าสถานศึกษาได้ดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ผู้เรียนและผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในการดำเนินงานของสถานศึกษา รวมถึงผู้ประกอบการและประเทศชาติจะได้บุคลากรที่มีคุณภาพในการปฏิบัติงานในองค์กรและพัฒนาประเทศชาติ ดังนั้น การประกันคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานนั้นมีความสำคัญมาก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2553 หมวด 6 มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนด

ในกฎกระทรวง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 47 ได้ระบุให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (สำนักงานศูนย์เทคโนโลยีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2562) จะเห็นได้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษานั้นมีความสำคัญมาก เนื่องจากการจัดการศึกษาที่มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพนั้น ส่งผลถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและหน่วยงานที่กำกับติดตามในระบบการศึกษา กล่าวคือ ผู้เรียนและผู้ปกครองมีหลักประกันและความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ครูได้ปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ มีประสิทธิภาพ ได้พัฒนาตนเองและผู้เรียนอย่างต่อเนื่องทำให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้ภาวะผู้นำและความรู้ความสามารถในการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและมีความโปรงใสเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชน ตลอดจนหน่วยงานที่กำกับดูแลได้สถานศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งจะช่วยแบ่งเบาภาระในการกำกับดูแลสถานศึกษา รวมถึงผู้ประกอบการ ชุมชน สังคม และประเทศชาติได้เยาวชนและคนที่ดีมีคุณภาพและศักยภาพที่จะช่วยปฏิบัติงานพัฒนาองคกรชุมชน สังคมและประเทศชาติต่อไป (โสภณ เพ็ชรพวง, 2564)

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้น หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา การที่สถานศึกษามีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น จึงเป็นการดำเนินกิจกรรมและภารกิจต่าง ๆที่เป็นกิจวัตรปกติของสถานศึกษาทั้งด้านวิชาการ การบริการและการจัดการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาทั้งผู้รับบริการโดยตรง คือ ผู้ปกครอง ผู้ปกครองและผู้รับบริการทางออม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคม ดังนั้นในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษานั้น จำเป็นต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในอยู่ในกระบวนการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษา การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองและการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้มีประสิทธิภาพ

จากรายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจถึงการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามกฎกระทรวงพุทธศักราช 2561 นั่นคือ พบปัญหาอุปสรรคหลายประการ ดังเช่น บุคลากรในสถานศึกษายังขาดความเข้าใจในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ส่งผลให้การประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาและการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องเกิดความล่าช้า การติดตามการดำเนินและการรายงานผลการดำเนินงานไม่ทันตามเวลาที่กำหนด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3, 2564) ทั้งนี้เพราะในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษานั้น บุคลากรในสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และจำเป็นต้องมีหลักธรรมในการเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะช่วยให้บุคลากรในสถานศึกษามีแนวทางในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายจนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เป็นหลักธรรมในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ นั่นคือ อิทธิบาท 4 คำว่า อิทธิบาท แปลว่า บาทฐานแห่งความสำเร็จ 4 ประการ คือ ฉันทะ การมีความรักความพอใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา วิริยะการมีความพยายาม ไม่ย่อท้อ ต่ออุปสรรคในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา จิตตะ การมีความเอาใจใส่ ติดตาม ไม่ปล่อยปะละเลยในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาและวิมังสา การตรวจสอบ พิจารณา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาด้วยความรอบคอบ (พระครูปลัดปริยัติวัฒน์ (ไพชน สิริธมฺโม), 2561) การนำหลักอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาจะช่วยให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาสำเร็จทันเวลาและมีประสิทธิภาพ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

1.2 คำถามการวิจัย

1.3.1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 อยู่ในระดับใด

1.3.2 แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

1.2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พุทธศักราช 2561 โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ได้ให้สถานศึกษาในสังกัดใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประกอบด้วยทั้งหมด 7 ด้าน คือ

1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษา
2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
5) การติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา
6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง
7) การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

โดยนำหลักอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้กับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

1) ฉันทะ การมีความรักความพอใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

2) วิริยะ การมีความพยายาม ไม่ย่อท้อ ต่ออุปสรรคในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

3) จิตตะ การมีความเอาใจใส่ ติดตาม ไม่ปล่อยปะละเลยในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

4) วิมังสา การตรวจสอบ พิจารณา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ด้วยความรอบคอบ

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร

1.4.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ทั้งหมด 213 โรงเรียน จำนวน 1,658 คน

1.4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 40 คน และครูผู้สอน จำนวน 273 คน รวมทั้งสิ้น 313 คน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และทำการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก

1.4.2.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ในสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (Best Practice) ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3

1.4.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

1.4.3.1 ตัวแปรต้น

การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

1.4.3.2 ตัวแปรตาม

1) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

2) แนวทางทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

1.4.4 ขอบเขตด้านสถานที่

สถานที่ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง 5 อำเภอ คือ อำเภอโพนทอง อำเภอเสลภูมิ อำเภอโพธิ์ชัย อำเภอเมยวดี และอำเภอหนองพอก จำนวน 213 โรงเรียน

1.4.5 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาเพื่อทำการวิจัยในปีการศึกษา 2565

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อประโยชน์ในการวิจัยและช่วยให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1.5.1 มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนด คุณลักษณะที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการตามการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2561 ที่ใช้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 มีมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.5.2 การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการประเมินและติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ด้วยรูปแบบหรือวิธีการอย่างมีมาตรฐาน บริหารจัดการเป็นระบบคุณภาพ มีผลคงไว้ซึ่งคุณภาพหรือมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นและปรากฏหลักฐานเป็นที่ประจักษ์ ผู้สำเร็จการศึกษาได้มาตรฐานการศึกษาตามที่กำหนด ประกันได้ว่า สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามที่ประกาศไว้ สร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พร้อมรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอก

1.5.3 การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน หมายถึง การประเมินผล การติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้ดำเนินการดำเนินงานในด้านต่างๆตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้ โดยบุคลากรของสถานศึกษานั่นเอง หรือโดย หน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัดที่ต้องกำกับ ติดตามดูแลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.5.4 หลักอิทธิบาท 4 หมายถึง หลักสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน 4 ประการ ได้แก่ 1) ฉันทะ 2) วิริยะ 3) จิตตะ 4) วิมังสา ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3

1) ฉันทะ หมายถึง การพอใจและรักในงานต้องรับผิดชอบ ถ้าเกิดความพอใจและรักในงานที่รับผิดชอบแล้วจะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ผู้บริหารและครูต้องมีความพอใจและรักในงานที่จะดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2) วิริยะ หมายถึง ความเพียร ความพยายามและความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้นในงานที่ตนเองรับผิดชอบ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจะต้องมีความพยายาม ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาแต่ละขั้นตอน เมื่อพบอุปสรรคในการดำเนินงานก็ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคนั้น

3) จิตตะ หมายถึง ความเอาใจใส่ในงานที่ตนได้รับมอบหมายหรือได้รับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ต้องมีความเอาใจใส่ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาถึงจะส่งผลให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

4) วิมังสา หมายถึง การพิจารณา ไตร่ตรอง ในงานที่ต้องดำเนินการ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะต้องดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างรอบครอบไตร่ตรองถึงผลที่เกิดขึ้นและตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายอย่างละเอียดรอบคอบ

1.5.5 แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 หมายถึง ข้อปฏิบัติหรือขั้นตอนในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 จังหวัดร้อยเอ็ด ตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2561มาประยุกต์กับหลักอิทธิบาท 4 มี 7 ด้าน ดังนี้

1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การกำหนดวิธีการในการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยสถานศึกษาได้มีการเอาใจใส่(จิตตะ) ในกระบวนการการกำหนดมาตรฐาน บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐาน (ฉันทะ) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา วิเคราะห์ค่าเป้าหมายอย่างละเอียดรอบคอบ(วิมังสา) และมีการนำมาตรฐานการศึกษาไปประกาศใช้เพื่อเป็นตัวกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษา(วิริยะ)

2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา หมายถึง การจัดทำแม่บทที่จะกำหนดเป้าหมายและการพัฒนาการจัดการศึกษา สถานศึกษาต้องมีการตั้งคณะกรรมการจัดทำแผน (จิตตะ) การวิเคราะห์สภาพปัจจัยภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างละเอียด(วิมังสา) บุคลากรในสถานศึกษานำผลการวิเคราะห์มาเป็นกรอบในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย อัตลักษณ์ของสถานศึกษารวมถึงกิจกรรมโครงการต่างๆ(ฉันทะ) เพื่อให้ได้แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนดำเนินการประจำปีที่จะใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้ทันตามเวลาที่กำหนดไว้(วิริยะ)

3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา หมายถึง การปฏิบัติ การดำเนินกิจกรรม โครงการ ตามขั้นตอนด้วยความรักและเต็มใจ(ฉันทะ) มีความมุ่งมั่นพยายาม(วิริยะ) จนบรรลุเป้าประสงค์ของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและทันเวลาที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษา มีการนิเทศติดตาม สรุปโครงการ กิจกรรม(วิมังสา) และสถานศึกษามีแบบประเมินโครงการหรือกิจกรรม เพื่อนำข้อเสนอแนะ ไปปรับปรุงในการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่อไป(จิตตะ)

4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง การตัดสินว่าการดำเนินงานของสถานศึกษา เมื่อมีการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้และดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาแล้ว ผลเป็นอย่างไร สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อทำหน้าที่ประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา(จิตตะ) สถานศึกษามีการดำเนินงานตามมาตรฐาน(ฉันทะ) และมีการประเมินผลคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจากเอกสาร หลักฐาน บันทึกรูปภาพ ร่องรอยการปฏิบัติงาน (วิริยะ) ผู้ประเมินและตรวจสอบต้องมีความรอบครอบ ไต่ตรอง ทบทวนอย่างถี่ถ้วน (วิมังสา) เพื่อให้ได้ผลการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในมีประสิทธิภาพ

5) การติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการวางแนวทางและทบทวนการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษามีการวางแผนและกำหนดแนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบ(ฉันทะ) และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ชัดเจนและเป็นระบบ(วิมังสา) ผู้ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาจะต้องมีความเอาใจใส่ ติดตามด้วยความใส่ใจ ไม่ปล่อยปะละเลยในส่วนที่ควรปรับปรุง (จิตตะ) เพื่อให้การติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษา(วิริยะ)

6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง หมายถึง การรวบรวม จัดทำผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาในแผนการพัฒนาการศึกษาที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ (วิริยะ) เป็นการจัดทำรายงานทุกปี สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง(จิตตะ) ผู้ที่จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองและผู้ที่เกี่ยวข้อง จะต้องมีความรัก

และพอใจ (ฉันทะ) ที่จะดำเนินการจัดทำเล่มรายงานผลการประเมินตนเอง และสถานศึกษาได้นำผลการประเมินเปรียบเทียบกับผลการประเมินปีที่ผ่านมาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาในปีต่อไป(วิมังสา)

7) การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การนำผลการดำเนินงานที่ได้ไปเป็นข้อมูลในการประเมินและตรวจสอบผลการดำเนินงานของสถานศึกษา (วิริยะ) สถานศึกษามีการวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคที่พบในการดำเนินงานตามแผนในปีที่ผ่านมา(วิมังสา) และบุคลากร สรุปและวิเคราะห์ถึงปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินโครงการกิจกรรมที่ได้รับผิดชอบ ด้วยความเอาใจใส่ ไม่ปล่อยปะละเลย(จิตตะ) เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาและสถานศึกษามีการส่งเสริมโครงการหรือกิจกรรมที่ช่วยให้สถานศึกษามีผลงานที่ดีและบรรลุเป้าหมายของแผนการจัดการศึกษา(ฉันทะ)

1.5.7 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่มีใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

1.5.8 ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่มีใบประกอบวิชาชีพครูปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

1.5.9 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเอ็ด เขต 3 คือ หน่วยงานที่กำกับดูแล ติดตามการจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาส 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอโพธิ์ชัย อำเภอโพนทอง อำเภอเมยวดี อำเภอหนองพอกและอำเภอเสลภูมิ ทั้งหมด 213 โรงเรียน

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้สารสนเทศ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นเพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1.6.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 เพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายนให้มีประสิทธิภาพ

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีจากตำรา บทความ หนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัย ซึ่งมีหัวข้อที่สำคัญดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

2.3 หลักอิทธิบาท 4

2.4 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4

2.5 ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment)

2.6 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

2.1.1 ความหมายของการบริหาร

การบริหาร (Administration) มีรากศัพท์มาจากภาษาลาติน “Administatrae” หมายถึง ช่วยเหลือ (Assist) หรืออำนวยการ (Direct) การบริหารมีความสัมพันธ์หรือมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า "Minister" ซึ่งหมายถึง การรับใช้หรือผู้รับใช้ หรือผู้รับใช้รัฐ คือ รัฐมนตรี สำหรับความหมายดั้งเดิมของคำว่า Administer หมายถึง การติดตามดูแลสิ่งต่าง ๆ

มาราณี สัสดีวงศ์ (2554, หน้า 11) ให้ความหมายการบริหารว่า หมายถึง กระบวนการที่ใช้ศาสตร์และศิลป์ของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ได้ร่วมมือกันกำหนดหรือทำกิจกรรมอย่างใด อย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่าง เพื่อให้เป็นตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดและเกิดผลประโยชน์สูงสุด ตามเป้าหมายขององค์การ

วิรัช สวนวงศ์วาน (2554, หน้า 2) การบริหาร คือ สิ่งที่ผู้จัดการหรือผู้บริหารต้องปฏิบัติซึ่งเกี่ยวข้องกับการประสานงานและการดูและงานและกิจกรรมต่างๆ ของผู้อื่น

สมหมาย เจริญภูมี (2555, หน้า 12) ได้ให้ความหมายการบริหาร หมายถึง การดำเนินงานที่ผู้บริหารจะต้องยึดเป็นแม่บทในการดำเนินงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

วิโรจน์ สารรัตนะ (2555, หน้า 1) ได้ให้ความหมาย การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพโดยอาศัยหน้าที่ในการบริหาร ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การชี้นำ (Leading) และการควบคุมองค์กร (Controlling)

ศิริ ถีอาสนา (2557) ได้ให้ความหมายของการบริหาร ไว้ว่า เป็นกิจกรรมกลุ่มตั้งแต่ สองคนขึ้นไป ร่วมมือกันจัดการทรัพยากรที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์จัดการกระบวนการบริหารหรือหน้าที่การบริหาร ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การจัดคณะทำงาน (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting)

วิลเลี่ยม (Williams, 1980, อ้างถึงใน สุทธิชัย รีทาศรี, 2553, หน้า 22) ได้ให้ความหมาย ว่าการบริหารมีกิจกรรมหลัก 3 ประการในการบริหาร คือ การดำเนินการให้สำเร็จตามเป้าหมาย การบำรุงรักษาองค์การให้อยู่รอดและการป้องกันองค์กรจากสิ่งแวดล้อมภายนอก

แมสซี่ และดักลาส (Massie & Douglas, 1981 อ้างถึงใน สุทธิชัย รีทาศรี, 2553, หน้า 22) ได้แสดงทัศนะ ว่าการบริหารเป็นทั้งศิลป์ ศาสตร์และวิชาชีพ กล่าวคือ กรณีที่เป็นศิลป์ (Art) หมายถึง ทักษะและความรู้ที่แต่ละบุคคลได้พัฒนาขึ้นเพื่อให้บรรลุ จุดหมายใดจุดหมายหนึ่ง โดยทักษะและความรู้ที่พัฒนาขึ้นนั้น อาจเกิดจากการฝึกฝนหรือการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นที่มีความชำนาญทักษะทางการบริหารมาเป็นอย่างดีแล้ว เสมือนนักดนตรีหรือจิตรกรที่ได้ฝึกฝนหรือเรียนรู้จากดนตรีหรือจิตกรที่มีความชำนาญหรือมีทักษะสูง กรณีที่เป็นศาสตร์ (Science) หมายถึง องค์ความรู้ที่เกิดจาการสืบค้นหาความรู้ใหม่ ๆ ด้วยวิธีการเชิงวิทยาศาสตร์ มีการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล การตั้งสมมุติฐานและทดสอบสมมุติฐาน เป็นต้น ดังเช่นในศตวรรษที่ผ่านมา ได้มีการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ ก่อให้เกิดทฤษฎีทางการบริหารขึ้นมามากมายหลายทฤษฎีซึ่งผู้บริหารสามารถนำไปประยุกต์ใช้ผสมผสานกับความเป็นศิลป์ที่มีการฝึกฝนพัฒนาขึ้นในแต่ละบุคคลจนเกิดความเชี่ยวชาญ กล่าวอย่างง่ายก็คือ ศิลป์ (Art) เป็นเรื่องของการกระทำการฝึกฝนเพื่อความชำนาญ ส่วนศาสตร์ (Science) เป็นเรื่องของความรู้ รู้ว่าจะทำอะไรและทำอย่างไร กรณีเป็นวิชาชีพ (Profession) นั้น เกิดขึ้นจากทั้งความเป็นศิลป์และความเป็นศาสตร์ โดยมีเกณฑ์ที่แสดงถึงความเป็นวิชาชีพใด ๆ ดังนี้

1. วิชาชีพเกิดขึ้นจากการมีองค์ความรู้ในวิชาชีพนั้น ๆ อย่างเป็นระบบโดยบุคคลในวิชาชีพนั้น ๆ จะต้องได้รับการพัฒนาในเชิงสติปัญญาอยู่เสมอ

2. วิชาชีพต้องการความมีทัศนคติเพื่อการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นบุคคลในวิชาชีพนั้น ๆ จะต้องมีการสืบค้นหาความคิดใหม่ (New Ideas) อยู่เสมอ

3. วิชาชีพให้บริการต่อผู้อื่น ดังนั้นในวิชาชีพหนึ่ง ๆ จึงต้องการหลักการเชิงจริยธรรมว่าเงินไม่ได้เป็นปัจจัยที่จะใช้วัดผลสำเร็จในวิชาชีพที่สำคัญ

4. วิชาชีพมีมาตรฐานทางวิชาชีพ ดังนั้นวิชาชีพหนึ่ง ๆ จะมีมาตรฐานทางวิชาชีพที่กำหนดขึ้นโดยสมาคมทางวิชาชีพนั้น การเข้าเป็นสมาชิกก็ต้องได้รับการยอมรับ มีการฝึกฝนอบรมและการปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยมต่อวิชาชีพนั้น ๆ

จากความหมายของ การบริหาร สรุปได้ว่า การบริหาร คือ กระบวนกานดำเนินงานที่ใช้ทั้งศาสตร์ความรู้และศิลปะในการประสานงานในกลุ่มคน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้

2.1.2 ความสำคัญของการบริหาร

ในการดำเนินงานขององค์กรนั้น องค์กรทุกองค์กรจะประสบความสำเร็จได้ต้องมีการบริหารที่ดี แม้ในองค์กรจะมี บุคคล งบประมาณ วัสดุ ที่ดี แต่หากขาดการบริหารจัดการที่ดีก็อาจจะเกิดความล้มเหลวในองค์กรได้ มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารและประโยชน์ของการบริหารไว้มากมายดังนี้

มาราณี สัสดีวงศ์ (2554, หน้า 11) กล่าวถึง การบริหารว่ามีลักษณะสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. มีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย
2. มีหลักเกณฑ์ในการดำเนินงาน
3. มุ่งสร้างผลงานให้เกิดขึ้น
4. ประกอบด้วยองค์ประกอบหลายๆ ด้านรวมกัน
5. ความสำเร็จของงานอยู่ที่ความร่วมแรงร่วมใจของสมาชิก
6. มีผลกระทบในวงกว้าง
7. มีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล
8. มีผู้นำกลุ่ม

วิรัช สวนวงศ์วาน (2554, หน้า 3) กล่าวว่า การบริหารเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน หากนำมาใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานหลายประการดังนี้

1. ประหยัด ประหยัด หมายถึง มีการใช้ทรัพยากรที่น้อยที่สุดแต่ได้ผลงานมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการใช้เงินลงทุน ใช้คน หรือใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ

2. ประสิทธิผล ประสิทธิผล หมายถึง ได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3. ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ หมายถึง เป็นการเปรียบเทียบกันระหว่างต้นทุนหรือทรัพยากรที่ใช้กับผลงานที่ออกมา ถ้าทรัพยากรที่ใช้ซึ่งเรียกว่า ต้นทุน (Cost) น้อย แต่ผลงานที่ได้ออกมา (Benefit) มีมากก็เรียกว่าการทำงานหรือการบริหารมีประสิทธิภาพ

4. ความเป็นธรรมต่อทุกคนในองค์การ ไม่ว่าจะเป็นผู้ร่วมงานหรือผู้ร่วมทุนหากกิจกรรมที่ร่วมทุนมีจำนวนมากก็จะได้รับผลตอบแทนมากขึ้น

5. มีเกียรติชื่อเสียง หากบริหารงานดีจำทำให้องค์การเจริญก้าวหน้าและได้รับการยกย่องจากสังคม

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556, หน้า 22) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารเป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้และให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2557, หน้า 3) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนดโดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบและใช้ทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสมเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ

เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน (2559, หน้า 11) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานได้อย่างมีระบบซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารงานและบริหารคนอยู่ตลอดเวลา ผู้บริหารจึงต้องทำหน้าที่จัดการเรื่องระบบงานและวิธีการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดระบบการผลิต การให้บริการหรือการดำเนินงานทุกด้านให้เป็นไปด้วยดีและสามารถประสานการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญของการบริหาร ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหาร เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการดำเนินงานขององค์กร องค์การจะดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารจะต้องมีกระบวนการบริหารจัดการที่ดี มีระบบ มีขั้นตอนที่ชัดเจนและมีเทคนิคต่างๆที่ใช้ในการบริหารจัดการเพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้

2.1.3 การบริหารสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ได้มีนักการศึกษา นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาดังนี้

ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ (2555, หน้า 11) อธิบายว่า การบริหารสถานศึกษา คือ กระบวนการในการทำงาน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล บริหารงานทั่วไป

จรุณี เก้าเอี้ยน (2555, หน้า 5) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นกิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคม

ในทุกด้าน เช่น ความสามารถ ทัศนคติ พฤติกรรม ค่านิยม หรือคุณธรรม ทั้งในด้านการสังคม การเมืองและวัฒนธรรม

อรุณี ทองนพคุณ (2558, หน้า 9) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็กเยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถ เจตคติพฤติกรรม ค่านิยม หรือคุณธรรมในด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผนและไม่เป็นระเบียบแบบแผน

สัมมา รธนิธย์ (2560, หน้า 95) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ผู้บริหารดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่มีความร่วมมือของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีการวางแผน การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม และการจัดการ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ มีความสามารถและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของสถานศึกษา

จิตติมา อัครธิติพงศ์ (2561, หน้า 1478) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาที่จะทำ ให้บุคลากรเกิดการรับรู้กระบวนการในการบริหารสถานศึกษาสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบต่อหน้าที่เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป

จากความหมายของ การบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้กระบวนการ การบริหารจัดการในสถานศึกษาที่ครอบคลุมงานหรือกิจกรรมต่างๆที่ดำเนินการในสถานศึกษา ได้แก่ กิจกรรมด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป เพื่อให้งานแต่ละด้านบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

2.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษา ใช้กระบวนการการบริหารจัดการในสถานศึกษา ดังนั้นจึงมีนักวิชาการ นักการศึกษาได้ให้ความหมายของ ผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ ระบุว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553, หน้า 45) ให้ความหมายผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรที่รับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน ในการดำเนินงานตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษา จะมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลได้

เพียงใดนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่จะผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนและสร้างพลังแห่งการร่วมแรงร่วมใจ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 5) ให้ความหมายผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารการศึกษาในสถานศึกษา

วงษ์เดือน ทองคำ (2556, หน้า 25) กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า บุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีบทบาทในฐานะผู้นำ สามารถควบคุมและดูแลการดำเนินงานในด้านบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ให้บรรลุตามแผนและนโยบายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัย สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่มีใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ทำหน้าที่บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

2.1.5 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

ทฤษฎีเป็นแนวความคิดหรือความเชื่อที่เกิดขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์ มีการทดสอบและการสังเกตจนเป็นที่แน่ใจ ทฤษฎีมีบทบาทในการให้คำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทั่วไปและชี้แนะการวิจัย ซึ่งทฤษฎีการบริหารการศึกษา มีดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการบริหารแบบราชการ (Bureaucratic management)

วรีสิทธิ์ วรีสิทธิ์ (2557) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีองค์การแบบราชการ ประกอบด้วยหลัก 6 ประการ คือ 1) หลักกฎหมายและเหตุผล (Legal and rational) ในการทำงานทุกอย่างต้องเป็นไปตามระเบียบ กฎเกณฑ์และข้อบังคับและคำนึงถึงเหตุผลประกอบด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้งานนั้นสำเร็จและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นสำคัญ 2) หลักสายการบังคับบัญชา (Hierarchy) มีการกำหนดตามตำแหน่งเรียงตามลำดับจากสูงไปต่ำ เพื่อให้การบังคับบัญชาลดหลั่นกันไปตามหน้าที่และความรับผิดชอบ 3) หลักระบบคุณธรรม (Merit system) ถือว่าบุคคล ในองค์การจะต้องมีสิทธิและโอกาสเท่าเทียมกัน ในกลุ่มที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้แบบเดียวกัน เช่น การคัดเลือกการบรรจุการแต่งตั้ง การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง โดยปลอดจากอิทธิพลทางการเมือง 4) หลกัการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างมีแบบแผน (Formal) มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานและตำแหน่งต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจนไม่ซ้ำซ้อนกัน 5) หลักการฝึกอบรม (Training) ผู้บริหารจะต้องมีการพัฒนาบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นระยะๆ ทั้งนี้เพื่อให้เขาได้รับรู้ แนวคิด เทคนิคในการปฏิบัติงานใหม่ๆ และ 6) หลักการไม่ยึด หลักบุคคล(Impersonal) การปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนในเรื่องเดียวกันหรือเหมือนกันไม่ควรเห็นแก่หน้าหรือความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือผลประโยชน์ที่ใครจะได้รับ โดยถือการปฏิบัติตามเอกสารหรือระเบียบแบบแผนเป็นสำคัญ เช่น การพิจารณาความดีความชอบ การโยกย้ายตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น

2. ทฤษฎีการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific management)

วีรสิทธิ์ ชินวัฒน์ (2557) ได้กล่าวว่า การบริหารงานแบบวิทยาศาสตร์เป็นการบริหารงานที่มีระบบ มีเหตุผล มีการกำหนดมาตรฐานการทำงานไว้แน่นอน เลือกวิธีที่ดีที่สุดในการทำงานและกำหนดเครื่องมือควบคุมในการทำงานไว้อย่างเหมาะสม เทย์เลอร์ วิศวกร ชาวอเมริกันเป็นผู้คิดค้น วิธีการบริหารงานแบบวิทยาศาสตร์ขึ้น เมื่อค.ศ. 1911 โดยเขามีความเชื่อว่าคนแต่ละคนเปรียบเสมือนเครื่องมือที่ผู้บริหารสามารถปรับปรุงเพิ่มผลผลิตได้ โดยผู้บริหารจะต้องจัดแบ่งงาน แบ่งเวลากำหนดหน้าที่ของแต่ละคน และสังเกตการณ์ปฏิบัติงานอย่างมีระบบ เพื่อหาวิธีทำงานที่ดีที่สุดเพียงวิธีเดียวสำหรับใช้ในการเพิ่มผลผลิต โดยใช้จ่ายน้อยแต่ได้ผลมากที่สุด วิธีการบริหารงานของเทย์เลอร์ จึงเป็นที่นิยมแพร่หลายจนเทย์เลอร์ได้รับสมญานามว่า บิดาแห่งการบริหารงานแบบวิทยาศาสตร์ หลักการบริหารงานแบบวิทยาศาสตร์ตามแนวคิดของเทย์เลอร์ มี 4 ประการ คือ1) พัฒนาระบบการทำงานให้เป็นระเบียบ 2) เลือกคนงานที่มีความรู้ความสามารถสูง 3) ฝึกอบรมให้คนทำงานอย่างถูกวิธี 4) จัดให้มีการประสานสัมพันธ์กันอย่างดีระหว่างคนงานกับฝ่ายบริหาร

3. ทฤษฎีการบริหารการจัดการ (Administrative management)

วรพจน์ บุษราคัมวดี (2551, หน้า 34) ได้กล่าวว่า ฟาโยล์(Fayol) นักบริหารและนักอุตสาหกรรมชาวฝรั่งเศส ได้คิดทฤษฎีการบริหารการจดัการขึ้น เมื่อ ค.ศ.1916 โดยเน้นถึงเกณฑ์การบริหารที่เป็นสากลอันจะนำไปใช้กับการบริหารทุกอย่างได้อย่างกว้างขวาง เริ่มแรกเขาได้ตีความหมายของ การบริหาร ว่ามีส่วนประกอบของปัจจัย 5 ประการ คือ การวางแผน เป็นการคาดการณ์ถึงเหตุการณ์ต่างๆที่มีผลกระทบต่อการผลิตขององค์การจึงต้องมีการวางแนวทางการปฏิบัติไว้ล่วงหน้า เช่น การกำหนดผลผลิต ปริมาณ ต้นทุน เวลา คุณภาพ เป็นต้น การจัดการองค์การเป็นการจัดโครงสร้างของงานและมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่ผู้ปฏิบัติในแผนกต่าง ๆ การบังคับบัญชาเป็นการกำหนดหรือวางหลักเกณฑ์ในการบังคับบัญชา ได้แก่ นโยบาย กฎ ระเบียบ ให้ผู้ปฏิบัติได้ยึดถือเพื่อให้การผลิตเป็นไปด้วยความราบรื่น การประสานงานเป็นการกำหนดภาระหน้าที่แผนกต่างๆ ให้เชื่อมโยงกับงานของทุกคนให้ประสานและเข้ากันได้ และการควบคุมเป็นกิจกรรมในการกำกับกิจกรรมการผลิตหรือให้บริการที่ทำให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

วีรสิทธิ์ ชินวัฒน์ (2557) ได้กล่าวว่า ฟาโยล์ ได้เสนอหลักเกณฑ์ของการบริหารงานที่สำคัญไว้ 13 ประการ คือ 1) จัดแบ่งงานตามความชำนาญอย่างมีสัดส่วน 2) กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบไว้ให้ชัดเจน 3) ต้องมีวินัย เพื่อเป็นหลักในการทำงานให้ราบรื่น 4) ต้องมีเอกภาพในการบังคับบัญชา เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชารู้ว่าใครเป็นผู้บังคับบัญชาและเป็นผู้ออกคำสั่ง 5) ให้มีเอกภาพในการอำนวยการ เพื่อให้งานดำเนินไปตามแผนและบรรลุวัตถุประสงค์ 6) ให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนได้รับค่าตอบแทน 7) ให้มีการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง 8) จัดให้มีสายการบังคับบัญชา 9) ให้มี

ระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัดเพื่อให้งานอยู่ในกรอบ 10) ให้มีความเสมอภาคในการจัดหน่วยงาน 11) ผู้บริหารต้องสร้างความมั่นใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา12) ผู้บริหารต้องมีความคิดริเริ่มในการทำงาน และ 13) ผู้บริหารต้องรู้จัก สร้างทีมงานหลักการทฤษฎีการบริหารการจัดการคล้ายคลึงกับหลักการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ คือ เน้นถึงวิธีการทำงานที่ดีที่สุดและเอาใจใส่ในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาต่างกันตรงที่การบริหารงานแบบการบริหารการจัดการเน้นการทำงานของผู้บังคับบัญชา ส่วนการบริหารงานแบบวิทยาศาสตร์เน้นที่การทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาถ้าผู้บริหารนำเอาทฤษฎีทั้งสองประเภทมาใช้ ควบคู่กันโดยเน้นการทำงานทั้งของผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาจะช่วยให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมายได้ราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

4. ทฤษฎีการบริหารงานตามหลักมนุษยสัมพันธ์ (Human relation management)

ปราชญา กล้าผจญ และ สมศักดิ์ คงเที่ยง (2557) ได้กล่าวว่า การบริหารงานตามหลักมนุษยสัมพันธ์หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การบริหารงานตามหลักพฤติกรรม ได้รับความสนใจอย่างจริงจัง เมื่อปลายปีคริสต์ศตวรรษที่19 เป็นต้นมา บรรดานักจิตวิทยา นักมนุษย์วิทยาและนักสังคมวิทยา ได้ให้ความสนใจในการทำงานของคนงานในด้านต่างๆ และเชื่อว่าคนเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารงานกว่าวิธีการจัดการ เพราะคนมีชีวิตจิตใจเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงได้ ต้องการขวัญและกำลังใจในการทำงาน การที่คนจะทำงานมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กั สิ่งเหล่านี้ นักทฤษฎีกลุ่มนี้จึงได้ศึกษาคนมากกว่า การจัดการการบริหารตามหลักมนุษยสัมพันธ์ที่ได้รับการยกย่องมากและเป็นต้นกำเนิดของทฤษฎีนี้ชื่อว่า การศึกษาฮอธอร์น (Hawthorn studies) ผู้ทำการศึกษา คือ เมโย (Mayo) และคณะซึ่งทำการศึกษาที่โรงงานฮอธอร์น (Hawthorn plant) ของบริษัทไฟฟ้าตะวันตก (Western electric) ใกล้เมืองชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา การศึกษาทดลองครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ การศึกษาสภาพการทำงาน การสัมภาษณ์ และการสังเกต แต่การศึกษาที่เกิดประโยชน์มากได้แก่การศึกษาสภาพการทำงาน เพราะทำให้ทราบความจริงเกี่ยวกับคนงาน 5 ประการ คือ 1) คนเป็นสิ่งมีชีวิต มีจิตใจและต้องการขวัญกำลังใจในการทำงาน 2) ปริมาณการทำงานของคนมิได้ขึ้นอยู่กับสภาพทางกายเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับความสามารถทางสังคมด้วย 3) รางวัลทางจิตใจมีผลกระตุ้นในการทำงานและให้ความสุขในการทำงานมากกว่ารางวัลทางเศรษฐทรัพย์โดยเฉพาะพนักงานชั้นสูง 4) การแบ่งการทำงานตามลักษณะเฉพาะมิใช่ว่าจะทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเสมอไป และ 5) คนงานจะไม่มีปฏิกิริยาสนองตอบเป็นส่วนบุคคล หากแต่จะสนองตอบในลักษณะที่เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

สิรินญา ศิริประโคน (2561, หน้า 23) ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาเป็นหลักการการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อตัวองค์กร ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาจึงจำเป็นที่ต้องเรียนรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการบริหารงานและการบริหารคน

และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาประกอบด้วย

1) ทฤษฎีการบริหารแบบราชการมีการจัดองค์การตามสายการบังคับบัญชาซึ่งมีกฎเกณฑ์การปฏิบัติงานและยึดถือความสามารถเป็นสำคัญ

2) ทฤษฎีการบริหารแบบวิทยาศาสตร์เป็นทฤษฎีที่นิยมใช้กันทั่วโลกโดยมีหลักเกณฑ์การทำงานอย่างเป็นระบบ

3) ทฤษฎีการบริหารการจัดการเน้นการบริหารที่เป็นสากลตามแผนที่กำหนดไว้

4) ทฤษฎีการบริหารตามหลักมนุษย์สัมพันธ์เน้นการบริหารงานตามหลักพฤติกรรมโดยให้ความสนใจในการทำงานของคนในด้านต่างๆ

5) ทฤษฎีพฤติกรรมศาสตร์เน้นบุคคลกับองค์การและภาวะผู้นำ

6) ทฤษฎีระบบเป็นแนวคิดการบริหารจัดการที่ผู้บริหารจะปฏิบัติซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์

7) ทฤษฎีระบบพื้นฐาน ประกอบด้วยกระบวนการแปรรูป ผลผลิต ข้อมูลย้อนกลับและสภาพแวดล้อม

8) ทฤษฎีเชิงสถานการณ์ เป็นแนวคิดทางเลือกของผู้บริหารในการกำหนดโครงสร้างควบคุมองค์การ

9) ทฤษฎีองค์การตามสถานการณ์มีความเป็นอิสระและมีธรรมชาติเป็นตัวแปร

10) การบริหารเชิงสถานการณ์สามารถใช้ทุกทฤษฎีข้างต้นมาประกอบกับการตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ

จากทฤษีการบริหาร ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ทฤษีการบริหาร คือ แนวทางในการดำเนินการบริหารจัดการในองค์กร เพื่อให้การดำเนินงานในองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่เกี่ยวกับแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษารวมไปถึงความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ได้มีผู้ที่ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้มากมาย ดังนี้

ธิษารัตน์ นันทะธรรม (2550, หน้า 8) ได้สรุปว่า การประกันคุณภาพการศึกษาหมายถึง กระบวนการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

ละมัย ดีเอียด (2555, หน้า 12) ได้สรุปว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ที่จะให้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพอันพึงประสงค์โดยนักเรียนจะต้องมีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะต่าง ๆ ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2555, หน้า 136) กล่าวไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือกลไกใด ๆ ที่จะรักษาไว้ซึ่งคุณภาพการจัดการศึกษให้ได้มาตรฐาน และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องนับว่าเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจต่อสังคม ผู้ปกครอง ประชาชน และสถานประกอบการ ว่าสถาบันการศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

นิติธร ปีลวาสน์ (2556) การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) หมายถึง การทำกิจกรรมหรือการปฏิบัติภารกิจหลักอย่างเป็นระบบตามแบบแผนที่กำหนดไว้โดยมีการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) จนทำให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพ และมาตรฐานของดัชนีชี้วัดระบบและกระบวนการผลิตผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการวางแผนและกระบวนการจัดการของผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาที่จะรับประกันให้สังคมเชื่อมั่นว่าจะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตรและตรงตามความมุ่งหวังของสังคม เนื่องจากพ่อแม่มีสิทธิ์เรียกร้องให้สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาจัดการศึกษาให้แก่ลูกอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อให้ลูกมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่างๆได้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล ตอบสนองต่อความต้องการความสนใจและความถนัดที่แตกต่างกัน และที่สำคัญคือทุกคนมีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่สังคมต้องการเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคต่อไป ไม่ว่าพ่อแม่ผู้ปกครองจะส่งลูกเข้าเรียนในสถาบันการศึกษาใดจะมีความมั่นใจได้ว่าสถาบันการศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสูงเท่าเทียมกันไม่จำเป็นต้องวิ่งเต้นหรือฝากลูกเข้าเรียนในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นระบบที่พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาให้ทัดเทียมกัน ดังนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองจึงยอมไม่ได้ถ้าลูกเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาแห่งใดแห่งหนึ่งแล้วไม่มีคุณภาพตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดไว้ในระดับต่างๆ ดังนั้นผู้ที่รับประกันคุณภาพการศึกษา โดยตรงคือผู้บริหารสถาบันการศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษารวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเช่นคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับอำเภอ จังหวัด เขตพื้นที่การศึกษา กรม เจ้าสังกัด และกระทรวงต้องมีการรับผิดชอบเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาร่วมกัน

รัตนา ดวงแก้ว (2557, หน้า 9) ได้สรุปว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะของการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐาน ทำให้เกิดผลถาวรแก่ผู้เรียนตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร และสามารถสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

พระสุรชัย สุรชโย (หงษ์ตระกูล) (2560, หน้า 41) กล่าวไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การสร้างมาตรฐานของการบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษา โดยมีวิธีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพมาตรฐาน และประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ปริญญ์ งามสุทธิ (หงษ์ตระกูล) (2561, หน้า 51) กล่าวไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ระบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาที่สร้างความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ ชุมชนและสังคม ว่าผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด เป็นกลไกสำคัญที่จะสร้างคุณภาพให้ได้มาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งส่งผลให้สถานศึกษามีคุณภาพการศึกษาเท่าเทียมกัน โดยหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะร่วมในการพัฒนาเพื่อให้เกิดคุณภาพ ตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงาน และการตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

จากความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการประเมินและติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาด้วยรูปแบบหรือวิธีการอย่างมีมาตรฐาน บริหารจัดการเป็นระบบคุณภาพ มีผลคงไว้ซึ่งคุณภาพหรือมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นและปรากฏหลักฐานเป็นที่ประจักษ์ ผู้สำเร็จการศึกษาได้มาตรฐานการศึกษาตามที่กำหนด ประกันได้ว่าสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามที่ประกาศไว้ สร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พร้อมรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอก

2.2.2 แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา

จากความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาของไทย จึงได้มีสาระบัญญัติในพระราชบัญญัติจากความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่ง ต้องดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ไว้ดังนี้ “หมวด 6 มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในและถือว่าการประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน

การศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก” สาระบัญญัติ ดังกล่าวเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจแก่พ่อแม่และประชาชนว่าบุตรหลานจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ การประกันคุณภาพภายใน จะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่มีเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยในการดำเนินงานตามแผนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้นจะต้องมีการประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 2)

สมคิด พรหมจุ้ย และสุพักต์ พิบูลย์ (2544, หน้า 2) กล่าวถึง แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่างๆในสังคมเนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่างๆ ตลอดช่วงชีวิตสามารถพัฒนาศักยภาพและความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศให้ยั่งยืน รัฐเห็นความสำคัญของการศึกษาแห่งชาติเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญาความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขโดยยึดหลักการจัดการศึกษา3 ประการ คือ 1) การศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและ 3) พัฒนาสาระกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องมีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาและองค์กรปกครองท้องถิ่น รวมทั้งให้มีการกำหนดมาตรฐานและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 8) ได้กล่าวถึงแนวคิดตามหลักการประกันคุณภาพภายในว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการหลักการและกระบวนการบริหารที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จจะต้องมีกระบวนการวางแผน การทำตามแผน การตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้การทำงานได้ผลและมีคุณภาพ

จากแนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง แนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดเอาไว้ เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพ

2.2.3 ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาโดยระบุไว้ดังนี้

มาตรา 7 ใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2562 ให้ยกเลิกความในมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ของการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง สำหรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา 8 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2562 ให้ยกเลิกความในมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษาที่มิใช่การจัดการอุดมศึกษาซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมหรือกระทรวงอื่น เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยคำนึงถึง ความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 9 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2562 ให้ยกเลิกความในมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4), 2562)

ดังนั้นการประกันคุณภาพการศึกษาจึงมีความสำคัญมากเพราะการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นการดำเนินกิจกรรมและภารกิจต่าง ๆ ที่เป็นกิจวัตรปกติของสถานศึกษาทั้งด้านวิชาการและการบริการ การจัดการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง คือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการบริการทางออม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชนและสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและและทำให้มีคุณภาพ หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา อธิบายถึง ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า เป็นกลไกการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนเกิดความมั่นใจในระบบการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นระบบที่มีการดำเนินการโดยบุคลากรในสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดควบคู่กับการดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลจากหน่วยงานภายนอก

ซึ่งสรุปความสำคัญได้ ดังนี้

1. ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้ เกิดความเชื่อมั่นและสามารถตัดสินใจเลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน

2. ป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและเกิดความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง

3. ทำให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งบริหารจัดการศึกษาสู่คุณภาพและมาตรฐานอย่างจริงจัง ซึ่งมีผลให้การศึกษามีพลังที่จะพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

4. ช่วยกระตุ้นให้สถานศึกษาได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

5. ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้มาตรฐาน ได้ซึมซับในเรื่องของการมีคุณธรรมและจริยธรรม การดำรงชีวิตตามหลักศาสนา และวัฒนธรรมอันดีงาม เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ สามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สำนักทดสอบทางการศึกษา อธิบายถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา มีความคลาดเคลื่อนไปจากหลักการประกันคุณภาพ ทั้งระบบการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและระบบประเมินคุณภาพการศึกษา ในรายละเอียดหลายประเด็น ที่ส่งผลให้เกิดการทบทวนประสิทธิภาพการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น มาตรฐานการศึกษาที่มีจำนวนมากเกินจำเป็นไม่สอดคล้องกับงานปกติเป็นภาระในการปฏิบัติ การประเมินและรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่แยกส่วนไปจากภาระงานปกติของสถานศึกษา เป็นการสร้างภาระเพิ่ม รวมทั้งระบบการประเมินภายในและภายนอกที่ไม่สัมพันธ์กัน เป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อน สร้างภาระและเกิด

ประโยชน์ ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่เพียงพอ จึงนำมาสู่การยกเลิกกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 และประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์และแนวดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

กาญจนา วงศ์ทิมารัตน์ (2561, หน้า 15) กล่าวไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญในการพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ได้ตรงตามมาตรฐานการศึกษา โดยการบริหารจัดการศึกษาที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ อาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

สมนึก นครวงศ์ (2561, หน้า 68) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การบริหารจัดการและดำเนินงานกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมกันรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารสถานศึกษาที่ดำเนินการและพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้ได้มาตรฐานการศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เป็นที่ศรัทธาและยอมรับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ด้วยระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

2.3.4 แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดแนวทางประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2561, หน้า 60) ดังนี้

จากประกาศกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ หน้า 3 เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561 กล่าวถึง “การประกันคุณภาพการศึกษา” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภท การศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพ การศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชน ว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและบรรลุเป้าประสงค์ ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล โดยให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน การศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้ง

จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และดำเนินการตาม แผนที่กำหนดไว้จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และจัดส่งรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา พร้อมกับประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้น ให้แก่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินและ การติดตามตรวจสอบดังกล่าว พร้อมข้อเสนอแนะให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อให้ สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป ทั้งนี้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) อาจจัดให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้

สำหรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษามีบทบาทในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในคือ

1. ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อเป็นกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ให้เกิดการพัฒนาและสร้างความ เชื่อมั่นให้แก่สังคม ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. การจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ที่ประกอบไปด้วยทางทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 7 องค์ประกอบ ได้แก่

2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัยและระดับการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการและถือเป็น ความรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งนี้ สถานศึกษาอาจกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้

2.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา

2.3 ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.4 ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา ทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา และกำหนดการ ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

2.5 ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์

2.6 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี

2.7 พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ โดยพิจารณาจาก รายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) และตาม คำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินตามกรอบเกี่ยวกับการประกคุณภาพการศึกษาที่กฎกระทรวงพุทธศักราช 2561 ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาไว้ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้มาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและใช้องค์ประกอบในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ทั้งหมด 7 ด้าน คือ 1.การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และ 7 การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยได้นำแนวการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในทั้ง 7 ด้าน มาเป็นกรอบแนวคิดเพื่อดำเนินการวิจัยต่อไป

2.2.5 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2553และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2562

2.2.5.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2553

เป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่ได้ระบุถึงคำว่า การศึกษา ดังนี้

มาตรา 4 การศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายความว่า การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา

สถานศึกษา หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2553 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ได้ระบุไว้ว่า

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอกระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่า เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติภารกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไข ต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการ ดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุง แก้ไข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

2.2.5.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2562

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2562 เป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่มีส่วนที่ปรับปรุงแก้ไขจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) โดยเฉาะในส่วนเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพการศึกษา ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2562 ได้มีการปรับแก้ดังนี้

มาตรา 7 ใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2562 ให้ยกเลิกความในมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ การอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง สำหรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ให้เป็นไป ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา 8 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2562 ให้ยกเลิกความในมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็น องค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาที่มิใช่การจัดการอุดมศึกษาซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือกระทรวงอื่น เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึง

ความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่ การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 9 ใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2562 ให้ยกเลิกความในมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4), 2562)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช2553และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2562 ผู้วิจัย สรุปได้ว่า ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2553และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2562 ในส่วนที่เกี่ยวของกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

2.2.6 กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เกิดขึ้นโดย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ มาตรา 47 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้ ข้อ 2 ในกฎกระทรวงนี้

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

สำนักงาน หมายความว่า สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ข้อ 3 ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี กระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามวรรคหนึ่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือและแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อ 4 เมื่อได้รับรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามข้อ 3 แล้วให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาจัดส่งรายงานดังกล่าวพร้อมกับประเด็นต่าง ๆที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้นให้แก่สำนักงานเพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอกให้สำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินและการติดตามตรวจสอบดังกล่าว พร้อมข้อเสนอแนะให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไปในการดำเนินการตามวรรคสอง สำนักงานอาจจัดให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นติดตามผลการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามวรรคสอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

1. มาตรฐานการศึกษา

โครงการพัฒนาระบบการประเมินมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา, 2562) ได้สรุปเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา องค์ประกอบและตัวชี้วัดตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ดังนี้มาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้กำหนดไว้ จำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่

ระดับการศึกษาปฐมวัย

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก

1) มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดีและดูแลความปลอดภัยของตนเองได้

2) มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้

3) มีการพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

4) มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐานและแสวงหาความรู้ได้

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

1) มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น

2) จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน

3) ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์

4) จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัยและเพียงพอ

5) ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์สำหรับครู

6) มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

1) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ

2) สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข

3) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย

4) ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ

1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา

1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

1.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

2.4 สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

1. มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย

4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

4. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

5. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน(ศูนย์การศึกษาพิเศษ)

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1. ผลการพัฒนาผู้เรียน

1.1 มีพัฒนาการตามศักยภาพของแต่ละบุคคลที่แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะ ตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล หรือ แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว

1.2 มีความพร้อมสามารถเข้าสู่บริการช่วงเชื่อมต่อหรือการส่งต่อเข้าสู่การศึกษาในระดับที่สูงขึ้น หรือการอาชีพหรือการด าเนินชีวิตในสังคมได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2.1 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2 มีความภูมิใจในท้องถิ่น และความเป็นไทย ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

1. มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย

4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

4. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

5. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

จากมาตรฐานการศึกษา ผู้วิจัย สรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษา เป็นการกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นกรอบในการดำเนินงานในสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษานั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ นำมาตรฐานการศึกษาทั้งระดับปฐมวัย ที่มี 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก มาตฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ และจัดการและการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ได้ดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษา

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1) การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของระบบการประกันคุณภาพมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพภายในว่า หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

กิตติภรณ์ ปะติเพนัง (2550, หน้า 12) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในหมายถึง กระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผนกำหนดเป้าหมายและวิธีการลงมือทำตามแผนในทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูลเพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงานหาจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง แล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้นๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารการจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

กิ่งทอง ใจแสน (2553, หน้า 10) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในว่าเป็นกระบวนการบริหารจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพโดยมีการประเมินและติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษา โดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่ดูแลสถานศึกษานั้น

วราพร ชัยอาสา (2554, หน้า 19) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในว่าเป็นกระบวนการบริหารการศึกษาปกติที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการควบคุมดูแลปัจจัยเกี่ยวข้องกับคุณภาพมีการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่ปรับปรุงคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ ด้วยเหตุนี้ระบบการประกันคุณภาพภายในจึงต้องดูแลทั้งปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิตหรือผลลัพธ์ (Output/Outcome)

ละมุล รอดขวัญ (2555, หน้า 36) ได้กล่าวไว้ว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามมาตรการหรือระบบ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่จะสร้างความมั่นใจพึงพอใจและประทับใจแก่ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่า นักเรียนมีคุณภาพตามเป้าหมาย พึงพอใจและประทับใจแก่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่า นักเรียนมีคุณภาพตามเป้าหมาย

อำนวย มีศรี (2555, หน้า 17) ได้สรุปความหมายการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานด้านการประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น และต้องอาศัยกระบวนการบริหารจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ จากทัศนะของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา

สถาบันทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) ให้ความหมายการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Internal quality assurance) หมายถึง เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ(Assure) แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน

ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงาน ว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัย สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การประเมินผล การติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้ดำเนินการดำเนินงานในด้านต่างๆตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้ โดยบุคลากรของสถานศึกษานั่นเอง หรือโดย หน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัดที่ต้องกำกับ ติดตามดูแลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2) แนวคิดการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 7) ได้ให้แนวคิดของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนคือ

1. การควบคุมคุณภาพซึ่งเป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพและการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน

2. การตรวจสอบคุณภาพเป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

3. การประเมินคุณภาพเป็นการประเมินคุณภาพภายใน เป็นกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ โดยจะต้องมีกระบวนการวางแผน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ เพราะกระบวนการพัฒนาคนในสถานศึกษาก็เหมือนกับการสร้างบ้าน เพียงแต่การสร้างบ้านนั้นต้องใช้สถาปนิกซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมาดำเนินการ และเมื่อสร้างเสร็จแล้วก็เสร็จเลยไม่ต้องทำต่อแต่กระบวนการสร้างคนนั้น ผู้ที่เป็นสถาปนิก คือ ครูและผู้บริหาร ซึ่งเป็นบุคลากรภายในจะต้องร่วมกันพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพดีและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยไม่หยุด ผู้บริหารและครูในสถานศึกษามีการร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนว่าต้องการพัฒนาเด็กให้มีคุณสมบัติเป็นอย่างไร และถ้าจะให้เด็กมีคุณสมบัติดังกล่าวแล้วก็ต้องช่วยกันคิด และช่วยกันวางแผน (PLAND) ว่าจะต้องทำอย่างไร แล้วช่วยกันทำ (DO) ช่วยกันตรวจสอบ (CHECK) และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง (ACT) เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา โดยร่วมกันทำงานเป็นทีม

จากแนวคิดการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แนวคิดการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน เป็นแนวทางใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ที่ประกอบไปด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ

3) องค์ประกอบและตัวชี้วัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ตามคู่มือแนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ได้ระบุถึงองค์ประกอบและตัวชี้วัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้

กานต์สินี วาดวงศ์ (2561, หน้า 31) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบและตัวชี้วัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 จัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

องค์ประกอบที่ 4 การดำ เนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 5 การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบที่ 6 การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 7 การจัดทำรายงานประจำ ปีที่เป็นรายงานประกันคุณภาพภายใน

องค์ประกอบที่ 8 การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

วัชรินทร ภูมิภาค และะ บุญชม ศรีสะอาด (2563, หน้า 3) ได้กล่าวถึงองคประกอบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาใหเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงประกาศใช

2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคลองกับสภาพปัญหาและความตองการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

3. ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

5. ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาใหมีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา และนำผลการติดตามไปใชประโยชนในการปรับปรุงพัฒนา

6. ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

7. ด้านการพัฒนาสถานศึกษาใหมีคุณภาพโดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเอง (Self – Assessment Report : SAR) และตามคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มยุรี วรวรรณ (2563, หน้า 11) ได้กล่าวถึงองคประกอบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6 ประการ ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา

5. การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

6. การรายงานผลการประเมินตนเอง

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ที่ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาของระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่ประกอบไปด้วย การดำเนินงาน 7 ด้าน ตามแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เพื่อที่จะทำการวิเคราะห์แต่ละด้านเป็นข้อมูลในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ในครั้งนี้

2.3 หลักอิทธิบาท 4

2.3.1 ความหมายของหลักอิทธิบาท 4

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยว หลักอิทธิบาท 4 รวมทั้งความหมายของหลักอิทธิบาท 4 ได้มีผู้ที่ให้ความหมายไว้มากมายดังนี้

พระบุญกอง แก้วมะนีวงศ์ (2559, หน้า 38) กล่าวไว้ว่า อิทธิบาท 4 หลักธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จทั้งในด้านการเรียนและการงานอื่นๆ ให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตนเองตั้งเป้าหมายเอาไว้ ซึ่งมี 4 อย่าง คือ ฉันทะ ความรักความพอใจในหน้าที่การงานการเรียน วิริยะ คือมีความขยันหมั่นเพียรพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายนั้นให้เสร็จสมบูรณ์ถูกต้องและทันเวลา จิตตะ คือ

เอาใจใส่ในหน้าที่ มีจิตจดจ่ออยู่ กับหน้าที่ที่ทำ ไม่คิดฟุ้งซ่านอันเป็นบ่อเกิดให้ทำงานผิดพลาดได้ง่าย และวิมังสา คือ คอยตรวจสอบหา ส่วนที่ผิดพลาด แล้วนำมาแก้ไขด้วยสติปัญญาของตน

พระอธิการโสภณ ปิยธมฺโม (กิ่งแก้ว) (2560, หน้า 33) กล่าวไว้ว่า อิทธิบาท 4 หมายถึง หลักธรรมที่ทำให้ประสบความสำเร็จเป็นบันไดแห่งความสุขและความสำเร็จ คนเราเมื่อมีความรัก ความพอใจ ขยันหมั่นเพียรความเอาใจใส่ใคร่ครวญอยู่เสมอการทำงานย่อมมีประสิทธิภาพและคนทำงานก็ย่อมมีความสุข

พระมหาปรีชา เขมนนฺโท (เหล่าทวีคุณ) (2561, หน้า 32) กล่าวไว้ว่า อิทธิบาท 4 หมายถึง หลักธรรมหรือคำสอน คือคุณเครื่องให้สำเร็จความประสงค์ 4 อย่าง ได้แก่ 1) ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในการทำงาน 2) วิริยะ ความพากเพียรในการทำงาน 3) จิตตะ ความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในการทำงาน 4) วิมังสา ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของการทำงาน เป็นหลักธรรมที่ทำให้ประสบความสำเร็จ เป็นบันไดแห่งความสุขและความสำเร็จ หลักความสำเร็จปฏิบัติตามหลักธรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จแห่งกิจการที่เรียกว่า อิทธิบาท คนเราเมื่อมีความรัก ความพอใจ ขยันหมั่นเพียร ความเอาใจใส่ ใคร่ครวญอยู่เสมอจิต เป็นรากฐานของสิ่งทั้งหลาย จิตประเสริฐกว่า สิ่งทั้งหลาย สิ่งทั้งหลายสำเร็จได้ด้วยจิตเพราะฉะนั้นความสำเร็จจึงอยู่ที่ใจไม่ว่า เราจะต้องการอะไร หากเราตั้งใจกำหนดจิตไว้มั่นคงการทำงานย่อมมีประสิทธิภาพ และการทำงานก็ย่อมมีความสุข เป็นต้น

พระมหาวิทวัฒน์ วิวฑฺฒนเมธี (จันทร์เต็ม) (2561, หน้า 52) กล่าวไว้ว่า หลักอิทธิบาท 4 หมายถึงคุณธรรมนำสู่ความสำเร็จ หรือ คุณธรรมเครื่องชักนำสู่ความเจริญไพบูลย์ของชีวิต เป็นหลักพุทธธรรมสำคัญที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสสอนไว้ สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการภาระงานต่าง ๆให้สำเร็จลุล่วงบรรลุตามวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่า หลักอิทธิบาท 4 หมายถึง หมายถึง หลักสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน 4 ประการ ได้แก่ 1) ฉันทะ 2) วิริยะ 3) จิตตะ 4) วิมังสา ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3

2.3.2 ความสำคัญของหลักอิทธิบาท 4

ความสำคัญของหลักอิทธิบาท 4 คือ การกระทำทุกอย่างไม่ว่า จะเป็นการดำเนินชีวิตการแสวงหาความรู้ การประกอบสัมมาอาชีพ การที่จะสำเร็จประสงค์ได้นั้น ต้องฟันฝ่าอุปสรรคความยากลำบากมากน้อยเพียงใด ตามลักษณะของสิ่งที่ทำอยู่ หากผู้ทำไม่มีหลักธรรมประจำใจจะประสบความขัดข้องในการทำงานอเนกประการ ทำให้ไม่บรรลุความสำเร็จหรือแม้จะทำงานสำเร็จแต่ผลที่ได้จะไม่สมบูรณ์ ที่เป็นเช่นนี้เพราะขาดคุณธรรม คือ หลักอิทธิบาท 4 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงความสำคัญของหลักอิทธิบาท 4 ที่เป็นหลักธรรมที่ช่วยให้การดำเนินงานต่างๆประสบความสำเร็จ ได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของหลักอิทธิบาท 4 ไว้ดังนี้

พระมหาวิทวัฒน์ วิวฑฺฒนเมธี (จันทร์เต็ม) (2561, หน้า 43) กล่าวไว้ว่า หลักอิทธิบาท 4 คือ ฉันทะ(ความภูมิใจในงาน) วิริยะ (ความพากเพียรพยายาม) จิตตะ (ความเอาใจใส่ในงาน) วิมังสา (การคิดวิเคราะห์ใคร่ครวญหาเหตุและผล) บันได 4 ขั้นก้าวสู่ความสำเร็จสำหรับคนทำงาน เป็นหลักคุณธรรมสำคัญที่นำสู่ความเจริญ เป็นทฤษฎีสำหรับบริหารจัดการภาระงานได้อย่างสมบูรณ์แบบในทุกมิติสามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการทำงานได้ทุกงาน และทุกสาขาอาชีพ

เจษฎากรณ์ รอดภัย (2561, หน้า 159) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของอิทธิบาท 4 คือ จะเห็นได้ว่า ฉันทะและวิริยะ เป็นหลักปฏิบัติที่ช่วยให้บุคคลมีความรักในงานและมีความพากเพียรบากบั่น เพิ่มความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรค ในการทำงานได้เป็นอย่างดี โดยมีจิตตะและวิมังสาเป็นหลักปฏิบัติที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานเอาใจใส่ในงานและตรวจสอบการทำงาน อย่างต่อเนื่อง ยึดหลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติงานแล้วก็จะทำให้เจ้าหน้าที่ มีความรักใคร่ในงานปฏิบัติงานด้วยความพากเพียรบากบั่น ด้วยความเอาใจใส่ในงาน และมีการตรวจสอบความสำเร็จในงานอยู่เสมอ อยู่เย็นเป็นสุข ความเป็นอยู่ดีขึ้น และพึ่งตนเองได้ในที่สุด

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความสำคัญของหลักอิทธิบาท 4 คือ มีความสำคัญโดยที่เป็นแนวทางหรือหลักในการปฏิบัติให้ถึงซึ่งความสำเร็จของการดำเนินการหรือการปฏิบัติงาน ตามที่ได้ตั้งเป้าหมายหรือความมุ่งหวังไว้ด้วยหลักทั้ง 4 ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา

2.3.3 องค์ประกอบของหลักอิทธิบาท 4

สุพันธ์ แสนสี (2558, หน้า 54) ได้กล่าวว่า อิทธิบาท 4 คือ หลักธรรมที่ปฏิบัติเพื่อเอาชนะปัญหาและอุปสรรค ต่างๆ เป็นหนทางนำไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงานต่างๆตามที่มุ่งหวังไว้ซึ่งประกอบองค์ประกอบด้วยฉันทะ (ความพอใจ) วิริยะ (ความเพียร) จิตตะ (ความคิด) และวิมังสา(ความไตร่ตรอง)

พระชวัลวิทย์ อคฺคธมฺโม (เจนดลวาการ) (2561, หน้า 28) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของหลักอิทธิบาท 4 แบ่งประเภทการทำหน้าที่ออกไปอย่างชัดเจนถึง 4 ประการ กล่าวคือ ฉันทะ ความรัก ชอบพอใจอยากทำสิ่งนั้น วิริยะ ความกล้า ใจสู้ ขยันทำอยู่กับสิ่งนั้น จิตตะ ความมุ่งมั่นจดจ่อ โฟกัสอยู่กับสิ่งนั้นวิมังสา ปัญญา ในการคิดพิจารณา วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์อยู่กับสิ่งนั้น การแบ่งประเภทออกมาในที่นี้ ก็เพื่อแยกออกมาให้เห็นหน้าที่การทำงานที่แตกต่างกันของแต่ละข้อธรรมได้อย่างชัดเจน แต่เมื่อเวลาใช้งานจริง อิทธิบาท 4 ต้องมาด้วยกัน เป็นกระบวนการที่สัมพันธ์กันหลอมรวมเป็นองค์ประกอบเดียวกัน จึงจักก่อเกิดเป็นพลังขับเคลื่อนชีวิตมุ่งสู่เป้าหมายได้สมบูรณ์แบบอย่างแท้จริง

1. ฉันทะ

สุชีพ ปุญญานุภาพ (2539 หน้า 676) ได้กล่าวถึง ฉันทะ ไวดังนี้

ฉันทะ แปลว่า ความพอใจ ได้แก่ความมีใจรักใครสิ่งที่ทำ และพอใจใฝ่รักในจุดหมายของสิ่งที่ทำนั้น อยากทำสิ่งนั้นๆ ใหสำเร็จ อยากให้นั้นหรือสิ่งนั้นบรรลุ พูดง่ายๆ ว่ารักงานและรักจุดหมายของงาน พูดให้ลึกลงไปในทางธรรมว่า ความรักความใฝ่ปรารถนาต่อภาวะดีงามเต็มเปี่ยมสมบูรณของสิ่งนั้นๆ ของงานนั้น อยากทำให้สำเร็จผลตามจุดหมายที่ดีงามนั้นเมื่อเห็นสิ่งนั้นหรืองานนั้นกำลังเดินหน้าไปสู่จุดหมาย ก็เกิดปีติเป็นความเอิบอิ่มใจ ครั้นสิ่งหรืองานที่ทำนั้นบรรลุจุดหมายก็รับโสมนัสเป็นความฉ่ำชื่นใจที่พร้อมด้วยความรู้สึกโปร่งโล่งผ่องใสเบิกบานแผ่ออกไปเป็นอิสระไร้ขอบเขต

ถ้าสามารถปลุกเร้าฉันทะให้เกิดอย่างแรงกล้าเกิดความรักในคุณค่าความดีงามความสมบูรณ์ของสิ่งนั้นหรือจุดหมายนั้นอย่างเต็มที่แลว คนก็จะทุมเทชีวิตและจิตใจอุทิศให้แก่สิ่งนั้นเมื่อรักแท้ก็มอบใจให้อาจถึงขนาดยอมสละชีวิตเพื่อสิ่งนั้นได้เมื่อมีฉันทะนำแล้วก็ต้องการทำสิ่งนั้นให้ดีที่สุดให้สำเร็จผลอย่างดีที่สุดของสิ่งนั้นของงานนั้น ไม่ห่วงพะวงกับสิ่งล่อเร้าหรือผลตอบแทนทั้งหลายจิตใจก็มุ่งแน่วแน่มั่นคงในการดำเนินสู่จุดหมาย เดินเรียบสม่ำเสมอ ไม่ซ่าน ไม่ส่าย ฉันทสมาธิจึงเกิดขึ้นโดยนัยนี้และพรอมกับปธานสังขาร คือ ความเพียรสร้างสรรคก็ยอมเกิดควบคู่มาด้วย

พิทูร มลิวัลย์ (2540, หน้า 19) ได้กล่าวไว้ว่า ฉันทะ คือ ความพอใจรักใครในสิ่งนั้น คือ เมื่อทำสิ่งใดก็ทำด้วยความพอใจด้วยความรักในสิ่งนั้น ทำสิ่งนั้นด้วยความเต็มใจ ไม่เบื่อหน่ายในกิจที่ทำ (เต็มใจ)

ณฐยา ราชสมบัติ (2556, หน้า 23) ได้กล่าวว่า ฉันทะ (ความพอใจรักใครในสิ่งนั้น) พระพุทธเจ้า ทรงตรัสถึงหลักอิทธิบาท ที่เกี่ยวกับฉันทะ ที่เรียกว่า ฉันทสมาธิปธานสังขารไว้ดังนี้ก็ภิกษุ เจริญอิทธิบาท อันประกอบด้วย ฉันทสมาธิปธานสังขารเป็นอย่างไรถ้าภิกษุทำฉันทะให้เป็นอธิบดีแล้วจึงได้สมาธิได้เอกัคคตาแห่งจิต สมาธินี้เรียกว่า ฉันทสมาธิภิกษุนั้น ทำฉันทะให้ พยายาม ปรารภความเพียรประคองจิตไว้ทำความเพียรเพื่อป้องกันบาปอกุศลธรรมที่ยังไม่ขึ้นมิให้เกิดขึ้น ทำฉันทะให้เกิด พยายาม ปรารภความเพียร ประคองจิตไว้ทำความเพียรเพื่อละบาปอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว ทำฉันทะให้เกิดพยายามปรารภความเพียรประคองจิตไว้ ทำความเพียรเพื่อสร้างกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดขึ้นให้เกิดขึ้น ทำฉันทะให้เกิด พยายาม ปรารภ ความเพียร ประคองจิตไว้ทำความเพียร เพื่อความดำรงอยู่ความไม่สาบสูญ ความไพบูลย์ความเจริญ ความบริบูรณ์แห่งกุกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว สภาวธรรมเหล่านี้เรียกว่า ปธานสังขาร ฉันทสมาธิและปธานสังขารดังกล่าวมานี้ประมวลย่อ 2 อย่างนั้นเขาเป็นอันเดียวกัน ยอมถึงซึ่งอันนับว่า ฉันทสมาธิปธานสังขารด้วยประการฉะนี้ ในบทเหล่านั้น ฉันทะ เป็นไฉน ความพอใจ ความพอใจในธรรม นี้เรียกว่า ฉันทะ สมาธิ เป็นไฉน ความตั้งอยู่แห่งจิต ความดำรงอยู่แห่งจิต ความมั่นอยู่แห่งจิต ความไม่ส่ายไปแห่งจิต

ความไม่ฟุ้งซ่านแห่งจิต ภาวะที่จิตไม่ส่ายไป ความสงบสมาธินทรีย สมาธิพละ สัมมาสมาธิอันใดนี้เรียกวา สมาธิปธานสังขาร เป็นไฉน การปรารภความเพียรทางใจ ความขะมักเขม้น ความบากบั่น ความตั้งหน้า ความพยายาม ความอุตสาหะ ความทนทาน ความเข้มแข็ง ความหมั่น ความก้าวไปอย่างไม่ท้อถอยความไม่ทอดทิ้งฉันทะ ความไม่ทอดทิ้งธุระ ความประคับประคองธุระไวด้วยดีวิริยะ วิริยินทรีย วิริยพละ สัมมาวายามะ อันใดนี้ เรียกว่า ปธานสังขาร

พระรุ่งตะวัน สำโร (เกษสว่าง) (2561, หน้า 36) กล่าวไว้ว่า ฉันทะ คือ ความพอใจ ความมีใจรักในสิ่งที่ทำ และพอใจในจุดหมายของสิ่งที่ทำนั้นอยากทำสิ่งนั้น ๆ ให้สำเร็จ อยากให้งานนั้นหรือสิ่งนั้นบรรลุถึงจุดหมาย และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ซึ่งจะแสดงออกมาด้วยการกระทำ ด้วยความพอใจ เต็มใจ และสนใจในสิ่งที่ตนกำลังกระทำอยู่ หรืองานที่ได้รับมอบหมายให้กระทำงานด้วยใจรัก

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ฉันทะ หมายถึง การพอใจและรักในงานต้องรับผิดชอบ ถ้าเกิดความพอใจและรักในงานที่รับผิดชอบแล้วจะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ผู้บริหารและครูต้องมีความพอใจและรักในงานที่จะดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. วิริยะ

สุชีพ ปุญญานุภาพ (2539, หน้า 676) พระธรรมปฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้กล่าวถึง วิริยะ ไว้ดังนี้

วิริยะ แปลวา ความอาจหาญ แกล้วกล้า บากบั่น ก้าวไป ใจสู้ไม่ย่อท้อไม่หวั่นกลัวต่ออุปสรรคและความยากลำบาก เมื่อคนรู้ว่าสิ่งใดมีคุณค่าควรแก่การบรรลุถึง ถ้าวิริยะเกิดขึ้นแก่เขาแล้ว แม้ได้ยินว่าจุดหมายนั้นจะลุถึงได้ยากนัก มีอุปสรรคมาก หรืออาจใช้เวลาเท่านั้นปีเท่านี้เดือนเขาก็ไม่ท้อถอยกลับเห็นเป็นสิ่งท้าทายที่เขาจะเอาชนะให้ได้ทำให้สำเร็จ คนที่มีความเพียร เท่ากับมีแรงหนุน เวลาทำงานหรือปฏิบัติธรรมก็ตาม จิตใจจะแน่วแน่มั่นคง พุ่งตรงต่อจุดหมาย สมาธิก็เกิดขึ้นได้ เรียกว่า เป็น วิริยสมาธิ พรอมทั้งมีปธานสังขาร คือ ความเพียรสร้างสรรค์เข้าประกอบคู่ไปด้วยกัน

พิทูร มลิวัลย์ (2540, หน้า 19) ได้กล่าวไว้ว่า วิริยะ คือ ความเพียรประกอบสิ่งนั้น คือ เมื่อทำสิ่งใดก็ทำด้วยความขยันหมั่นเพียรด้วยความพยายาม เขมแข็งอดทน ไม่ทอดทิ้งกิจที่ทำนั้น (แข็งใจ)

ณฐยา ราชสมบัติ (2556, หน้า 24) ได้กล่าวว่า พระพุทธเจ้า ทรงตรัสถึงหลักอิทธิบาทที่เกี่ยวกับ วิริยะ (ความเพียรพยายามทำในสิ่งนั้น) ที่เรียกว่า วิริยสมาธิปธานสังขาร ไวดังนี้

ก็ภิกษุ เจริญอิทธิบาทอันประกอบด้วยวิริยสมาธิปธานสังขารเป็นอย่างไร ถ้าภิกษุทำความเพียรให้เป็นอธิบดีแลวจึงได้สมาธิได้เอกัคคตาแห่งจิตสมาธินี้ เรียกว่า วิริยสมาธิภิกษุนั้น

ทำฉันทะให้เกิด พยายาม ปรารภความเพียร ประคองจิตไว้ ทำความเพียร เพื่อป้องกันบาปอกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดขึ้นมิให้เกิดขึ้น ฯลฯ เพื่อละบาปอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว ฯลฯ เพื่อสร้างกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดขึ้นให้เกิดขึ้น ทำฉันทะให้เกิด พยายาม ปรารภความเพียรประคองจิตไว้ทำความเพียร เพื่อความดำรงอยู่ ความไม่สาบสูญ ความภิยโยยิ่งความไพบูลย์ความเจริญ ความบริบูรณ์แห่งกุศลธรรม ที่เกิดขึ้นแล้ว สภาวธรรมเหล่านี้เรียกว่า ปธานสังขารวิริยสมาธิและปธานสังขาร ดังกล่าวมานี้ประมวลย่อ 2 อย่างนั้นเขาเป็นอันเดียวกันย่อมถึงซึ่งอันนับว่า วิริยสมาธิปธานสังขาร ด้วยประการฉะนี้ ในบทเหล่านั้น วิริยะ เป็นไฉนการปรารภความเพียรทางใจ ฯลฯ สัมมาวายามะอันใด นี้เรียกวา วิริยะสมาธิเป็นไฉน ความตั้งอยู่แห่ง ความดำรงอยู่แห่งจิต ความมั่นอยู่แห่งจิต ความไม่ส่ายไปแห่งจิตความไม่ฟุ้งซ่านแห่งจิต ภาวะที่จิตไม่ส่ายไป ความสงบ สมาธินทรียสมาธิพละ สัมมาสมาธิอันใด นี้เรียกวา สมาธิ

พระรุ่งตะวัน สำโร (เกษสว่าง) (2561, หน้า 36) กล่าวไว้ว่า วิริยะ คือ ความเพียร ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทนเอาธุระ ไม่ท้อถอย ซึ่งแสดงออกมาด้วยความเพียร พยายามในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้สึกไม่ท้อถอย และมีความกล้าที่จะกระทำงานนั้น ๆ ถ้าเห็นอะไรเป็นอุปสรรคหรืองานที่มาอยู่ข้างหน้าแล้วจะต้องเอาชนะ ทำให้สำเร็จ ทำงานให้เป็นเรื่องที่ท้าทาย จะสู้และจะพยายามเพื่อทำให้สำเร็จ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า วิริยะ หมายถึง ความเพียร ความพยายามและความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้นในงานที่ตนเองรับผิดชอบ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใย ผู้บริหารและครูจะต้องมีความพยายาม ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาแต่ละขั้นตอน เมื่อพบอุปสรรคในการดำเนินงานก็ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคนั้น

3. จิตตะ

สุชีพ ปุญญานุภาพ (2539, หน้า 676) ได้กล่าวถึง จิตตะ ไว้ดังนี้

จิตตะ แปลวา ความคิดจดจ่อ หรือเอาใจฝักใฝ่ ได้แก่ ความมีจิตผูกพัน จดจ่อ เฝ้าคิดเรื่องนั้นใจอยู่กับงานนั้น ไม่ปล่อย ไม่ห่างไปไหน ถ้าจิตตะเป็นไปอย่างแรงกล้าในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรืองานอย่างใดหนึ่ง คนผู้นั้นจะไม่สนใจไม่รับรู้เรื่องอื่นๆ ใครพูดอะไรเรื่องอื่นๆ ไม่สนใจ แต่ถ้าพูดเรื่องงานนั้นจะสนใจเป็นพิเศษทันทีบางทีจัดทำเรื่องนั้น งานนั้น ขลุกง่วนอยู่ได้ทั้งวันทั้งคืนไม่เอาใจใส่ร่างกายการแต่งเนื้อแต่งตัว อะไรเกิดขึ้นก็ไม่สนใจ เรื่องอื่นเกิดขึ้นใกล้ๆ บางที่ก็ไม่รู้ทำจนลืมวันลืมคืน ลืมกินลืมนอน ความมีใจฝักใฝ่เชนนี้ยอมนำใหสมาธิเกิดขึ้น จิตจะแน่วแน่ แนบสนิทในกิจที่ทำมีกำลังมากเฉพาะสำหรับกิจนั้น เรียกว่า เป็นจิตตสมาธิ พรอมกันนั้นก็เกิดปธานสังขาร คือ ความเพียร สร้างสรรค์ร่วมสนับสนุนไปด้วย

พิทูร มลิวัลย์ (2540, หน้า 19) ได้กล่าวไว้ว่า จิตตะ คือ ความเอาใจฝักใฝ่ในสิ่งนั้น ไม่วางธุระ คือ เมื่อทำสิ่งใดทำด้วยความรู้จักไตร่ตรอง ทำด้วยปัญญา รู้จักพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจหาสาเหตุด้วยความรอบคอบ (เขาถึง)

ณฐยา ราชสมบัติ (2556, หน้า 25) ได้กล่าวว่า พระพุทธเจ้า ทรงตรัสถึงหลักอิทธิบาท ที่เกี่ยวกับ จิตตะ (การเอาใจฝักใฝ่ในสิ่งนั้น) ที่เรียกว่าจิตตสมาธิปธานสังขาร ไว้ดังนี้

ก็ภิกษุ เจริญอิทธิบาทอันประกอบด้วยจิตตสมาธิปธานสังขาร เป็นอย่างไร ถ้าภิกษุทำจิต ให้เป็นอธิบดีแล้วจึงได้สมาธิได้เอกัคคตาแห่งจิต สมาธินี้เรียกว่าจิตตสมาธิ ภิกษุนั้น ทำฉันทะให้เกิด พยายาม ปรารภความเพียร ประคองจิตไว้ทำความเพียรเพื่อป้องกันบาป อกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดขึ้นมิ ให้เกิดขึ้น ฯลฯ เพื่อละบาปอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้วฯลฯ เพื่อสร้างกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดขึ้นให้เกิดขึ้น ทำฉันทะให้เกิดขึ้น พยายาม ปรารภความเพียรประคองจิตไว้ทำความเพียร เพื่อความดำรงอยู่ความ ไม่สาบสูญ ความภิยโยยิ่ง ความไพบูลย์ ความเจริญ ความบริบูรณ์แห่งกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว สภาวธรรมเหล่านี้เรียกว่า ปธานสังขารจิตตสมาธิและปธานสังขารดังกล่าวมานี้ ประมวลย่อ 2 อย่าง นั้น เขาเป็นอันเดียวกันยอมถึงซึ่งอันนับว่า จิตตสมาธิปธานสังขาร ด้วยประการฉะนี้

ในบทเหล่านั้น จิต เป็นไฉน จิต มโน มานัส ฯลฯ มโนวิญญาณธาตุที่สมกัน อันใดนี้ เรียกว่า จิตสมาธิเป็นไฉนความตั้งอยู่แห่งจิต ฯลฯ สัมมาสมาธิอันใด นี้เรียกวา สมาธิปธานสังขาร เป็นไฉน การปรารภความเพียรทางใจ ฯลฯ สัมมาวายามะ อันใดนี้เรียกว่า ปธานสังขารภิกษุเป็นผู้เข้าไปถึง แล้ว ฯลฯ ประกอบแล้ว ด้วยสมาธิและปธานสังขารดังกล่าวมานี้ด้วยเหตุนั้น จึงเรียกว่าประกอบ ด้วย จิตตสมาธิปธานสังขาร ด้วยประการฉะนี้

พระรุ่งตะวัน สำโร (เกษสว่าง) (2561, หน้า 36) กล่าวไว้ว่า จิตตะ คือ ความตั้งใจ หรือเอาใจฝักใฝ่ ได้แก่ ความมีจิตผูกพัน จดจ่อ เฝ้าคิดเรื่องนั้นใจอยู่กับงานนั้น ไม่ปล่อย ไม่ห่างไปไหน ไม่สนใจไม่รับรู้เรื่องอื่นๆ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่ง นั้นด้วยความคิด เอาจิตฝักใฝ่ไม่ปล่อยใจ ให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป อุทิศตัวอุทิศใจให้แก่สิ่งที่ทำ ซึ่งแสดง ออกมาด้วยการเอาใจใส่ จดจ่อ ตั้งใจใน การทำงานอย่างจริงจัง ไม่ปล่อยให้ความคิดฟุ้งซ่าน

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า จิตตะ หมายถึง ความเอาใจใส่ในงานที่ตนได้รับมอบหมายหรือ ได้รับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ต้องมีความเอาใจใส่ในการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาถึงจะส่งผลให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

4. วิมังสา

สุชีพ ปุญญานุภาพ (2539, หน้า 676) ได้กล่าวถึง วิมังสา ไว้ดังนี้

วิมังสา แปลว่า ความสอบสวนไตร่ตรอง ได้แก่ การใช้ปัญญาพิจารณาหมั่นใคร่ครวญ ตรวจตราหาเหตุผล และตรวจสอบข้อยิ่งหยอน เกินเลย บกพร่องหรือขัดข้อง เป็นต้นในกิจที่ทำ

รู้จักทดลองและคิดค้นหาทางแก้ไขปรับปรุง ข้อนี้เป็นการใช้ปัญญาชักนำสมาธิซึ่งจะเห็นได้ไม่ยาก คนมีวิมังสาเป็นพวกชอบคิด คนหาเหตุผล ชอบสอบสวนทดลอง เมื่อทำอะไร ก็คิดพิจารณาทดสอบไป เช่น คิดว่าผลนี้เกิดจากสาเหตุอะไร ทำไมจึงเป็นอย่างนี้ ผลคราวนี้เกิดจากปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบเหล่านี้เท่านั้น ลองเปลี่ยนองค์ประกอบนั้นแล้ว ไม่เกิดผลอย่างที่คาดหมาย เป็นเพราะอะไร จะแกไขที่จุดไหน ฯลฯ เป็นเหตุให้จิตแน่วแน่แล่นดิ่งไปกับเรื่องที่พิจารณา ไม่ฟุ้งซ่านไม่วอกแวก และมีกำลังเรียกวาวิมังสาสมาธิซึ่งจะมีปธานสังขาร คือ ความเพียรสร้างสรรคเกิดมาด้วย เช่นเดียวกับสมาธิขออื่นๆ

พิทูร มลิวัลย์ (2540, หน้า 19) ได้กล่าวไว้ว่า วิมังสา คือ ความหมั่นตรึกตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้น เมื่อทำสิ่งใดทำด้วยความรู้จักไตร่ตรองรู้จักพิจารณาใคร่ครวญ รู้จักพินิจพิเคราะห์ทดลอง ทดสอบ (เข้าใจ)

ณฐยา ราชสมบัติ (2556, หน้า 26) ได้กล่าวว่า พระพุทธเจ้า ทรงตรัสถึงหลักอิทธิบาทที่เกี่ยวกับ วิมังสา (การพิจารณาใคร่ครวญหาเหตุผลในสิ่งนั้น) ที่เรียกว่า วิมังสาสมาธิปธานสังขาร ไว้ดังนี้

ก็ภิกษุ เจริญอิทธิบาทอันประกอบด้วยวิมังสาสมาธิปธานสังขาร เป็นอย่างไรถ้าภิกษุทำปัญญาให้เป็นอธิบดีแล้ว จึงได้สมาธิได้เอกัคคตาแหงจิตสมาธินี้ เรียกว่า วิมังสาสมาธิภิกษุนั้นทำฉันทะให้เกิด พยายาม ปรารภความเพียร ประคองจิตไว้ทำความเพียร เพื่อป้องกันบาปอกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดขึ้นมิให้เกิดขึ้น ฯลฯ เพื่อละบาปอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว ฯลฯ เพื่อสร้างกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดขึ้นให้เกิดขึ้น ทำฉันทะให้เกิด พยายาม ปรารภความเพียร ประคองจิตไว้ทำความเพียร เพื่อความดำรงอยู่ความไม่สาบสูญ ความภิยโยยิ่งความไพบูลย์ความเจริญ ความบริบูรณ์แห่งกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว สภาวธรรมเหล่านี้เรียกว่าปธานสังขารวิมังสาสมาธิ และปธานสังขารดังกล่าวมานี้ ประมวลย่อ 2 อย่างนั้นเข้าเป็นอันเดียวกันย่อมถึงซึ่งอันนับว่าวิมังสาสมาธิปธานสังขาร ด้วยประการฉะนี้

พระรุ่งตะวัน สำโร (เกษสว่าง) (2561, หน้า 36) กล่าวไว้ว่า วิมังสา คือ ความไตร่ตรองหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น ชอบคิด ค้นหาเหตุผล ชอบสอบสวนทดลอง มีการวางแผน วัดผลคิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง ซึ่งแสดงออกด้วยการใช้ปัญญาพิจารณาไตร่ตรองหาเหตุผลในสิ่งที่กระทำด้วยความพินิจพิเคราะห์ มีการวางแผน และวัดผลงานที่กระทำเสมอ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า วิมังสา หมายถึง การพิจารณา ไตร่ตรอง ในงานที่ต้องดำเนินการ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะต้องดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างรอบครอบ ไตร่ตรองถึงผลที่เกิดขึ้นและตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายอย่างละเอียดรอบคอบ

2.4 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4

2.4.1 ความหมายของแนวทาง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พุทธศักราช 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, หน้า 599) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่วางไว้เป็นแนว

กู๊ด (Good, 1973) ได้รวบรวมความหมายของแนวทาง หมายถึง เป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำเป็นตัวอย่างเพื่อการเรียนแบบเป็นแผนภูมิซึ่งเป็นตัวแบบของสิ่งหนึ่งเป็นหลักการหรือแนวคิดและเป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความหมายสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

วารี ภูแป้ง (2559) ได้รวบรวมความหมายของแนวทาง หมายถึงวิธีที่ใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาหรือพัฒนาขึ้น เพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

จากความหมายของ แนวทาง ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แนวทาง หมายถึง ข้อปฏิบัติหรือขั้นตอนในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3

2.4.2 แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4

จากการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 จังหวัดร้อยเอ็ด ตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2561 มาประยุกต์กับหลักอิทธิบาท 4 มี 7 ด้าน ดังนี้

1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษา
2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
5) การติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา
6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง
7) การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

โดยนำหลักอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้กับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

1) ฉันทะ เป็น การพอใจและรักในงานต้องรับผิดชอบ ถ้าเกิดความพอใจและรักในงานที่รับผิดชอบแล้วจะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ผู้บริหารและครูต้องมีความพอใจและรักในงานที่จะดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2) วิริยะ เป็น ความเพียร ความพยายามและความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้นในงานที่ตนเองรับผิดชอบ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใย ผู้บริหารและครุจะต้องมีความพยายาม ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาแต่ละขั้นตอน เมื่อพบอุปสรรคในการดำเนินงานก็ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคนั้น

3) จิตตะ เป็น ความเอาใจใส่ในงานที่ตนได้รับมอบหมายหรือได้รับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ต้องมีความเอาใจใส่ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาถึงจะส่งผลให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

4) วิมังสา เป็น การพิจารณา ไตร่ตรอง ในงานที่ต้องดำเนินการ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะต้องดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างรอบครอบ ไตร่ตรองถึงผลที่เกิดขึ้นและตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายอย่างละเอียดรอบคอบ

2.4.2.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษา

ความหมายของมาตรฐานการศึกษา

วิชัย ตันศิริ (2542, หน้า 48) ได้กล่าวว่า มาตรฐาน หมายถึง ความมีบรรทัดฐานที่ยอมรับกันใหเป็นมาตรวัด การกำหนดมาตรฐาน กำหนดขึ้นโดยผู้รับผิดชอบ

สำนักงานการประถมศึกษาแหงชาติ (2542, หน้า 5) ได้กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ตองการใหเกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการสงเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (2553) ระบุไว้ว่า “มาตรฐานการศึกษา เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแลการตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน”

สำนักประกันคุณภาพ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (2565) กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแลการตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

จากความหมายของ มาตรฐานการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนด คุณลักษณะที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการตามการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2561 ที่ใช้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การกำหนดมาตรฐานการศึกษา

มานพ วงษ์นอย (2554, หน้า 18) ได้กล่าวไว้ว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการวางแผนพัฒนาการศึกษาที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น โดยเกี่ยวของกับปัจจัย กระบวนการและผลผลิตของการจัดการศึกษาเพื่อการกำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบ และการประกันคุณภาพของสถานศึกษา

นุกูล ชื่นชม (2555, หน้า 70) ได้กล่าวไว้ว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นวิธีการทำงาน เป็นการวางแผนพัฒนาการศึกษาที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น โดยเกี่ยวของกับปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตของการจัดการศึกษา เพื่อการกำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบและการประกันคุณภาพของสถานศึกษา กำหนดวิธีดำเนินการควบคุมดานการจัดประสบการณการเรียนรู้ กระบวนการการเรียนรู้ การสงเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินการพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นผลผลิตทางการศึกษาที่เกิดกับตัวผู้เรียนโดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้บริหารสถานศึกษาหรือกระบวนการบริหารจัดการ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษา หมายถึง เป็นการกำหนดวิธีการในการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยสถานศึกษาได้มีการเอาใจใส่ (จิตตะ) ในกระบวนการการกำหนดมาตรฐาน บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐาน(ฉันทะ) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา วิเคราะห์ค่าเป้าหมายอย่างละเอียดรอบคอบ(วิมังสา) และมีการนำมาตรฐานการศึกษาไปประกาศใช้เพื่อเป็นตัวกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษา(วิริยะ)

2.4.2.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

ความหมายของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สมศักดิ์ สินธุระเวช (2542) กล่าวว่า แผนพัฒนาการจัดการศึกษา หรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้ให้ความหมายว่า คือ ข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในระยะเวลาที่กำหนด

กรมวิชาการ (2545) ได้ให้ความหมายว่า เป็นแผนที่จัดทำอย่างเป็นระบบพื้นฐานของข้อมูลสถานศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวปฏิบัติ

ที่ชัดเจน ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลักของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และเป็นที่ยอมรับร่วมกันจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และสามารถนำไปปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมายของกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) กล่าวว่า แผนพัฒนาการจัดการศึกษา หมายถึง แผนระยะยาวที่ครอบคลุมเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ จากแผนระยะยาวจะนำมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งเป็นแผนระยะสั้นว่าภายใน 1 ปี สถานศึกษามีเป้าหมายจะดำเนินการเรื่องใด วิธีการใด แล้วจัดทำแผนการเรียนการสอนตามหลักสูตรและให้สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา

อัญชลี ธรรมะวิธีกุล (2552, หน้า 1) หมายถึง ข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชนโดยคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทที่จะกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในช่วงระยะเวลาที่กำหนด โดยจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะดำเนินงานตามข้อตกลงที่กำหนดร่วมกันนั้น

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แผนพัฒนาการจัดการศึกษา หมายถึง แผนที่กำหนดขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินงานของสถานศึกษา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ครอบคลุมทุกกิจกรรมของสถานศึกษาและใช้ในการเป็นกรอบดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545) ได้กล่าวถึง แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา และมีการจัดทำอย่างเป็นระบบสถานศึกษาต้องจัดทำแผน 2 ประเภทดังนี้

1) แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแผนระยะกลาง 3-5 ปี โดย สถานศึกษาสามารถนำแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของปัจจัยภายใน สถานศึกษาวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคของปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ประเมินสถานภาพของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าประสงค์กำหนดกรอบกลยุทธ์/กลยุทธ์การพัฒนากำหนดแผนงานโครงการกิจกรรมรองรับพร้อมประมาณการงบประมาณทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

แผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีกรอบระยะเวลา 3 - 5 ปี

1. สาระสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้มีคุณภาพตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ ที่ให้สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีสาระสำคัญ ดังนี้

1) ศึกษามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง

2) กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายด้านต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนและความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

3) กำหนดวิธีดำเนินงาน กิจกรรม โครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้ผลการวิจัยหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

4) กำหนดแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ

5) กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนอย่างมีประสิทธิภาพ

6) กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครอง องค์กร หน่วยงาน ชุมชน และท้องถิ่น

7) กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับกิจกรรม โครงการ

8) เสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียน

2. ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 แต่งตั้งคณะทำงาน

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา

ขั้นที่ 4 กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

ขั้นที่ 5 กำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และชื่อโครงการ กิจกรรม

ขั้นที่ 6 กำหนดแผนการดำเนินงาน

ขั้นที่ 7 กำหนดวิธีการนำแผนพัฒนาสู่การปฏิบัติ

3. แนวการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

จากสาระสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในข้อที่ 1 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้สรุปเป็นองค์ประกอบของแผนพัฒนาไว้ 8 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ภาพรวมของโรงเรียน

ส่วนที่ 2 ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

ส่วนที่ 3 การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ และโครงการ กิจกรรม

ส่วนที่ 4 การกำหนดแผนการดำเนินงาน และงบประมาณ

ส่วนที่ 5 แหล่งวิทยาการภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ

ส่วนที่ 6 การกำหนดบทบาทหน้าที่บุคลากรของโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 7 การกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ส่วนที่ 8 การนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไปใช้

2) แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan) เป็นการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติด้วยการวิเคราะห์ทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา วิเคราะห์ประมาณการงบประมาณ รายรับ รายจ่าย จัดลำดับความสำคัญของโครงการ พร้อมกับจัดทำรายละเอียดของโครงการ/กิจกรรมที่ครอบคลุมมาตรฐานของสถานศึกษา ด้านคุณภาพของผู้เรียนกระบวนการบริหารและจัดการกระบวนการจัดประสบการณ์/จัดการเรียนการสอน นโยบายและจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามวิสัยทัศน์ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเพื่อแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงจุดอ่อนของสถานศึกษา

การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้มีคุณภาพสอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาและวิเคราะห์แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาดังกล่าว

2) กำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน

3) เสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียนให้ความเห็นชอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีขั้นตอนการดำเนินงาน คือ

ขั้นที่ 1 แต่งตั้งคณะทำงาน

ขั้นที่ 2 ศึกษาวิเคราะห์แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์และจัดทำรายละเอียดโครงการ กิจกรรม

ขั้นที่ 4 จัดทำรูปเล่มแผนปฏิบัติการประจำปี

จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสรุปได้ว่าสรุปได้ว่า การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา หมายถึง การจัดทำแม่บทที่จะกำหนดเป้าหมายและการพัฒนาการจัดการศึกษา สถานศึกษาต้องมีการตั้งคณะกรรมการจัดทำแผน (จิตตะ) การวิเคราะห์สภาพปัจจัยภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างละเอียด(วิมังสา) บุคลากรในสถานศึกษานำผลการวิเคราะห์มาเป็นกรอบในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย อัตลักษณ์ ของสถานศึกษารวมถึงกิจกรรม โครงการต่างๆ

(ฉันทะ) เพื่อให้ได้แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนดำเนินการประจำปีที่จะใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้ทันตามเวลาที่กำหนดไว้(วิริยะ)

2.4.2.3 การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

เรวัต ชำนาญเท (2559, หน้า 7) ได้กล่าวว่า การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสถานศึกษา มีการนิเทศ กำกับติดตามละประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตลอดจนสรุปและรายงานผลตามความเหมาะสม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, แนวดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประเภทสามัญศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (2561, หน้า 53) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้สู่การปฏิบัติ โดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและบังเกิดผลดีต่อการบริหารจัดการของสถานศึกษา แบ่งการนำเสนอเป็น 2 หัวข้อ คือ 1) การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และ 2) การประเมิน จัดเก็บ และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ดังนี้

1. การทำจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้มีคุณภาพสอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาและวิเคราะห์แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาดังกล่าว

2) กำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน

3) เสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียนให้ความเห็นชอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีขั้นตอนการดำเนินงาน คือ

ขั้นที่ 1 แต่งตั้งคณะทำงาน

ขั้นที่ 2 ศึกษาวิเคราะห์แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์และจัดทำรายละเอียดโครงการ กิจกรรม

ขั้นที่ 4 จัดทำรูปเล่มแผนปฏิบัติการประจำปี

2. การประเมิน จัดเก็บ และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีการดำเนินการประเมิน จัดเก็บ และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ดำเนินการดังนี้

2.1 การประเมินโครงการ กิจกรรมการประเมินโครงการ กิจกรรม ควรกำหนดวิธีการและสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ หรือตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ กิจกรรม การประเมินมีวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย

2.2 การจัดเก็บรวบรวมโครงการ กิจกรรมเมื่อดำเนินโครงการ กิจกรรม เสร็จสิ้นแล้ว ผู้รับผิดชอบควรมีการจัดเก็บข้อมูล รายละเอียดการดำเนินโครงการ กิจกรรม อย่างเป็นระบบ

2.3 การรายงานผล หรือสรุปผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมหลังจากการดำเนินโครงการ กิจกรรม เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้รับผิดชอบโครงการ กิจกรรม ควรจัดทำรายงานผล หรือสรุปผลการดำเนินโครงการกิจกรรมเพื่อเสนอผู้บริหารรับทราบและให้ความเห็นชอบ รวมทั้งนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการดำเนินโคงการ กิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้นต่อไป

2.4 การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นการนำผลที่เกิดจากการกำกับติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรม ตามแผนปฏิบัติการประจำปีมาจัดทำรายงานอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง (ภาคเรียนละ 1 ครั้ง) เพื่อรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหาร คณะกรรมการบริหารโรงเรียน รวมทั้งนำข้อมูลไปใช้ในการปรับ พัฒนาแผนปฏิบัติการประจำปีให้มีคุณภาพสอดคล้องตามเหตุการณ์ นโยบายหรือสภาพปัญหาในขณะนั้นและนำข้อมูลไปใช้ในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR)

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563, หน้า 20) การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดนั้น สถานศึกษาต้องมีผู้เกี่ยวข้องมากเกินไป สถานศึกษาต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี มีการกำกับติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด บรรลุเป้าหมายระดับใด โดยสามารถใช้แนวคิดทฤษฎีหรือผลงานวิจัยที่เน้นความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเช่นการบริหารเชิงระบบU (System Approach)การใช้วงจรการพัฒนาคุณภาพ (PDCA) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) การบริหารแบบมุ่งสัมฤทธิ์ (Total Quality Management)การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) การใช้ห่วงโซ่คุณภาพ (Chain of quality) เป็นต้นหรือสถานศึกษาสามารถสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารและจัดการของตนเองก็ได้ นอกจากนี้สถานศึกษาควรจัดระบบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบพัฒนาวิชาการระบบพัฒนาครูและบุคลากรระบบการจัดการสภาพแวดล้อม ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ ระบบการนิเทศภายใน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นต้น ซึ่งเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาคือ วัฒนธรรมคุณภาพที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

จากเอกสารเกี่ยวการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ผู้วิจัย สรุปได้ว่า การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติ การดำเนินกิจกรรม โครงการ ตามขั้นตอนด้วยความรักและเต็มใจ (ฉันทะ)มีความมุ่งมั่นพยายาม(วิริยะ) จนบรรลุเป้าประสงค์ของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและทันเวลาที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีการนิเทศติดตาม สรุปโครงการ กิจกรรม(วิมังสา) และสถานศึกษามีแบบประเมินโครงการหรือกิจกรรมเพื่อนำข้อเสนอแนะ ไปปรับปรุงในการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่อไป(จิตตะ)

2.4.2.4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, แนวดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประเภทสามัญศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (2562, หน้า 73) กล่าวว่า การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาประกาศกำหนด เป็นการดำเนินงานโดยสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อนำผลจากการประเมินมาเขียนรายงานผลการประเมินตนเองสำหรับผู้บริหารใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1) เพื่อประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพของผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2) เพื่อนำผลการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษามาใช้เป็นข้อมูลประกอบในการตัดสินใจวางแผนพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนและแนวทางการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แบ่งการดำเนินงานเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ

ขั้นที่ 2 ขั้นการดำเนินงาน

ขั้นที่ 3 ขั้นจัดทำรายงานการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาแต่ละขั้นมีแนวทางการดำเนินงาน

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา (2562, หน้า 26) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การควบคุมการประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาประกาศและกำหนดเป็นการดำเนินงานโดยสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผน

พัฒนาต่อไป ควรมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ขั้นตอนและแนวทางการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ

1.1 การสร้างความตระหนักและความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ

1.2 พัฒนาความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.3 ทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการเขียนรายงานการประเมินตนเองและวิธีการประเมินคุณภาพแนวใหม่ ได้แก่

1) การประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment) มีลักษณะที่สำคัญดังนี้ 1) มุ่งประเมินงานกิจกรรมในภาพรวมมากกว่าจะประเมินองค์ประกอบย่อย ๆ 2) การให้การประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment) มีคะแนนสิ่งที่ต้องการวัดประเมินแบบกว้าง ๆ โดยรวม 1 ค่า 3) ใช้ประเมินผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานที่เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน 4) มีความรวดเร็วในการประเมิน 5) ผู้ประเมินจำเป็นต้องมีทักษะและความรู้รอบตัว

2) การตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Judgment) การประเมินจากหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence Based) โดยผู้เชี่ยวชาญต้องมีทักษะหรือได้รับการอบรมหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งที่จะประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญอาจใช้ 3 - 5 หรือมากกว่านี้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่ประเด็นและบริบทที่เกี่ยวข้องกระบวนการตรวจเยี่ยมติดตาม ประเมินโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถ

3) การประเมินโดยบุคคลระดับเดียวกัน (Peer Review) เป็นและประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่คล้ายกันเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ และให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ

1.4 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ

2.1 การวางแผนการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เป้าหมายของการประเมิน นำกรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน กำหนดวิธีการประเมินแต่ละมาตรฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล การสรุปและรายงานผลการประเมิน

2.2 การดำเนินการตามแผน ประกอบด้วย การสร้างเครื่องมือที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและกำหนดเกณฑ์การประเมิน โดยเน้นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่หลากหลาย

2.3 การตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา สรุปผล การตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.4 การนำผลการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา มาวิเคราะห์วางแผนการพัฒนา/ปรับปรุง การดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ขั้นที่ 3 ขั้นการจัดทำรายงานผลการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เมื่อสถานศึกษาจัดทำรายงานผลการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเสร็จแล้ว จะนำข้อมูลมาจัดทำรายงานการประเมินผลและพร้อมสรุปแนวทางการพัฒนาของสถานศึกษาต่อไป

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563, หน้า 21) กล่าวว่า การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นระบบและกลไกในการควบคุมตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการกระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่นและจุดควรพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการการดำเนินงานผสมผสานกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป สถานศึกษาต้องกำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและระดับสถานศึกษาให้ชัดเจนวิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสมดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำร้ายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อไป

จากเอกสารที่เกี่ยวกับการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การตัดสินว่าการดำเนินงานของสถานศึกษา เมื่อมีการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้และดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาแล้ว ผลเป็นอย่างไร สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อทำหน้าที่ประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา(จิตตะ) สถานศึกษามีการดำเนินงานตามมาตรฐาน(ฉันทะ)และมีการประเมินผลคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจากเอกสาร หลักฐาน บันทึกรูปภาพ ร่องรอยการปฏิบัติงาน (วิริยะ) ผู้ประเมินและตรวจสอบต้องมีความรอบครอบ ไต่ตรอง ทบทวนอย่างถี่ถ้วน (วิมังสา) เพื่อให้ได้ผลการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในมีประสิทธิภาพ

2.4.2.5 การติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, แนวดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประเภทสามัญศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (2561, หน้า 83) กล่าวว่า การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การติดตามผลการดำเนินงานจากการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำผลที่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล การพัฒนาบุคลากร การบริหารจัดการ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด จัดทำรายงานผลการติดตาม นำเสนอผลการติดตามต่อผู้บริหารเพื่อรับทราบ และใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

1. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. เพื่อรวบรวมและจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาปรับปรุง คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด
3. เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

ระยะเวลาการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการติดตามผลการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรมระหว่างการดำเนินการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตลอดปีการศึกษา

แนวทางการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาการติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และได้ข้อมูลครอบคลุมครบถ้วน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป ควรดำเนินการดังนี้

1. แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ
2. กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน
3. สร้างเครื่องมือติดตามผลการดำเนินงาน
4. ติดตามผลการดำเนินงาน

5. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผลการติดตามผลการดำเนินงาน

6. สรุปและจัดทำรายงานผลการติดตามผลการดำเนินงาน

วิธีการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

วิธีการที่ 1 แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ทำหน้าที่ติดตามผลการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ให้คำแนะนำในการดำเนินโครงการ กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตลอดจนจัดทำเอกสาร 2 เล่ม คือ รายงานผลการดำเนินงานและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยดำเนินการเป็นรายภาคเรียนหรือรายปีตามโอกาส

วิธีการที่ 2 มอบหมายให้ผู้ปฏิบัติงานรายงานผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาผู้ปฏิบัติงานจัดทำแบบวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนปฏิบัติงานประจำปีกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รายงานโครงการกิจกรรม และรายงานผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นำเสนอผู้บริหารเป็นรายภาคเรียนหรือรายปีตามความเหมาะสม เพื่อนำไปพิจารณาวางแผนพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาต่อไป

กรอบการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาเมื่อสถานศึกษาดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีไประยะหนึ่ง จึงดำเนินการติดตามผลการดำเนินงาน โดยอาจมีการติดตามระหว่างสถานศึกษาปฏิบัติงาน หรือเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน ดังนั้น เพื่อให้ครอบคลุมการดำเนินงานดังกล่าว สถานศึกษาอาจแบ่งการติดตามเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ส่วนที่ 2 การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี

สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563, หน้า 21) ได้สรุปว่า การติดตามผลการดำเนินงาน หมายถึง การติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา นำเสนอผลการดำเนินงานเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ระยะเวลาการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาจะกำหนดเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 ติดตามผลการดำเนินงานระหว่างการดำเนินงานพัฒนาการจัดการศึกษา

ระยะที่ 2 ติดตามผลการดำเนินงาน เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานพัฒนาการจัดการศึกษา

กรอบการติดตามผลการดำเนินงานกรอบการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ได้แบ่งการติดตามออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 กระบวนการบริหารจัดการศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบในการดำเนินงานตามบริบทของสถานศึกษา คือ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตหรือผลลัพธ์ ซึ่งสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

1.1 ด้านปัจจัย ประกอบด้วย

- บุคคล เช่น ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา เป็นต้น

- ทรัพยากร เทคโนโลยี และงบประมาณ เช่น หลักสูตรสถานศึกษา สื่อและเทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ เป็นต้น

1.2 ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย

- การบริหารจัดการ เช่น การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นต้น

- กระบวนการเรียนรู้ เช่น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน การส่งเสริมวินัยเชิงบวก

- ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เช่น การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การดำเนินตามแผนที่วางไว้เพื่อให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.3 ด้านผลผลิตหรือผลลัพธ์ ประกอบด้วย

- ผู้เรียน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์

ส่วนที่ 2 การกำหนดการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน

จากเอกสารเกี่ยวกับการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการวางแนวทางและทบทวนการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษามีการวางแผนและกำหนดแนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบ(ฉันทะ)และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ชัดเจนและเป็นระบบ (วิมังสา) ผู้ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาจะต้องมีความเอาใจใส่ ติดตามด้วยความใส่ใจไม่ปล่อยปะละเลยในส่วนที่ควรปรับปรุง (จิตตะ) เพื่อให้การติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษา (วิริยะ)

2.4.2.6 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, แนวดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประเภทสามัญศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (2561, หน้า 93) กล่าวว่า การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง หมายถึง การจัดทำรายงานผลที่เกิดจากการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาที่ครอบคลุมตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

วัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

1. เพื่อนำเสนอผลการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาต่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

2. เพื่อเป็นฐานข้อมูลของสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี และเป็นฐานข้อมูลสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก

ประโยชน์ของการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

1. สถานศึกษามีฐานข้อมูลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งในด้านจุดเด่น จุดควรพัฒนา โอกาส และข้อจำกัด เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีถัดไป

2. สถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศเชิงประจักษ์ที่จะช่วยกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้เกี่ยวข้อง ให้ความสำคัญและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน

3. พ่อแม่ ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับทราบผลการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งในส่วนที่ดีและส่วนที่ควรพัฒนา เพื่อให้การช่วยเหลือสนับสนุนอย่างเหมาะสม

4. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด มีฐานข้อมูลในการกำหนดนโยบายการพัฒนาการจัดการศึกษา

5. สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ใช้รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก

ขั้นตอนของการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

ขั้นที่ 1 แต่งตั้งคณะกรรมการ

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ

ขั้นที่ 3 สรุปและจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR)

ขั้นที่ 4 นำเสนอคณะกรรมการบริหารโรงเรียนพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ขั้นที่ 5 เผยแพร่ต่อสาธารณชนหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา (2562, หน้า 30) การจัดทำผลรายงานการประเมินตนเอง เป็นการจัดทำผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นแล้วนำเสนอรายงานผลประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและจัดส่งรายงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดได้ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือและแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีประเด็นในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ประกอบด้วย

1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยคณะบุคคลหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

1.2 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ทั้งข้อมูลสารสนเทศทั่วไป ข้อมูลสารสนเทศผลการดำเนินงานตามกิจกรรมโครงการ และกิจกรรมของสถนศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษา

1.3 สรุปและจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง สถานศึกษารวบรวมผลจากการดำเนินกิจกรรมตามมาตรฐานมาสรุปและเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง

1.4 นำเสนอคณะกรรมการบริหารโรงเรียนให้ความเห็นชอบ โดยสถานศึกษานำรายงานซึ่งเขียนสมบูรณ์แล้วเสนอต่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียนพิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อรับรองผลการประเมินของสถานศึกษา

1.5 เผยแพร่ต่อสาธารณชนหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสถานศึกษานำรายงานผลการประเมินที่ได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเผยแพร่ต่อสาธารณชนและผู้เกี่ยวข้อง

2. การตัดสินผลและสรุปผลการประเมินการตัดสินและสรุปผลการประเมินให้ เน้นหลักการประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment) ข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence Based) ทั้งที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และตัดสินในลักษณะองค์รวมไม่แยกส่วนแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การตัดสินและสรุปผลการประเมินรายมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ส่วนที่ 2 การตัดสินและสรุปผลการประเมินในภาพรวม

3. โครงสร้างหรือองค์ประกอบของรายงานผลการประเมินตนเอง โครงสร้างหรือองค์ประกอบของรายงานผลการประเมินตนเอง จะประกอบไปด้วย

ส่วนที่ 1 บทสรุปของผู้บริหาร

ส่วนที่ 2 รายงานผลการประเมินตนเอง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 สรุปผลการพัฒนา

ภาคผนวก

จากเอกสารที่เกี่ยวกับ การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง หมายถึง การรวบรวม จัดทำผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาในแผนการพัฒนาการศึกษาที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้(วิริยะ) เป็นการจัดทำรายงานทุกปี สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง(จิตตะ) ผู้ที่จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองและผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องมีความรักและพอใจ (ฉันทะ) ที่จะดำเนินการจัดทำเล่มรายงานผลการประเมินตนเองและสถานศึกษาได้นำผลการประเมินเปรียบเทียบกับผลการประเมินปีที่ผ่านมาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาในปีต่อไป(วิมังสา)

2.4.2.7 การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, แนวดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประเภทสามัญศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (2561, หน้า 93) กล่าวว่า การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การดำเนินงานตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยนำผลการประเมินที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา ทั้งด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านปัจจัยพื้นฐานมาใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามวงจรคุณภาพ (PDCA) โดยใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นฐานในการขับเคลื่อนให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน

วัตถุประสงค์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพเป็นระบบครบวงจตามกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

1. การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีแนวทางที่สำคัญดังนี้ การนำผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาไปใช้ วางแผนปรับปรุง/พัฒนาคุณภาพการศึกษา (Internal Assessment for Planning)

1) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ของสถานศึกษาในด้านข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ผลการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดี หรือดีเลิศ เป็นต้น

2) กำหนดประเด็นการพัฒนาสถานศึกษา สามารถกำหนดประเด็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบท และสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาได้หลากหลาย

3) นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ กำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามประเด็นการพัฒนาที่กำหนดไว้

4) นำแนวทางการพัฒนาที่รวบรวมได้ไปปรับ หรือใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังนี้

5) ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นระบบครบวงจรคุณภาพ(PDCA) อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

2. การใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Data for Quality Educational Development)การใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นกระบวนการนำข้อมูลสารสนเทศที่สถานศึกษามีอยู่ ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในด้านต่าง ๆ โดยข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้ได้มาจากผลการประเมินจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น ผลการประเมินพัฒนาการของเด็ก ผลการประเมินผู้เรียนตามหลักสูตร ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เป็นต้น

จากเอกสารเกี่ยวกับ การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การนำผลการดำเนินงานที่ได้ไปเป็นข้อมูลในการประเมินและตรวจสอบผลการดำเนินงานของสถานศึกษา (วิริยะ) สถานศึกษามีการวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคที่พบในการดำเนินงานตามแผน ในปีที่ผ่านมา(วิมังสา) และบุคลากร สรุปและวิเคราะห์ถึงปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ได้รับผิดชอบ ด้วยความเอาใจใส่ไม่ปล่อยปะละเลย(จิตตะ)เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาและสถานศึกษามีการส่งเสริมโครงการหรือกิจกรรมที่ช่วยให้สถานศึกษามีผลงานที่ดีและบรรลุเป้าหมายของแผนการจัดการศึกษา (ฉันทะ)

2.5 ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment)

2.5.1 ความหมายของความต้องการจำเป็น

ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เป็นกระบวนการที่เป็นระบบซึ่งใช้เพื่อกำหนด ความแตกต่างระหว่างสภาพที่มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริง ส่วนใหญ่จะเน้นที่ความแตกต่างของผลลัพธ์ (Outcome Gaps) จากนั้นมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความ

แตกต่างนั้นแล้วเลือกความต้องการจำเป็นจึงเข้ามาเกี่ยวข้องกับการวางแผนและพัฒนาองค์กร มีผู้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ ดังนี้

คัฟแมน (Kaufman, 2000, p. 11) ให้ความหมายว่า ความต้องการจำเป็น คือ ผลต่าง (Gap) ระหว่างผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและผลที่ต้องการ

ศิริรัตน์ ศรีสะอาด (2554, หน้า 8) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นวิถีทางในการหาความแตกต่างระหว่างสภาพที่มุ่งหวังกับสภาพที่เกิดขึ้นจริง และนำความแตกต่างดังกล่าวมาจัดลำดับความสำคัญ เพื่อให้ได้แนวทางในการตัดสินใจว่าควรดำเนินการแก้ไขด้านใดก่อนหลังตามลำดับ

ปานจันทร์ โหทอง (2554, หน้า 18) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการในการค้นหาความแตกต่างระหว่างสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่แท้จริง ซึ่งเป็นสภาวะที่ไม่พึงประสงค์ที่ต้องได้รับการแก้ไข พัฒนา ปรับปรุงให้ความแตกต่างหรือปัญหานั้นลดลง

ราชบัณฑิตยสถาน (2556, หน้า 370) ให้ความหมายการประเมินความต้องการจำเป็น (Need Assessment) หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิด ข้อมูลสารสนเทศเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะใดและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงเป็นอย่างไร เพื่อนำไปสู่การประมวลสังเคราะห์และ ประเมินว่าสิ่งที่เกิดขึ้นจริงควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นนำไปสู่ การเปลี่ยนแปลงในทางบวกและสร้างสรรค์

สุวิมล ว่องวาณิช (2558, หน้า 62) ได้ให้ความหมายคำว่า "การประเมินความ ต้องการจำเป็น" ไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใดและประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้างการประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษาหรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

จากความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นกระบวนการประเมินสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น ให้เห็นความแตกต่างกันและนำผลการประเมินนั้นมีจัดลำดับความสำคัญเพื่อเป็นข้อมูลและเป็นแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

2.5.2 จุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

วิสกิน และอัลชูลด์ (Witkin B. & Altschuld, 1995, p. 10) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่า เป็นการดำเนินการเพื่อมุ่งพัฒนาปรับปรุงโปรแกรมการบริการโครงสร้างขององค์การและการดำเนินการเพื่อมุ่งพัฒนาและปรับปรุงโปรแกรมการบริการโครงสร้างขององค์การและการดำเนินงานขององค์การให้ดีขึ้นหรือผสานองค์ประกอบเหล่านี้เข้าด้วยกัน การประเมินความต้องการจำเป็นจะวางหลักเกณฑ์ในการกำหนดว่าจะจัดสรรเงินพนักงาน อุปกรณ์ และทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้อย่างไร

สุวิมล ว่องวาณิช (2558, หน้า 14) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น คือความพยายามให้ได้ข้อมูลที่ช่วยสร้างเสริมการวางแผนการดำเนินงาน ทำให้การพัฒนากิจกรรมหรือการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้นจริงนั้น ดังนั้นจากการค้นคว้า

ดังนั้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น คือการวางเป้าหมายการดำเนินงานในองค์กรเพื่อที่จะนำข้อมูลของการประเมินความต้องการจำเป็นนั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาองค์กรต่อไป

2.5.3 ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น

นักการศึกษาได้แบ่งประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ดังนี้

วิสกิน และ อัลซูลด์ (Witkin B. & Altschuld, 1995, p. 10) ได้แยกประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นตามระดับความต้องการ 3 ระดับ ซึ่งแต่ละระดับเป็นตัวแทนของกลุ่มเป้าหมายสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น ดังนี้

ระดับที่ 1 (ปฐมภูมิ) เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้รับบริการ เช่น นักเรียน ลูกค้า คนไข้ ผู้ใช้ข้อมูล ผู้แลกเปลี่ยน ผู้ที่มีศักยภาพเป็นลูกค้า

ระดับที่ 2 (ทุติยภูมิ) เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ให้บริการและผู้วางนโยบาย เช่น ครู ผู้ปกครอง พนักงานที่อยู่ในสังคม ผู้ให้การดูแลรักษา ผู้เชี่ยวชาญในด้านการดูแลสุขภาพ พนักงานในโรงงาน พนักงานไปรษณีย์ เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ ผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชาผู้จัดการ

ระดับที่ 3 (ตติยภูมิ) เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นที่เกี่ยวกับทรัพยากร หรือการแก้ไขปัญหา เช่น อาคาร อุปกรณ์อำนวยความสะดวก เครื่องไม้เครื่องมือ พัสดุ เทคโนโลยี โปรแกรม ขนาดห้องเรียน กระบวนการผ่าตัด ระบบการนำข้อมูลมาใช้ การขนส่ง เงินเดือนและผลประโยชน์ ระบบการจัดส่งโปรแกรม การจัดแบ่งเวลา สภาพแวดล้อมในการทำงาน

คอร์ฟแมน (Kaufman, 2000, pp. 66-67) จัดแยกประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ 2 ประเภท ตามขอบข่ายของการประเมิน คือ การประเมินความต้องการจำเป็นภายนอก (External Needs Assessment) และการประเมินความต้องการจำเป็นภายใน

(Intimal Needs Assessment) เกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งประเภทวิธีการประเมินความต้องการจำเป็น ดังกล่าว ได้แก่ เกณฑ์การประเมินวามต้องกาจำเป็นภายใน เป็นการวิเคราะห์ตีความต้องการจำเป็น เพื่อศึกษา จัดลำดับ คัดเลือกความต้องการจำเป็นภายในขอบเขตขององค์กรเกณฑ์การประเมินความต้องการจำเป็นภายนอก เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นที่มุ่งหวังจะให้ได้ความต้องการจำเป็นที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรทั้งในปัจจุบันและอนาคตต่อองค์กรและต่อสังคมโดยส่วนรวม

สุวิมล ว่องวาณิช (2558, หน้า 15-16) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็นแบ่งได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับลักษณะที่ใช้ในการจัดประเภท ดังนี้

1. ระดับความต้องการจำเป็น เช่น ความจำเป็นขององค์กร (Organizational Needs) ความต้องการจำเป็นของบุคลากร(Personal Needs) ความจำเป็นของกลุ่ม(Group Needs)

2. สาระเนื้อหาของความต้องการจำเป็น เช่น ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร (Staff Development Needs) ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม (Development Needs) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development Needs)

3. ระดับความลึกซึ้งและความต้องการจำเป็น เช่น ความต้องการจำเป็นตามการรับรู้ (Felt Needs) ความต้องการจำเป็นเชิงวิเคราะห์ (Analytical Needs)

4. สิ่งที่ถูกประเมิน เช่น ความต้องการจำเป็นด้านปัจจัย (Input Needs) ความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการ (Process Needs) ความต้องการจำเป็นด้านผลลัพธ์ (Outcome Needs) ความต้องการจำเป็นด้านแก้ปัญหา(Solution Needs)ตามความคิดของ Kaufman ความต้องการจำเป็นด้านปัจจัยและด้านกระบวนการถือเป็น "ความต้องการจำเป็นเทียม หรือ กึ่งความต้องการจำเป็น" (Quais Needs) ส่วนความต้องการจำเป็นด้านผลลัพธ์ ถือเป็น "ความต้องการที่แท้จริง" (Needs)

5. ช่วงเวลาที่ต้องการกำหนดความต้องการจำเป็น เช่น ความต้องการจำเป็นในปัจจุบัน(Present หรือ Current Needs) ความต้องการจำเป็นในอนาคต (Future Needs)

6. ธรรมชาติของข้อมูลที่แสดงความต้องการจำเป็น เช่น ความต้องการจำเป็นเชิงคุณลักษณะ (Qualitative Needs) ความต้องการจำเป็นเชิงปริมาณ (Quantitative Needs)

7. เจ้าของความต้องการจำเป็น ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ความต้องการจำเป็นด้านปฐมภูมิ(Primary Needs) ซึ่งเป็นความต้องการจำเป็นของผู้รับบริการ (Service Receivers) ในทางการศึกษาส่วนใหญ่เป็นความต้องการจำเป็นของผู้เรียน และความต้องการจำเป็นทุติยภูมิ ซึ่งแบ่งความต้องการจำเป็นของผู้ให้บริการ (Service Providers) เช่น ความต้องการจำเป็นของผู้บริหาร อย่างไรก็ตาม Witkin ได้เพิ่มระดับความต้องการจำเป็นระดับที่สาม (Tertiary Needs) ซึ่งถือว่าเป็นความต้องการจำเป็นด้านทรัพยากร และการแก้ไขปัญหา (Resources/Solution)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น เป็นแนวทางในการเลือกที่จะดำเนินการในการประเมินความต้องการจำเป็นซึ่งการเลือกประเภทความต้องการจำเป็นนั้นขึ้นอยู่กับบริบทขององค์กร

2.5.4 ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น

นักการศึกษาได้เสนอขั้นตอนในการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ดังนี้

สตัพเฟิลบีม และคณะ (Stuflebeam and other, 1985, p. 16) ได้กล่าวถึงกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นว่า ประกอบด้วยชุดกิจกรรมที่มีความเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน 5 ชุด คือ

1. การเตรียมการที่จะทำการประเมินความต้องการจำเป็น
2. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
4. รายงานข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
5. การนำข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการมาประยุกต์ใช้

ขั้นตอนเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นเรียงลำดับตามลำดับตายตัว เนื่องจากแต่ละขั้นตอนสามารถเกิดขึ้นพร้อม ๆ กันและเนื่องจากไม่สามารถหลีกเลี่ยงลักษณะของการเกิดเวียนเป็นวัฏจักรได้

วิสกิน และ อัลชูลด์ (Witkin B. & Altschuld, 1995, pp. 14-15) ได้เสนอโมเดลการประเมินความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 1 ระยะก่อนการประเมินหรือระยะการสำรวจ ในระยะนี้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินความต้องการจำเป็น มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นที่มีอยู่วางแผนการดำเนินงานโดยกำหนดขอบเขตและประเด็นของความต้องการจำเป็น กำหนดจุดมุ่งหมายของความต้องการจำเป็น แหล่งข้อมูล การใช้ประโยชน์ข้อมูล และพัฒนาแผนการดำเนินงานสำหรับระยะที่ 2 รวมทั้งกำหนดเกณฑ์สำหรับทำการประเมินการประเมินความต้องการจำเป็นในแต่ละขั้นตอน

ระยะที่ 2 การประเมินหรือระยะการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะกรรมการประเมินความต้องการจำเป็นทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น จัดลำดับความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์หาสาเหตุ

ระยะที่ 3 หลักการประเมินหรือระยะการนำผลไปใช้ประโยชน์ คณะกรรมการประเมินความต้องการจำเป็น นำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ประโยชน์โดยการเชื่อมโยงข้อมูลและแผนการดำเนินงานที่ได้รับ งานหลักคือการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังและเกณฑ์การตัดสินเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา การจัดทำแผนปฏิบัติงาน การนำเสนอข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินความต้องการจำเป็นแก่ผู้ตัดสินใจและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการจัดเตรียมแผนสำหรับดำเนินการเพื่อขจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็น หรือนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ

สุวิมล ว่องวาณิช (2558, หน้า 81-82) ในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น กระบวนการวิจัยโดยทั่วไปควรประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงานที่จำแนกออกได้เป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสิ่งที่มุ่งหวัง (What Should be)

2. การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน (What is)

3. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จาก ข้อ 1 และข้อ 2 และจัดลำดับความสำคัญของผลที่เกิดขึ้น เพื่อกำหนดเป็นความต้องการจำเป็น

4. การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างในข้อ 3 และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น

5. การศึกษาและกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นที่วิเคราะห์ได้จากข้อ 4

ดังนั้นจากการค้นคว้าผู้วิจัยสรุปได้ว่า ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น เป็นการปฏิบัติตามแผนการดำเนินการที่จะประเมินความต้องการจำเป็นที่วางไว้ ซึ่งเมื่อประเมินความต้องการจำเป็นในแต่ละขั้นแล้วจะได้ข้อมูลเพื่อเป็นสารสนเทศในการพัฒนาองค์กร การเลือกขั้นตอนในการประเมินความต้องการจำเป็นนั้นขึ้นอยู่กับบริบทขององค์กร

2.5.5 การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการประเมินความต้องการจำเป็น การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมีความสำคัญ และเป็นส่วนที่ทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์ การจัดลำดับความสำคัญจะช่วยให้ ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นทราบถึงความต้องการจำเป็นหรือปัญหาที่แท้จริงที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนก่อนปัญหาอื่น ซึ่งมีวิธีที่ใช้จัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นนั้นมีหลายวิธีด้วยกันผู้ประเมินจะต้องเลือกใช้และดำเนินการด้วยระมัดระวังภายในระยะเวลาและทรัพยากรที่จำกัด (Bosin, 1992)

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modifed}$) ซึ่งสูตรนี้ นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช ได้ปรับปรุงจากวิธี Modified Priority Needs Index (PNI) โดยการหาค่าผลต่างระหว่างสภาพที่คาดหวัง (I) กับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) ด้วยค่าสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) โดยใช้หลักการกำหนดความต้องจำเป็นจากระดับของสภาพที่เป็นจริง เพื่อให้เป็นคะแนนมาตรฐาน (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558, หน้า 279) ซึ่งสูตรในการคำนวณมีดังนี้

$$PNI_{Modifed} = (I-D)/D$$

$PNI_{Modifed}$	หมายถึง	ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
I	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์
D	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน

วิธี $PNI_{Modified}$ มีข้อดีคือ คำนวณง่าย ให้ข้อสรุปที่ดี และเมื่อถ่วงน้ำหนักจะทำให้ได้ความแตกต่างที่ชัดเจนขึ้น ข้อจำกัดของวิธีนี้ คือ ข้อตกลงเบื้องต้นเป็น Interval Scale ที่ไม่ค่อยเหมาะสมและเป็นการพิจารณาแยกกันระหว่างสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวังผลต่างที่มีค่าเท่ากันในระดับต่ำกับระดับสูงยากในการจัดเรียงลำดับ

จากการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผลและการจัดลำดับความต้องการจำเป็น ยึดตามกรอบแนวคิดของ นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช (2550, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2550) ได้กำหนดค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ไว้ว่า รายการที่มีค่าอย่างน้อย .30 หรือ 30% มีความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุดและมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนาก่อน

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้หาดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

2.6 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

2.6.1 ประวัติสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา ลงวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ.2546 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ปรับปรุงแก้ไขการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา และกำหนดดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติม พ.ศ. 2550 ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ปรับปรุงแก้ไขการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา และกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติม พ.ศ. 2551 ลงวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2551 มาตรา 5 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 8 และมาตรา 33 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 21) พ.ศ.2553 กำหนดให้มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามีภารกิจในการบริหาร

และจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบดูแลสถานศึกษา 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอโพนทอง อำเภอเสลภูมิ อำเภอหนองพอก อำเภอโพธิ์ชัย และอำเภอเมยวดี มีสถานศึกษาภาครัฐในกำกับดูแล เป็นโรงเรียนหลัก จำนวน 208 โรงเรียน และโรงเรียนสาขา จำนวน 5 โรงเรียน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีบทบาท อำนาจหน้าที่ดังนี้

1. จัดทำนโยบายแผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น

2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาการจัดสรรงบประมาณ การกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาในสังกัดและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา

3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. กำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา

5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาและการพัฒนาการศึกษาในเขต

7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาหน่วยงาน องค์กร ชุมชน วิชาชีพ สถาบันศาสนาสถานประกอบการ ครอบครัว และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาที่หลากหลายในรูปแบบการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12.ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจกรรมภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มิได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้มอบหมาย

การบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้แบ่งส่วนราชการตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พุทธศักราช 2546 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พุทธศักราช 2560 ข้อ 6 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พุทธศักราช 2560 แบ่งเพิ่มเป็น 10 กลุ่มงาน ดังนี้

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มนโยบายและแผน
3. กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
4. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
5. กลุ่มบริหารงานบุคคล
6. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
7. หน่วยตรวจสอบภายใน
8. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
9. กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
10. กลุ่มกฎหมายและคดี

2.6.2 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 กระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาออกเป็นกลุ่มโรงเรียนโดยใช้ชื่อว่า “กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษา” จำนวน 17 กลุ่ม แยกเป็น โรงเรียนหลักจำนวน208 โรงเรียน , โรงเรียนสาขาจำนวน5 โรงเรียน รวมโรงเรียนทั้งสิ้น 213 โรงเรียน ดังนี้ อำเภอโพนทอง โรงเรียนหลัก จำนวน 61 โรงเรียน , โรงเรียนสาขาจำนวน2 โรงเรียนแบ่งเป็น 5 กลุ่ม คือ

กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาพนาศึกษา จำนวน 16 โรงเรียน
กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาพระธาตุอุปมุง จำนวน 10 โรงเรียน 2 สาขา
กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาแวงใหญ่ จำนวน 11 โรงเรียน
กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหวิทยาเขต จำนวน 9 โรงเรียน
กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาม่วงสว่าง จำนวน 15 โรงเรียน

อำเภอเสลภูมิ โรงเรียนหลัก จำนวน 75 โรงเรียน แบ่งเป็น 6 กลุ่ม คือ

กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาเมืองเสลภูมิ จำนวน 12 โรงเรียน

กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาศิลานคร จำนวน 13 โรงเรียน

กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาลุ่มน้ำชี จำนวน 13 โรงเรียน

กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาลุ่มน้ำยัง จำนวน 12 โรงเรียน

กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาขวาวนางาม จำนวน 12 โรงเรียน

กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโพธิ์เงิน จำนวน 13 โรงเรียน

อำเภอหนองพอก โรงเรียนหลัก จำนวน 32 โรงเรียน, โรงเรียนสาขาจำนวน1 โรงเรียน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาชัยมงคล จำนวน11 โรงเรียน 1 สาขา

กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษารักษ์ชัยมงคล จำนวน 12 โรงเรียน

กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาหนองพอกภูเขาทอง จำนวน 9 โรงเรียน

อำเภอโพธิ์ชัย โรงเรียนหลัก จำนวน 29 โรงเรียน, โรงเรียนสาขา จำนวน 2 โรงเรียน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโพธิ์ชัย จำนวน 16 โรงเรียน 2 สาขา

กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชียงใหม่ จำนวน 13 โรงเรียน

อำเภอเมยวดี โรงเรียนหลัก จำนวน 11 โรงเรียน แบ่งเป็น 1 กลุ่ม คือ

กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาเมยวดี จำนวน 11 โรงเรียน

ตารางที่ 2.1 ข้อมูลจำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3

ขนาดโรงเรียน	จำนวนนักเรียน	อำเภอโพนทอง	อำเภอโพธิ์ชัย	อำเภอหนองพอก	อำเภอเสลภูมิ	อำเภอเมยวดี	รวมจำนวนโรงเรียน
1	1-120	46	17	16	59	3	141
2	121-200	12	9	8	10	5	44
3	201-300	1	2	5	5	3	18
4	301-499	1	3	3	-	-	7
5	500-1,499	1	-	1	1	-	3
รวม		**63**	**31**	**33**	**75**	**11**	**213**

ที่มา : ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2565

ตารางที่ 2.2 บุคลากรแยกตามสายงาน ผู้บริหารและสายผู้สอนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

บุคลากร/แยกตามประเภท	จำนวน (คน)
ผู้บริหาร	
ผู้อำนวยการโรงเรียน	204
รองผู้อำนวยการโรงเรียน	8
รวม	**212**
สายผู้สอน	
ครู คศ.4	4
ครู คศ.3	807
ครู คศ.2	185
ครู คศ.1	293
ครูผู้ช่วย	157
รวม	**1,446**
รวมผู้บริหารและสายผู้สอน	**1,658**

ที่มา : บัญชีรายละเอียดอัตรากำลังข้าราชการครู (ข้อมูล ณ เดือน มกราคม พ.ศ. 2565)

2.6.3 วิสัยทัศน์ (Vision)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เป็นองค์กรคุณภาพและธรรมาภิบาล

2.6.4 พันธกิจ (Mission)

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. จัดการศึกษาให้ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา ได้รับความปลอดภัยจาก ภัยพิบัติ ภัยคุกคามทุกรูปแบบ เพื่อรองรับวิถีชีวิตใหม่

3. พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

4. พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียน ให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21

5. สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

6. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ

7. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)

8. ปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) และนวัตกรรม

2.6.5 เป้าหมาย (Goals)

1. ผู้เรียนมีความพร้อมในการรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทุกรูปแบบ

2. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพชีวิตที่มีคุณภาพ และส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

3. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

4. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ มีทักษะ ความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อสนองตอบความต้องการ ของประเทศ

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้สูงขึ้น (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2565 กลุ่มสารสนเทศ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3, ข้อมูล ณ วันที่ 8 ธันวาคม 2564)

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 งานวิจัยในประเทศ

เรวัต ชำนาญเท (2559) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามวงจรคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามวจรคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีการดำเนินงานมากที่สุด คือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ และด้านที่การดำเนินงานต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามวงจรคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตาม

สถานภาพ ตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.1

วาลิช ลีทา (2560) ได้ศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมและแต่ละรายด้านปฏิบัติได้จริงในระดับมาก โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ปฏิบัติได้จริงมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก 2. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแต่ละด้าน มีปัญหาสำคัญดังนี้ ด้านการวางแผนเตรียมการปัญหาสำคัญได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผน ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผนได้แก่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามปฏิทินการปฏิบัติงาน ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติงานได้แก่ ขาดระบบและความ ไม่จริงจังของคณะกรรมการประกันคุณภาพ และด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ ได้แก่ ขาดงบประมาณและความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน 3. แนวการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแต่ละด้านมีแนวทางสำคัญดังนี้ด้านการวางแผนเตรียมการ ได้แก่ การอบรมชี้แจงให้ครูและผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจต่อระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน ได้แก่ คณะกรรมการควรดำเนินการให้เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติงาน ได้แก่ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการที่มีความรู้ความสามารถและกำหนดตัวบ่งชี้การตรวจสอบที่ชัดเจน และด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ ได้แก่ เชิญนักวิชาการให้ความรู้ความเข้าใจต่อครูและขอรับการสนับสนุนทรัพยากรการดำเนินการจากผู้นำชุมชน

วันทนา เนื้อน้อย (2560) ได้ศึกษา การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า 1. ระดับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 อยู่ในระดับมาก 2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีระดับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1ไม่แตกต่างกัน 3. ปัญหาในการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ได้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขาดการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศไม่เป็นระบบ ตลอดจนขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ

การศึกษาของสถานศึกษา สำหรับข้อเสนอแนะ ได้แก่ สถานศึกษาควรกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายตามหลักสูตรและแนวทางการจัดการศึกษา ควรมีการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ควรให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน และการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ควรจัดทำแผนและปฏิทินการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และควรมีการประเมินนิเทศ ติดตามโครงการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตลอดจนควรนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อไป

อรพรรณ เกษโสภา (2560) ที่ได้ศึกษา การปฏิบัติงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในภาพรวม 8 ด้าน อยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบสถานภาพส่วนบุคคล ขนาดและระดับการจัดการศึกษาภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อวิเคราะห์รายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกัน คือ เพศและการเข้ารับการอบรม 3) ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในพบว่ายังขาดระบบการเชื่อมโยงสารสนเทศและการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ การเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศยังไม่เป็นหมวดหมู่ ไม่ได้นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา ขาดการเผยแพร่ผลการประเมินต่อสาธารณชน และยังไม่มีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์

กานต์สินี วาดวงศ์ (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัย พบว่า 1. องค์ประกอบการประกันคุณภาพภายใน มีจำนวน 8 องค์ประกอบ และ 32 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มี 4 ตัวชี้วัด 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มี11 ตัวชี้วัด 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มี 3 ตัวชี้วัด 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มี 2 ตัวชี้วัด 5) การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มี 4 ตัวชี้วัด 6) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มี 2 ตัวชี้วัด 7) การจัดทำ รายงานประจำ ปีที่เป็นรายงานประกันคุณภาพภายใน มี 3 ตัวชี้วัด 8) การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มี 3 ตัวชี้วัด 2. สภาพปัจจุบันของการประกันคุณภาพภายในโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพ ที่พึงประสงค์ของการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3. แนวทางที่เหมาะสมสำหรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ประกอบด้วย 2 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐานและการจัด ระบบบริหารและสารสนเทศ ประกอบด้วย 1.1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และ 1.2) จัด ระบบบริหารและสารสนเทศ 2) กำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตาม ตรวจสอบการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 2.1) จัดทำแผนพัฒนาการ

จัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2.2) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2.3) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 2.4) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2.5) จัดทำรายงานประจำ ปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 2.6) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

เกษรา ตรีไพชยนต์ศักดิ์ และอิทธิพัทธ์ สุวทันพรกูล (2561) ที่ศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในการมีส่วนร่วมของบุคลากรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (M = 3.89, SD = .093) และสภาพที่ควรจะเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (M = 4.11, SD = .083) ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากร ได้แก่ การวางระบบคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ การประเมินคุณภาพการศึกษา โดยมีค่า $PNI_{modified}$ อยู่ระหว่าง 0.02 ถึง 0.20 โดยภาพรวมเฉลี่ย 0.097 รายการมีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ การมีส่วนร่วมในการเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ($PNI_{modified}$ = 0.20) ลำดับที่ 2 คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดผู้รับผิดชอบตัวบ่งชี้ ($PNI_{modified}$ = 0.17) และลำดับที่ 3 คือ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ ($PN_{modified}$ I = 0.17) ตามลำดับ

ณัฐชยา บำรุงเวช (2561) ที่ได้ศึกษา การประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในสังกัดกลุ่มอัมพวา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านคือ 1. มีความพึงพอใจในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในด้านฉันทะโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. มีความเพียรพยายาม ขยัน อดทน ไม่ทอดทิ้งไม่ท้อถอยในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านวิริยะโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 3. มีความตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิดเอาจิตฝักใฝ่ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านจิตตะโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและ 4. มีความหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญหาเหตุผลในความสำเร็จในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านวิมังสาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามเพศมีการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในกระบวนการประคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ตามระดับการศึกษาระดับการศึกษาต่างกันโดยภาพรวมทุกด้านพบว่ามีการประยุกต์ใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .280 แนวทางการประยุกต์การใช้อิทธิบาท 4 ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของข้าราชการครูและบุคคลากร

ทางการศึกษา มีการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในกระบวนการประกันคุณภาพในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

พระครูปลัดปริยัติวัฒน์ (ไพชน สิริธมฺโม) (2561) ที่ได้ศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ผลการวิจัยพบว่า การที่ได้นำหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการประกัน คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเพิ่มระดับการใชคุณธรรมด้านหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา ให้ได้รับการยอมรับและเข้าใจจากบุคลากรมากขึ้น แสดงให้เห็นถึงจุดยืน ที่ชัดเจนในคุณธรรมที่มี ซึ่งได้ปลูกฝังไปสู่ตัวของบุคลากรทุกฝ่าย หากบุคลากรของสถานศึกษาสามารถยึดถือได้ว่า การแนะนำความรู้ความเข้าใจในงานด้านต่าง ๆ ให้กับบุคลากรใหม่ คือ กิจธุระอันดับหนึ่ง ผลที่ตามมานั้นยอมบรรลุผลตามที่ได้วางแผนไว้เพื่อที่จะได้นำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์ในการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะเป็นการปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยบุคลากร ในสถานศึกษา ได้ถือปฏิบัติ คือ เสนอแนะความรู้แนวทางและวิทยาการใหม่ ๆ ให้ได้รับทราบ มีความรักในการทำงาน มีความ พร้อมในการรับวิทยาการใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดสิ่งที่เป็นประโยชน์สถานศึกษาและผู้ทำการศึกษา สงเสริมสนับสนุนและปลูกจิตสำนึกให้รู้จักการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 และสนับสนุนให้มีการนำ หลักธรรมในพระพุทธศาสนามาใช้ในหน่วยงานอย่างจริง การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาเป็นสิ่งนำทางในการประกัน

ลัดดาวัลย์ ตั้งมั่น (2561) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่า 1) การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมาก และ 2) แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี มีทั้งหมด 8 แนวทาง ได้แก่ 1) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา ควรมีการทำคู่มือกำหนดมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด 2) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดทำแผนตามปีงบประมาณและแบ่งเป็นแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศควรจัดทำคำสั่งให้กลุ่มบุคลากรในฝ่ายแผนงานร่วมกันรับผิดชอบ 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี สู่การปฏิบัติตามปฏิทินการปฏิบัติงาน 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ควรกำหนดให้ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าฝ่ายเป็นผู้ประเมินคุณภาพภายในตามปฏิทินที่กำหนดไว้ในแผน 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา การจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานผู้รับผิดชอบเก็บราบรวมข้อมูลให้ครบถ้วน 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ควรจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในโดยใช้รูปแบบตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดให้ 8) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

โดยการส่งบุคลากรให้เข้ารับการอบรมหรือศึกยาคูงาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น

กุลทรัพย์ เลิศทวีสิน (2562) ที่ได้ศึกษา แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ตามกรอบนโยบายการปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสถานศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาเอกชนดังกล่าวอยู่ในระดับมากทั้งคู่ 2) แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามกรอบนโยบายการปฏิรูประบบการประเมินของสถานศึกษาเอกชนดังกล่าวพิจารณาจากความต้องการจำเป็นสามอันดับแรกดังนี้ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ($PNI_{modified}$ = 0.11) จัดโครงสร้างการบริหารให้ครอบคลุมและรองรับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยยึดประโยชน์ที่เกิดจากผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นการมีส่วนร่วมในการทำงานทุกฝ่าย ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($PNI_{modified}$ = 0.09) ควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับบุคคล ระดับสถานศึกษาในรูปแบบของคณะกรรมการ และด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{modified}$ = 0.08) ควรนำผลการประเมินคุณภาพภายใน และภายนอกมาวิเคราะห์เพื่อนำไปพัฒนาให้เกิดประโยชน์ และมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

มยุรี วรวรรณ (2563) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา 1) ควรเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม บริหารตามโครงสร้างและบริบทโรงเรียน 2) ควรมีการระดมความคิดในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) ส่งเสริมการจัดกิจกรรม โครงการตามแผนพัฒนาการศึกษา 4) ควรแต่งตั้งผู้เกี่ยวข้องประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา 5) ควรมีการแต่งตั้งผู้เกี่ยวข้องติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ 6) ควรมีการแต่งตั้งกรรมการเพื่อทำการรายงานผลการประเมินตนเองตามสถานศึกษากำหนด

วัชรินทร์ ภูมิภาค และบุญชม ศรีสะอาด (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า : สภาพปจจุบันของการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและสภาพที่พึงประสงคของการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดสวนแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 หลังจากได้รับการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผลปรากฏว่า มีความเหมาะสมอยู่ระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

นันทวดี ชมเดือน และชัชภูมิ สีชมภู (2564) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่พบสภาพปัญหามากที่สุดคือ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา 2) รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก สรุปได้ดังนี้ (1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษา (2) การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา (3) การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่องทุกปี (4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา (5) ควรแต่งตั้งบุคลากรผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน (6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองและการจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น

สุภาภรณ์ สังฆมนี (2564) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และด้านการติดตามผลการดำเนินงาน 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรีบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี ที่มี อายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี พบว่า (1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ควรจัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพกับบุคลากรในสังกัดอย่างสม่ำเสมอ และมีความรู้เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา (3) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ควรจัดสรรบุคลากรให้ครบทุกสาระการเรียนรู้ และมีการวางแผนการดำเนินงานตามปฏิทินแผนงานอย่างเป็นระบบ ควรมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานตาม

มาตรฐานเพื่อสามารถวางแผนการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ควรจัดอบรมบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการจัดเก็บข้อมูลและการใช้เครื่องมือตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นระบบ (5 ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน ควรมีการจัดทำเครื่องมือในการติดตามผลการดำเนินงานชัดเจน ส่วนกลางควรจัดสรรงบประมาณมาให้โดยเร็วเพื่อให้สามารถดำเนินการและรายงานผลได้ทันตามปีงบประมาณ (6) ด้านการจัดทำร้ายงานผลการประเมินตนเอง ควรสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการเขียนรายงานการประเมินตนเองอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง และควรให้ข้าราชการเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

วิภาวี จันทร์เพ็ง (2565) ได้ศึกษา ความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ในการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ ด้านการประเมินผลและการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ ด้านการติดตามและการดำเนินการด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีความสำคัญน้อยที่สุด คือ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า 1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในการประกันคุณภาพ 4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อรายงานผลการประเมิน

ตนเองต่อผู้บริหารสถานศึกษา 5) ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อนิเทศ กำกับ ติดตาม และตรวจสอบโครงการต่างๆอย่างต่อเนื่อง 6) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ควรมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพและ 7) ด้านพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ควรมีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องเป็นบุคลากรแห่งการเรียนรู้

2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ดาร์แมน (Darman, 2017) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการดำเนินการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนเทียบกับคะแนนการรับรองของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เมืองนาทูนา จังหวัดเกาะเรียว พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการวางแผนตรงตามความต้องการ ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถของครู โดยครูต้องเพิ่มความสามารถของตนเองอย่างอิสระ เพื่อปรับให้เข้ากับการพัฒนาของเทคโนโลยี มีข้อเสนอแนะจากนักการศึกษาให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด พิจารณาจัดลำดับความสำคัญของสิ่งอำนวยความสะดวก และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสร้างการศึกษาที่เท่าเทียมกัน

ไดสี แสมปัล (Deisy Sampul, 2020) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินการตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน: การวิเคราะห์คุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมของรัฐในเขตพื้นที่เมืองโทโมฮอนสุลาเวสีเหนือประเทศอินโดนีเซีย พบว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมีความสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษาของแต่ละสถานศึกษา กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ดีต้องรับประกันคุณภาพการศึกษาได้ว่า ผู้รับบริการจะได้รับการดูแลโรงเรียนสามารถดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ประเมินและกำหนดมาตรฐานคุณภาพได้ง่ายขึ้น การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายการดำเนินการตามกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมปลาย ของรัฐในเขตเมืองโทโมฮอน สุลาเวสีเหนือ ตามรายงานคุณภาพการศึกษา การวิจัยนี้ได้รับการออกแบบโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยเทคนิคการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสังเกตและการจัดทำเอกสาร ตลอดจนข้อมูลที่มาจากแอปพลิเคชันรายงานคุณภาพออนไลน์ ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนมัธยมปลายของรัฐในเมือง โทโมฮอน ดำเนินไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ผลสัมฤทธิ์ด้านคุณภาพการศึกษายังคงต้องได้รับการปรับปรุงเพื่อให้มีความสม่ำเสมอในการเติมเต็มคุณภาพ นอกจากนี้ต้องส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพ และความร่วมมือเพื่อสนับสนุนกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เช่นเดียวกันในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษาและชุมชน

Peter (1993, อ้างถึงใน สมจิตร แก้วนาค, 2543, หน้า 79) ได้นำเสนอแนวคิดและกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาในประเทศออสเตรเลีย โดยในขั้นแรกกล่าวถึงความจำเป็นของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต ชี้ให้เห็นว่าคุณภาพมีความสำคัญต่อการศึกษาอย่างยิ่ง จากนั้นได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยต้องยึดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญต้องมีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาการเรียนรู้อย่างชัดเจนให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมมีการตัดสินใจโดยใช้ฐานข้อมูลที่มีคุณภาพกำหนดระบบและวิธีการควบคุมคุณภาพทั้งในส่วนของกระบวนการและผลลัพธ์และมุ่งมั่นให้สถานศึกษาเป็นเสมือนองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีกระบวนการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและมีการวางแผนการจัดการดำเนินงานคุณภาพเชิงรุกและได้มีการสรุปการประกันคุณภาพการศึกษาว่าไม่สามารถรับประกันคุณภาพของตัวผู้เรียนได้แต่กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาสามารถใช้เป็นวิธีการที่จะนำไปสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ที่มีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องได้

Patticia (1994, อ้างถึงใน นิรชา ชัยศิริรัตนดำรง, 2554, หน้า 55) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินการก้าวไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษาและการควบคุมการปฏิบัติในประเทศเยอรมัน สวีเดน ฝรั่งเศส นิวซีแลนด์และออสเตรเลีย พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างชัดเจนในระบบการประกันคุณภาพการศึกษานั้น กลไกทางสังคมช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในประเทศเยอรมันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมายจากจังหวัดหนึ่งไปอีกจังหวัดหนึ่ง การประกันคุณภาพการศึกษาและการควบคุมการประเมินถือว่าเป็นสิ่งสำคัญของครูที่ต้องมีความรับผิดชอบต่ออาชีพของตนซึ่งต้องดำเนินการไปอย่างมีเหตุผลและมีกระบวนการอย่างชัดเจน ในประเทศสวีเดนมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมายในการประกันคุณภาพการศึกษาจนถึงการประเมินครูในสถานศึกษาซึ่งต้องเกิดการพัฒนาอย่างชัดเจน ในประเทศฝรั่งเศสให้ความสำคัญและเชื่อถือกับการใช้ข้อสอบภายนอกโรงเรียนที่มีการควบคุมจากส่วนกลาง ในประเทศนิวแลนด์ให้ความสำคัญกับการประเมินรายบุคคลภายนอกที่มีความเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา นำเอาระบบการตรวจสอบมาตรฐานซึ่งอ้างอิงไปสู่การยอมรับที่เป็นมาตรฐานมีการเตรียมการอย่างมีแบบแผนสู่การควบคุมคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและการศึกษาชั้นสูงต่อไปโดยใช้การตรวจสอบ

Norwegian Agency for Quality Assurance in Education (2003, อ้างถึงในหทัยรัตน์ วิชิตพรชัย, 2548, หน้า 64) ศึกษาเรื่องความจำเป็นของระบบประกับคุณภาพทางการศึกษาโดยศึกษาความจำเป็นของระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาของประเทศนอร์เวย์ เหตุผลที่ว่า มีสถาบันทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ การพัฒนาระดับนานาชาติ คือ การพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาวิธีการสอนใหม่ๆ การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมเพื่อการศึกษา และยกระดับผลการเรียนรู้ตามความคาดหวัง การประเมินผลและวิธีการสำรวจด้วยวิธีต่างๆ ถูกจัดขึ้นที่เครือข่าย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำงาน การตัดสินใจ และการบริหารจัดการ ความจำเป็นดังกล่าว

อยู่ที่คุณภาพขององค์กรและสถาบัน เพื่อสร้างความพึงพอใจค้านการประกันคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งมีมาตรฐานหลายอย่างขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ ระบบการประเมิน การเปลี่ยนแปลงคุณภาพ โดยการพัฒนากิจกรรมทางการศึกษาและสิ่งแวดล้อมในขณะที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องการปัจจัยเกื้อหนุน 3 ประการ คือ 1) ประสบการณ์การเรียนรู้ ของนักเรียน 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) สังคมวิทยาของโปรแกรมการศึกษา เกณฑ์การประเมินผลไม่ได้ขึ้นอยู่กับการประกันคุณภาพศึกษา แต่เกี่ยวข้องกับระบบการปฏิบัติงานของสถาบัน โดยมุ่งไปที่ลักษณะของระบบ ไม่เกี่ยวกับการออกแบบการวิจัยแต่ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการที่จัดหาข้อมูลที่จำเป็น และเหมาะสมกับความรับผิดชอบและการบริหารจัดการ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาโดยตรง เช่นเดียวกับการบริหารจัดการด้านอื่นๆ ระบบการประกันคุณภาพที่ดีต้องมีการประเมินผลภายในระบบต้องมีเครื่องมือในการบริหารจัดการระบบการเรียนรู้ตามสภาวะแวดล้อมตลอดจนทีมงานและผู้รียนควรมีระบบการตรวจสอบและควบคุมระบบที่เหมาะสมนั้น และสัมพันธ์กับขนาดของระบบ สถาบันกำหนดข้อมูลและความจำเป็นเพื่อที่จะระบุคุณภาพ รายงานคุณภาพและการประเมินผลรวมถึงการประเมินภายนอกด้วย

Adegbesan (2010) ได้ศึกษาการจัดตั้งระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในไนจีเรีย งานวิจัยนี้ได้กล่าวถึงแนวคิดของการประกันคุณภาพและกลยุทธ์สำหรับการสร้างการประกันคุณภาพการศึกษาและบทบาทผู้บริหารการศึกษาในการประกันคุณภาพใน ไนจีเรีย ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาที่มีคุณภาพของสถาบันการศึกษาต่างๆ ในประเทศไนจีเรียไม่สามารถไปเน้นที่ผู้จัดการด้านการศึกษาอย่างเดียวต้องมีผู้ปกครองหน่วยงานทางศาสนาและองค์กรพัฒนาเอกชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องด้วย

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 เป็นกระบวนเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันภายในโดยใช้ทฤษฎีและหลักการในการบริหารจัดการมาประยุกต์เข้ากับหลักอิทธิบาท 4 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำหลักอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ทั้ง 7ด้าน ให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.8 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวของ และนำไปใช้ในการกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ทั้งหมด 213 โรงเรียน จำนวน 1,658 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 40 คน และครูผู้สอน จำนวน 273 คน รวมทั้งสิ้น 313 คน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และทำการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในอำเภอ	ประชากร(คน)			กลุ่มตัวอย่าง(คน)		
	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้สอน	รวม
โพธิ์ชัย	28	228	256	5	44	48
โพนทอง	62	418	480	12	78	90
เสลภูมิ	77	425	502	15	80	95
เมยวดี	11	111	122	2	21	23
หนองพอก	34	264	298	6	50	56
รวม	**212**	**1,446**	**1,658**	**40**	**273**	**313**

3.1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ในสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (Best Practice) ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยดังนี้

3.2.1 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 1 ข้อคำถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบณ์การในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เกณฑ์ค่าระดับคะแนนในช่อง ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3.2.2 แบบสัมภาษณ์

ทำการร่างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างโดยให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย 1) นายทองล้วน มาตเลิง 2) นางสาวเพ็ญอำไพ พินิจพล และ 3) รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมยไธสง เพื่อดูความเหมาะสมและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะ

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภาย มีขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 แบบสอบถาม

3.3.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้อง

3.3.1.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย

3.3.1.3 ดำเนินการสร้างเครื่องมือจากกรอบเนื้อหาในการนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1.4 นำร่างเครื่องมือเสนอต่อกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความชัดเจนของภาษา และรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามที่กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์แนะนำ

3.3.1.5 ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว พร้อมทั้งกรอบแนวคิดและนิยามศัพท์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประกอบด้วย 1) นายทองล้วน มาตเลิง 2) นางสาวเพ็ญอำไพ พินิจพล และ 3) รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมยไธสง เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม อีกทั้งความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดค่าดัชนี คือ IOC (Item Objective Congruence) ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00 และตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา ความครอบคลุมในเนื้อหา และรูปแบบการพิมพ์ โดยผู้วิจัยได้เลือกผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน

กำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1) +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความรงตามเนื้อหา
2) 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นตรงหรือไม่ตรงตามเนื้อหา
3) -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่ตรงตามเนื้อหา

3.3.1.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ ปรับปรุง และแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดพิมพ์แบบสอบถาม และจัดทำแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ Google Form

3.3.1.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Method) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.92 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.94

3.3.1.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ และได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับจริงในรูปแบบออนไลน์ นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.2.2 แบบสัมภาษณ์

3.2.2.1 ทำการร่างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างโดยให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2.2.2 นำแบบสัมภาษณ์ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยนายทองล้วน มาตเลิง **รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมยไธสง** และนางสาวเพ็ญอำไพ **พินิจพล** ดูความเหมาะสมและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะ

3.2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ไปใช้สัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด นำหนังสือขออนุญาตผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

3.4.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม ให้กลุ่มตัวอย่าง ในรูปแบบคิวอาร์โค้ด

3.4.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามโดยใช้ Google Form

3.4.4 ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

3.4.5 ผู้วิจัยเข้าสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหาร จำนวน 5 คน ในสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (Best Practice)

3.4.6 ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวบรวม เรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อนำมาเสนอแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นดังนี้

3.5.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อใช้การวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3.5.2 ศึกษาแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการสัมภาษณ์ อาศัยแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาสนับสนุนข้อมูลในการวิเคราะห์ เพื่อสรุปเป็นภาพรวมแล้วนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิจัยเพื่อดำเนินวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยดังนี้

3.6.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

3.6.1.1 การหาค่าความสอดคล้อง (Index of item Congruence : IOC) (ไพศาล วรคำ, 2562)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความสอดคล้องที่ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

3.6.1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Cronbach's α -Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 117)

$$\alpha = \frac{k}{k-1}\left(1-\frac{\sum s_i^2}{s_t^2}\right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

k แทน จำนวนข้อคำถาม

$\sum s_i^2$ แทน คะแนนความแปรปรวนของแต่ละข้อ

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

3.6.2 สถิติพื้นฐาน

3.6.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 122) คำนวณได้จากสูตร

$$p = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

$\int$ แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

3.6.2.2 ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 123-124) คำนวณได้จากสูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3.6.2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 126) คำนวณได้จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum\left(x - \bar{x}\right)^2}{n-1}}$$

เมื่อ $S.D$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x แทน คะแนนแต่ละตัว

$\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

$\sum$ แทน ผลรวม

3.6.3 การจัดลำดับความต้องการจำเป็น (สุวิมล ว่องวาณิช, 2550, หน้า 279) (Modified Priority Needs Index)

$$PNI_{Modified} = (I - D)/D$$

เมื่อ $PNI_{Modified}$ แทน ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญต้องการจำเป็น

I แทน สภาพที่พึงประสงค์/สภาพที่คาดหวัง

D แทน สภาพปัจจุบัน

บทที่ 4
การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
D	แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน
I	แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์
$PNI_{Modified}$	แทน ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

4.2 ลำดับขั้นตอนในการนำเสอนผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ตอนที่ 3 การศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ปรากฏผลดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (n = 313)	ร้อยละ
อายุ		
1. 20-30 ปี	65	20.80
2. 31-40 ปี	141	45.00
3. 40 ปี ขึ้นไป	107	34.20
รวม	**313**	**100.00**
ตำแหน่ง		
1. ผู้บริหาร	40	12.80
2. ครู	273	87.20
รวม	**313**	**100.00**
ระดับการศึกษา		
1. ปริญญาตรี	224	71.60
2. สูงกว่าปริญญาตรี	89	28.40
รวม	**313**	**100.00**
ประสบการณ์ทำงาน		
1. 1-5 ปี	130	41.50
2. 6-10 ปี	111	35.50
3. 10 ปี ขึ้นไป	72	23.00
รวม	**313**	**100.00**

จากตารางที่ 4.1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวน 313 คน จำแนกตามส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี 141 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 อายุ 40 ปี ขึ้นไป 107 คน คิดเป็นร้อยละ 34.20 และอายุ 20 - 30ปี 65 คน คิดเป็นร้อยละ 20.80 จำแนกตามตำแหน่ง ส่วนใหญ่ตำแหน่งครู จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 87.20 ตำแหน่งผู้บริหาร จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 12.80 จำแนกตามระดับการศึกษาส่วนใหญ่เป็น ปริญญาตรี 224 คน คิดเป็นร้อยละ 71.60 สูงกว่าปริญญา

ตรี 89 คน คิดเป็นร้อยละ 28.40 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ส่วนใหญ่ประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 41.50 ประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี จำนวน 111 คิดเป็นร้อยละ 35.50 ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 23.00

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมและรายด้าน

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา	3.01	0.79	ปานกลาง	7	4.04	0.65	มาก	7	0.34	5
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	3.14	0.71	ปานกลาง	5	4.35	0.52	มาก	2	0.39	1
3. ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	3.17	0.65	ปานกลาง	4	4.31	0.65	มาก	3	0.36	3
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	3.12	0.73	ปานกลาง	6	4.16	0.53	มาก	6	0.33	6

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
5. ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	3.23	0.70	ปานกลาง	2	4.26	0.58	มาก	5	0.32	7
6. ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	3.33	0.67	ปานกลาง	1	4.58	0.49	มากที่สุด	1	0.38	2
7. ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	3.18	0.76	ปานกลาง	3	4.29	0.47	มาก	4	0.35	4
รวมเฉลี่ย	**3.17**	**0.72**	**ปานกลาง**	**-**	**4.28**	**0.56**	**มาก**	**-**	**0.35**	**-**

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.17, S.D.=0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X}$ = 3.33,S.D.= 0.67) รองลงมาคือด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 3.23,S.D. = 0.70) ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 3.18, S.D. = 0.76) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา($\bar{X}$ = 3.17, S.D.= 0.65) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X}$ = 3.14, S.D. = 0.71) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}$ = 3.12, S.D. = 0.73) ตามลำดับ และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X}$ = 3.01 , S.D. = 0.79)

สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.28, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมาก

ไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\overline{X}$ =4.58, S.D. = 0.49) รองลงมา คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\overline{X}$ =4.35, S.D. = 0.52) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\overline{X}$ =4.31, S.D. = 0.65) ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ($\overline{X}$ =4.29, S.D. = 0.47) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา($\overline{X}$ =4.26, S.D. = 0.58) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\overline{X}$ =4.16, S.D. = 0.53) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ($\overline{X}$ = 4.04, S.D. = 0.65)

ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวม มีค่าเท่ากับ 0.35 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา มีค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเป็นลำดับแรก (0.39) รองลงมา คือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (0.38) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา (0.36) ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (0.35) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา (0.34) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (0.33) และด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา(0.32) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
1. สถานศึกษามีความเอาใจใส่ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำมาตรฐานการศึกษา (วิมังสา)	3.00	0.77	ปานกลาง	4	3.92	0.49	มาก	6	0.31	4
2. บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์มาตรฐานของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา (ฉันทะ)	3.00	0.77	ปานกลาง	4	3.91	0.71	มาก	7	0.30	5

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
3. บุคลากรในสถานศึกษามีการวางแผนอย่างเป็นระบบและรอบคอบในการพัฒนาสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา (วิมังสา)	3.11	0.75	ปานกลาง	1	4.36	0.67	มาก	1	0.40	1
4. สถานศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา (วิริยะ)	3.03	0.75	ปานกลาง	3	4.09	0.56	มาก	2	0.35	3

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
5. สถานศึกษามีความเอาใจใส่ ไม่ปล่อยละละเลยในการกำกับ ติดตาม ดูแลตรวจสอบเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์กับผู้เรียน (จิตตะ)	2.95	0.83	ปานกลาง	6	4.04	0.79	มาก	3	0.37	2
6. บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดค่าเป้าหมายของสถานศึกษาด้วยความละเอียดรอบคอบ(ฉันทะ)	2.97	0.83	ปานกลาง	5	4.00	0.60	มาก	4	0.35	3
7. สถานศึกษามีความอาใจใส่ในการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาในสถานศึกษา (จิตตะ)	3.04	0.83	ปานกลาง	2	3.97	0.73	มาก	5	0.31	4
รวมเฉลี่ย	**3.01**	**0.79**	**ปานกลาง**	**-**	**4.04**	**0.65**	**มาก**	**-**	**0.34**	**-**

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ =3.01, S.D.= 0.79) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ บุคลากรในสถานศึกษามีการวางแผนอย่างเป็นระบบและรอบคอบในการพัฒนาสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา(วิมังสา) ($\overline{X}$ = 3.11, S.D. = 0.75) รองลงมาคือ สถานศึกษามีความอาใจใส่ในการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาในสถานศึกษา (จิตตะ)($\overline{X}$ = 3.04, S.D. = 0.83) สถานศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา (วิริยะ) ($\overline{X}$ = 3.03, S.D. = 0.75) ตามลำดับและข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษามีความเอาใจใส่ ไม่ปล่อยละละเลยในการกำกับ ติดตาม ดูแลตรวจสอบเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์กับผู้เรียน (จิตตะ) ($\overline{X}$ = 2.95, S.D. = 0.72)

สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.04, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ บุคลากรในสถานศึกษามีการวางแผนอย่างเป็นระบบและรอบคอบในการพัฒนาสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา(วิมังสา) ($\overline{X}$ = 4.36, S.D. = 0.67) รองลงมาคือ สถานศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา(วิริยะ) ($\overline{X}$ = 4.09, S.D.= 0.56) สถานศึกษามีความเอาใจใส่ ไม่ปล่อยละละเลยในการกำกับติดตามดูแลตรวจสอบเพื่อให้เกิด ผลสัมฤทธิ์กับผู้เรียน (จิตตะ) ($\overline{X}$ = 4.04, S.D. = 0.79) ตามลำดับและข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์มาตรฐานของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา(ฉันทะ)($\overline{X}$ = 3.91, S.D.= 0.71)

ค่าดัชนีลำดับความต้องการการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา มีค่าเท่ากับ0.34 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ บุคลากรในสถานศึกษามีการวางแผนอย่างเป็นระบบและรอบคอบในการพัฒนาสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา(วิมังสา) (0.40) รองลงมาคือ สถานศึกษามีความเอาใจใส่ ไม่ปล่อยละละเลยในการกำกับ ติดตาม ดูแลตรวจสอบ เพื่อให้เกิด ผลสัมฤทธิ์กับผู้เรียน (จิตตะ) (0.37) ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้ายคือ บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์มาตรฐานของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา (ฉันทะ) (0.30)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษา

ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษา	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะทำงานในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน(จิตตะ)	3.21	0.67	ปานกลาง	2	4.50	0.69	มาก	1	0.40	1
2. สถานศึกษาร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และโครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินงานไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(วิมังสา)	3.23	0.66	ปานกลาง	1	4.45	0.58	มาก	2	0.38	3
3. บุคลากรในสถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษาเพื่อนำมาจัดทำกรอบ	3.10	0.77	ปานกลาง	4	4.31	0.48	มาก	5	0.39	2

ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษา	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
พัฒนาสถานศึกษา (ฉันทะ)										
4. สถานศึกษามีการสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา อย่างละเอียด ครบถ้วน เพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและอัตลักษณ์ของสถานศึกษา(วิมังสา)	3.10	0.77	ปานกลาง	4	4.35	0.55	มาก	3	0.40	1

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษา	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
5. สถานศึกษามีการกำหนดกิจกรรม/โครงการ/แผนงาน และระบุผู้รับผิดชอบระยะเวลาการดำเนินการไว้ในแผนปฏิบัติการอย่างละเอียดครบถ้วนชัดเจน (วิมังสา)	3.06	0.74	ปานกลาง	5	4.21	0.41	มาก	7	0.38	3
6. สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติด้วยความมุ่งมั่น ทันตามเวลาที่กำหนด(วิริยะ)	3.15	0.60	ปานกลาง	3	4.30	0.49	มาก	6	0.37	4

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษา	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
7. สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (จิตตะ)	3.10	0.74	ปานกลาง	4	4.32	0.47	มาก	4	0.39	2
รวมเฉลี่ย	**3.14**	**0.71**	**ปานกลาง**	**-**	**4.35**	**0.52**	**มาก**	**-**	**0.39**	**-**

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.14, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ สถานศึกษาร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และโครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินงานไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (วิมังสา)($\overline{X}$ = 3.23, S.D. = 0.66) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะทำงานในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน(จิตตะ) ($\overline{X}$ = 3.21, S.D. = 0.67) ตามลำดับและข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการกำหนดกิจกรรม/โครงการ/แผนงาน และระบุผู้รับผิดชอบระยะเวลาการดำเนินการไว้ในแผนปฏิบัติการอย่างละเอียดครบถ้วนชัดเจน (วิมังสา) ($\overline{X}$ = 3.06, S.D. = 0.74)

สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.35, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะทำงานในการจัดทำ

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน(จิตตะ) ($\overline{X}$ = 4.50, S.D. = 0.69) รองลงมาคือ สถานศึกษาร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และโครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินงานไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(วิมังสา) ($\overline{X}$ = 4.45, S.D. = 0.58) ตามลำดับและข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษามีการกำหนดกิจกรรม/โครงการ/แผนงานและระบุผู้รับผิดชอบระยะเวลาการดำเนินการไว้ในแผนปฏิบัติการอย่างละเอียด ครบถ้วนชัดเจน (วิมังสา) ($\overline{X}$ = 4.21, S.D.= 0.41)

ค่าดัชนีลำดับความต้องการการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.39 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะทำงานในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (จิตตะ) (0.40) และสถานศึกษามีการสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา อย่างละเอียด ครบถ้วนเพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและอัตลักษณ์ของสถานศึกษา(วิมังสา) (0.40) รองลงมาคือ คือ บุคลากรในสถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษาเพื่อนำมาจัดทำกรอบพัฒนาสถานศึกษา (ฉันทะ)(0.39) และบุคลากรในสถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษาเพื่อนำมาจัดทำกรอบพัฒนาสถานศึกษา (ฉันทะ) (0.39) ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติด้วยความมุ่งมั่น ทันตามเวลาที่กำหนด(วิริยะ) (0.37)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
1. สถานศึกษามีการดำเนินงานโครงงาน / กิจกรรมตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาด้วยความมุ่งมั่นพยามยายาม จนบรรลุเป้าประสงค์ขอแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา (วิริยะ)	2.95	0.73	ปานกลาง	7	3.95	0.60	มาก	7	0.34	4

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
2. สถานศึกษามีผู้รับผิดชอบงานโครงการ / กิจกรรมตรงตามความรู้ความสามารถของบุคลากรและบุคลากรมีความรักและเต็มใจ ที่จะดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมอย่างสุดความสามารถ (ฉันทะ)	3.21	0.60	ปานกลาง	3	4.48	0.80	มาก	1	0.40	1
3. บุคลากรมีความมุ่งมั่น พยามยาม ในการดำเนินโครงการและกิจกรรมที่ได้รับผิดชอบทันตามเวลาที่กำหนดไว้ในแผน(วิริยะ)	3.20	0.67	ปานกลาง	4	4.45	0.52	มาก	2	0.39	2

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
4. บุคลกรที่รับผิดชอบโครงการกิจกรรมในแผน มีการสรุปโครงการและกิจกรรม อย่างละเอียด ครบรายละเอียดที่สถานศึกษากำหนด (วิมังสา)	3.23	0.67	ปานกลาง	1	4.30	0.68	มาก	5	0.33	5
5. สถานศึกษามีการแต่งตั้งบุคลากรในการนิเทศ ติดตามการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ (จิตตะ)	3.19	0.70	ปานกลาง	5	4.40	0.55	มาก	4	0.38	3
6. บุคลากรที่ได้รับแต่งให้นิเทศติดตาม การจัดโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ดำเนินการในการนิเทศ ติดตามด้วยความเอาใจใส่ให้คำแนะนำในส่วนอุปสรรคพบ (จิตตะ)	3.18	0.65	ปานกลาง	6	4.42	0.59	มาก	3	0.39	2

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
7. สถานศึกษามีแบบประเมินโครงการหรือกิจกรรมเพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงในการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่อไป (จิตตะ)	3.22	0.67	ปานกลาง	2	4.20	0.83	มาก	6	0.30	6
รวมเฉลี่ย	3.17	0.67	ปานกลาง	-	4.31	0.65	มาก	-	0.36	-

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.17, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ บุคลกรที่รับผิดชอบโครงการ กิจกรรมในแผน มีการสรุปโครงการและกิจกรรม อย่างละเอียดครบรายละเอียดที่สถานศึกษากำหนด (วิมังสา)($\bar{X}$ = 3.23, S.D. = 0.67) รองลงมา คือ สถานศึกษา มีแบบประเมินโครงการหรือกิจกรรมเพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงในการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่อไป(จิตตะ) ($\bar{X}$ = 3.22, S.D. = 0.67) ตามลำดับและข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษา มีการดำเนินงานโครงงาน /กิจกรรมตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ด้วยความมุ่งมั่น พยามยายาม จนบรรลุเป้าประสงค์ของแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา (วิริยะ) ($\bar{X}$ = 2.95, S.D. = 0.73)

สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.31, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณา

เป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ สถานศึกษามีผู้รับผิดชอบงานโครงการ /กิจกรรมตรงตามความรู้ความสามารถของบุคลากรและบคุลากรมีความรักและเต็มใจ ที่จะดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมอย่างสุดความสามารถ (ฉันทะ) ($\overline{X}$ = 4.48, S.D. = 0.80) รองลงมาคือ บุคลากรมีความมุ่งมั่ง พยามยาม ในการดำเนินโครงการและกิจกรรมที่ได้รับผิดชอบทันตามเวลาที่กำหนดไว้ในแผน(วิริยะ) ($\overline{X}$ = 4.45, S.D. = 0.52) ตามลำดับและข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคลากรที่รับผิดชอบโครงการ กิจกรรมในแผน มีการสรุปโครงการและกิจกรรมอย่างละเอียดครบรายละเอียดที่สถานศึกษากำหนด (วิมังสา) ($\overline{X}$ = 3.95, S.D. = 0.60)

ค่าดัชนีลำดับความต้องการการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.36 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ สถานศึกษามีผู้รับผิดชอบงานโครงการ /กิจกรรมตรงตามความรู้ความสามารถของบุคลากรและบคุลากรมีความรักและเต็มใจ ที่จะดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมอย่างสุดความสามารถ (ฉันทะ) (0.40) รองลงมา คือ บุคลากรมีความมุ่งมั่ง พยามยาม ในการดำเนินโครงการและกิจกรรมที่ได้รับผิดชอบทันตามเวลาที่กำหนดไว้ในแผน(วิริยะ) (0.39) และบุคลากรที่ได้รับแต่งให้นิเทศ ติดตาม การจัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินการในการนิเทศติดตาม ด้วยความเอาใจใส่ ให้คำแนะนำในส่วนอุปสรรคพบ(จิตตะ) (0.39) ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้ายคือ สถานศึกษามีแบบประเมินโครงการหรือกิจกรรมเพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงในการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่อไป(จิตตะ) (0.30)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภาย	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
1. สถานศึกษามีการแต่งตังคณะทำงาน เพื่อทำหน้าที่ประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา(จิตตะ)	3.00	0.79	ปานกลาง	6	4.08	0.54	มาก	5	0.36	4
2. สถานศึกษามีการประเมินและตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา(ฉันทะ)	3.00	0.70	ปานกลาง	6	4.13	0.34	มาก	4	0.38	2
3. บุคลากรมีการประเมินตนเองตลอดจนงานที่ปฏิบัติ โครงการที่รับผิดชอบ (วิมังสา)	3.08	0.72	ปานกลาง	4	4.27	0.76	มาก	2	0.39	1

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภาย	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
4. สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบ ผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ(จิตตะ)	3.01	0.76	ปานกลาง	5	4.07	0.38	มาก	6	0.35	5
5. สถานศึกษามีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจากเอกสารหลักฐาน บันทึก รูปภาพ ร่องรอยการปฏิบัติงาน (วิริยะ)	3.09	0.69	ปานกลาง	3	4.22	0.41	มาก	3	0.37	3
6. สถานศึกษามีการจัดทำแบบประเมินกิจกรรม/โครงการ (จิตตะ)	3.30	0.74	ปานกลาง	2	4.28	0.46	มาก	1	0.30	6

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภาย	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
7. สถานศึกษามีการนำผลการประเมินการดำเนินกิจกรรมมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น(จิตตะ)	3.35	0.68	ปานกลาง	1	4.06	0.83	มาก	7	0.21	7
รวมเฉลี่ย	**3.12**	**0.73**	**ปานกลาง**	**-**	**4.16**	**0.53**	**มาก**	**-**	**0.33**	**-**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.12, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ สถานศึกษามีการนำผลการประเมินการดำเนินกิจกรรมมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น (จิตตะ) ($\bar{X}$ = 3.35, S.D. = 0.68) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดทำแบบประเมินกิจกรรม/โครงการ (จิตตะ) ($\bar{X}$ = 3.30, S.D. = 0.74) ตามลำดับและข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษามีการแต่งตังคณะทำงาน เพื่อทำหน้าที่ประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (จิตตะ) ($\bar{X}$ = 3.00,S.D. = 0.79) และสถานศึกษามีการประเมินและตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา(ฉันทะ) ($\bar{X}$ = 3.00, S.D. = 0.70)

สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.16, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ สถานศึกษามีการจัดทำแบบประเมิน

กิจกรรม/โครงการ (จิตตะ) ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.46) รองลงมาคือ บุคลากรมีการประเมินตนเองตลอดจนงานที่ปฏิบัติ โครงการที่รับผิดชอบ(วิมังสา) ($\bar{X}$ = 4.27, S.D. = 0.76) ตามลำดับและข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษามีการนำผลการประเมินการดำเนินกิจกรรมมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น(จิตตะ ($\bar{X}$ =4.06,S.D.=0.83)

ค่าดัชนีลำดับความต้องการการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.33 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ บุคลากรมีการประเมินตนเองตลอดจนงานที่ปฏิบัติ โครงการที่รับผิดชอบ(วิมังสา) (0.39) รองลงมาสถานศึกษามีการประเมินและตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา(ฉันทะ) (0.38) ตามลำดับและข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้ายคือ สถานศึกษามีการนำผลการประเมินการดำเนินกิจกรรมมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น(จิตตะ) (0.21)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
1. สถานศึกษามีการวางแผนและกำหนดแนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ชัดเจนและเป็นระบบ (ฉันทะ)	3.00	0.70	ปานกลาง	6	4.08	0.77	มาก	7	0.36	3
2. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การประเมินคุณภาพภายในเพื่อดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (จิตตะ)	3.40	0.65	ปานกลาง	2	4.50	0.73	มาก	1	0.32	4
3. สถานศึกษามีการดำเนินการติดตาม รวบรวมข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงานและผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(จิตตะ)	3.00	0.75	ปานกลาง	6	4.15	0.74	มาก	5	0.38	1

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
4. สถานศึกษาดำเนินการตามกรอบการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยกำหนดการติดตามเป็นรายกิจกรรมครอบคลุมภารกิจ สร้างความตระหนักความเข้าใจแก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง (วิมังสา)	3.36	0.68	ปานกลาง	4	4.33	0.53	มาก	2	0.29	5
5. สถานศึกษาได้วิเคราะห์ตนเองเพื่อทราบความก้าวหน้าจุดเด่นและจุดด้อยของการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด(วิมังสา)	3.02	0.71	ปานกลาง	5	4.13	0.35	มาก	6	0.37	2

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
6. คณะกรรมการสถานศึกษาผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (จิตตะ)	3.42	0.66	ปานกลาง	1	4.31	0.50	มาก	3	0.26	7
7. สถานศึกษามีวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมในการติดตามรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศการดำเนินงานและผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง(วิริยะ)	3.39	0.75	ปานกลาง	3	4.30	0.46	มาก	4	0.27	6
รวมเฉลี่ย	**3.23**	**0.70**	**ปานกลาง**	**-**	**4.26**	**0.58**	**มาก**	**-**	**0.32**	**-**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.23, S.D.= 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา(จิตตะ) ($\overline{X}$ = 3.42, S.D. = 0.66) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการการประเมินคุณภาพภายในเพื่อดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา(จิตตะ) ($\overline{X}$ = 3.40, S.D. = 0.65) ตามลำดับและข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษามีการวางแผนและกำหนดแนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ชัดเจนและเป็นระบบ (ฉันทะ) ($\overline{X}$ = 3.00, S.D.= 0.70) และสถานศึกษามีการดำเนินการติดตามรวบรวมข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงานและผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(จิตตะ) ($\overline{X}$ =3.00,S.D.=0.75)

สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.26, S.D.= 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการการประเมินคุณภาพภายในเพื่อดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา(จิตตะ) ($\overline{X}$ = 4.50, S.D.= 0.73) รองลงมาคือ สถานศึกษาดำเนินการตามกรอบการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดการติดตามเป็นรายกิจกรรมครอบคลุมภารกิจสร้างความตระหนักความเข้าใจแก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง(วิมังสา) ($\overline{X}$ = 4.33, S.D.= 0.53) ตามลำดับและข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษามีการวางแผนและกำหนดแนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ชัดเจนและเป็นระบบ(ฉันทะ) ($\overline{X}$ = 4.08, S.D.= 0.77)

ค่าดัชนีลำดับความต้องการการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการติดตามผลการดำเนินงานขอสถานศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.32 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ สถานศึกษามีการดำเนินการติดตามรวบรวมข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงานและผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(จิตตะ) (0.38) รองลงมาสถานศึกษาได้วิเคราะห์ตนเองเพื่อทราบความก้าวหน้าจุดเด่นและจุดด้อยของการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด(วิมังสา) (0.37)และสถานศึกษามีการวางแผนและกำหนดแนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ชัดเจนและเป็นระบบ(ฉันทะ) (0.36) ตามลำดับและข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้ายคือ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา(จิตตะ) (0.26)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
1. สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง(จิตตะ)	3.44	0.60	ปานกลาง	3	4.77	0.54	มากที่สุด	2	0.39	1
2. สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานสารสนเทศเอกสารหลักฐานอย่างเป็นระบบ (วิมังสา)	3.50	0.62	มาก	1	4.76	0.43	มากที่สุด	3	0.36	3
3. บุคลากรในสถานศึกษามีการจัดทำเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (ฉันทะ)	3.23	0.61	ปานกลาง	5	4.35	0.48	มาก	6	0.35	4

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
4. สถานศึกษามีการระบุความสำเร็จของการพัฒนามาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาสถานศึกษา(วิมังสา)	3.16	0.79	ปานกลาง	6	4.37	0.48	มาก	5	0.38	2
5. สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองเพื่อดำเนินการจัดส่งต้นสังกัดได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด(วิริยะ)	3.23	0.66	ปานกลาง	5	4.50	0.65	มาก	4	0.39	1
6. สถานศึกษามีการรายงานผลการประเมินการดำเนินงานคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ(จิตตะ)	3.26	0.67	ปานกลาง	4	4.50	0.51	มาก	4	0.38	2

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
7. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินเปรียบเทียบกับผลการประเมินปีที่ผ่านมาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาในปีต่อไป (วิมังสา)	3.47	0.71	ปานกลาง	2	4.78	0.32	มากที่สุด	1	0.38	2
รวมเฉลี่ย	3.33	0.67	ปานกลาง	-	4.58	0.49	มากที่สุด	-	0.38	-

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.33, S.D. = 0.67)) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน สารสนเทศ เอกสารหลักฐานอย่างเป็นระบบ(วิมังสา) ($\overline{X}$ = 3.50, S.D. = 0.62) รองลงมาคือ สถานศึกษาได้นำผลการประเมินเปรียบเทียบกับผลการประเมินปีที่ผ่านมาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาในปีต่อไป(วิมังสา) ($\overline{X}$ = 3.47, S.D. = 0.71) ตามลำดับและข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษามีการระบุความสำเร็จของการพัฒนามาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ในแผนพัฒนาสถานศึกษา(วิมังสา) ($\overline{X}$ = 3.16, S.D. = 0.79)

สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.58, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ สถานศึกษาได้นำผลการประเมินเปรียบเทียบกับผลการประเมินปีที่ผ่านมาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาในปีต่อไป(วิมังสา) ($\overline{X}$ = 4.78, S.D. = 0.32) รองลงมาคือ สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการ

ประเมินตนเอง(จิตตะ) ($\bar{X}$ = 4.77, S.D. = 0.54) ตามลำดับและข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ บุคลากรในสถานศึกษามีการจัดทำเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เพื่อประกอบการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (ฉันทะ) ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.48)

ค่าดัชนีลำดับความต้องการการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.38 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง(จิตตะ) (0.39) และสถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองเพื่อดำเนินการจัดส่งต้นสังกัดได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด(วิริยะ) (0.39) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการระบุความสำเร็จของการพัฒนามาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาสถานศึกษา(วิมังสา) (0.38) สถานศึกษามีการรายงานผลการประเมินการดำเนินงานคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ(จิตตะ) (0.38) และสถานศึกษาได้นำผลการประเมินเปรียบเทียบกับผลการประเมินปีที่ผ่านมาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาในปีต่อไป(วิมังสา) (0.38) ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้ายคือ บุคลากรในสถานศึกษามีการจัดทำเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เพื่อประกอบการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (ฉันทะ) (0.35)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
1. สถานศึกษามีการวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคที่พบในการดำเนินงานตามแผนในปีที่ผ่านมา(วิริยะ)	3.13	0.75	ปานกลาง	7	4.22	0.41	มาก	6	0.35	4
2. บุคลากร สรุปและวิเคราะห์ถึงปัญหา อุปสรรคในการดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ได้รับผิดชอบด้วยความเอาใจใส่ไม่ปล่อยปะละเลย (จิตตะ)	3.20	0.79	ปานกลาง	2	4.11	0.31	มาก	8	0.28	6
3. สถานศึกษาพิจารณาข้อเสนอแนะของแต่ละโครงการและกิจกรรมที่ได้ดำเนินการผ่านไปแล้ว(วิมังสา)	3.19	0.76	ปานกลาง	3	4.40	0.61	มาก	2	0.38	2

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
4. สถานศึกษาวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องของการดำเนินงานที่ผ่านมาด้วยความพยายามมุ่งมั่นที่จะพัฒนาสถานศึกษา (วิมังสา)	3.18	0.77	ปานกลาง	4	4.30	0.50	มาก	5	0.35	4
5. บุคลากรมีส่วนเสนอแนะถึงแนวทางพัฒนาสถานศึกษา (วิมังสา)	3.17	0.73	ปานกลาง	5	4.31	0.50	มาก	4	0.36	3
6. บุคลกรมีใจรักและศรัทธาต่อการดำเนินงานแต่ละโครงการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง(ฉันทะ)	3.14	0.79	ปานกลาง	6	4.37	0.49	มาก	3	0.39	1

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
7. สถานศึกษามีการส่งเสริมโครงการหรือกิจกรรมที่ช่วยให้สถานศึกษามีผลงานที่ดีและบรรลุเป้าหมายของแผนการจัดการศึกษา (ฉันทะ)	3.21	0.76	ปานกลาง	1	4.42	0.46	มาก	1	0.38	2
8. สถานศึกษา มีการสรุปถึงปัญหาที่พบและนำไปปรับปรุงข้อบกพร่อง ทุกโครงการและทุกกิจกรรมที่ดำเนินการแล้ว (วิริยะ)	3.18	0.72	ปานกลาง	4	4.20	0.50	มาก	7	0.32	5
รวมเฉลี่ย	**3.18**	**0.76**	**ปานกลาง**	**-**	**4.29**	**0.47**	**มาก**	**-**	**0.35**	**-**

จากตารางที่ 4.9 พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.18, S.D. = 0.76)) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมโครงการหรือกิจกรรมที่ช่วยให้สถานศึกษามีผลงานที่ดีและบรรลุเป้าหมายของแผนการ

จัดการศึกษา (ฉันทะ) ($\bar{X}$ = 3.21, S.D. = 0.76) รองลงมาคือ บุคลากร สรุปและวิเคราะห์ถึงปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ได้รับผิดชอบ ด้วยความเอาใจใส่ ไม่ปล่อยปะละเลย (จิตตะ) ($\bar{X}$ = 3.20, S.D. = 0.79) ตามลำดับและข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคที่พบในการดำเนินงานตามแผนในปีที่ผ่านมา(วิริยะ) ($\bar{X}$ = 3.13, S.D. = 0.75)

สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 0.47)) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมโครงการหรือกิจกรรมที่ช่วยให้สถานศึกษามีผลงานที่ดีและบรรลุเป้าหมายของแผนการจัดการศึกษา (ฉันทะ) ($\bar{X}$ = 4.42, S.D. = 0.46) รองลงมาคือ สถานศึกษาพิจารณาข้อเสนอแนะของแต่ละโครงการและกิจกรรมท่ได้ดำเนินการผ่านไปแล้ว(วิมังสา) ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = 0.61) ตามลำดับ และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ บุคลากร สรุปและวิเคราะห์ถึงปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ได้รับผิดชอบ ด้วยความเอาใจใส่ ไม่ปล่อยปะละเลย (จิตตะ) ($\bar{X}$ = 4.11, S.D. = 0.31)

ดัชนีลำดับความต้องการการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีค่าเท่ากับ 0.35 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ บุคลากรมีใจรักและศรัทธาต่อการดำเนินงานแต่ละโครงการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง(ฉันทะ) (0.39) รองลงมา คือ สถานศึกษาพิจารณาข้อเสนอแนะของแต่ละโครงการและกิจกรรมท่ได้ดำเนินการผ่านไปแล้ว(วิมังสา) (0.38) และสถานศึกษามีการส่งเสริมโครงการหรือกิจกรรมที่ช่วยให้สถานศึกษามีผลงานที่ดีและบรรลุเป้าหมายของแผนการจัดการศึกษา (ฉันทะ) (0.38) และข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้ายคือ บุคลากร สรุปและวิเคราะห์ถึงปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ได้รับผิดชอบ ด้วยความเอาใจใส่ ไม่ปล่อยปะละเลย (จิตตะ) (0.28)

ตอนที่ 3 การศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ข้อคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยได้ความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ ในวันที่ 10 เมษายน 2566 ถึง ถึงวันที่ 12 เมษายน 2566 ดังนี้

ดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน ในวันที่ 10 เมษายน 2566 ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 เวลาที่สัมภาษณ์ 09.00 – 09.30 น.

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 เวลาที่สัมภาษณ์ 13.00 – 13.30 น.

ดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน ในวันที่ 11 เมษายน 2566 ดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3 เวลาที่สัมภาษณ์ 11.00 – 11.30 น.

ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4 เวลาที่สัมภาษณ์ 09.00 – 09.30 น.

และดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ 1 ท่าน ในวันที่ 12 เมษายน 2566 ดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5 เวลาที่สัมภาษณ์ 13.00 – 13.30 น.

วิธีการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 ท่าน ด้วยรูปแบบการเข้าสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง

จากผู้วิจัยได้ศึกษาความต้องการจำเป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ใน ตอนที่ 2 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ทั้ง 7 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
2) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง
3) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
4) ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
5) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา
6) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
7) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา สถานศึกษาจะต้องกำหนดเป้าหมายการพัฒนาการจัดการศึกษา

ดังบทสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1 ให้สัมภาษณ์ว่า “...การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษานั้นมี แผนพัฒนาการศึกษา 2 ประเภท คือ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี บุคลากรในสถานศึกษาต้องร่วมกันวิเคราะห์ถึงสภาพปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการในสถานศึกษาซึ่งสามารถนำหลักของฉันทะและวิมังสา มาประยุกต์ใช้เพราะบุคลากรต้องมีความรักในงานและการวิเคราะห์ตรึกตรองอย่างมีเหตผล มีการตั้งคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา...” และผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3 ให้สัมภาษณ์ว่า “...การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษานั้นบุคลากรในสถานศึกษาต้องมีความเอาใจใส่(จิตตะ)ในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาให้ตรงตามมาตรฐานการศึกษาและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ละเอียดให้ทันตามห้วงเวลาที่ต้องใช้ในปีงบประมาณถัดไปซึ่งบุคลากรต้องมีความวิริยะ พากเพียรและมีความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย...”

2) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง สถานศึกษาควรมีการคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

ดังบทสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1 ให้สัมภาษณ์ว่า “...ในการจัดทำการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษานั้น บุคลากรในสถานศึกษาต้องทำงานเป็นทีม ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยมีผู้รับผิดชอบหลักคือคณะกรรมการในการจัดทำการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา หรือคำสั่งในการจัดทำ SAR ของสถานศึกษาโดยบุคลกรที่เกี่ยวข้องต้องมีความรัก(ฉันทะ) ความเอาใจใส่(จิตตะ) และมีความขยันพากเพียร มีความรับผิดชอบในการดำเนินการายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา...” และผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5 ให้สัมภาษณ์ว่า“...ในการจัดทำการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษานั้นมีความสำคัญมาก ผู้รับผิดชอบในการจัดทำต้องมีความขยัน(วิริยะ) มีความละเอียดรอบครอบและเอาใส่ใจทุกขั้นตอน(วิมังสา) ในการจัดทำเพราะการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษานั้นนอกจากเป็น การรายงานต่อต้นสังกัดที่รับผิดชอบแล้ว ผลของการรายงานต้องนำมาใช้ปรับปรุงพัฒนาในปีงบประมาณถัดไปด้วย...”

3) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินการตามแผนด้วยความมุ่งมั่น

ดังบทสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2 ให้สัมภาษณ์ว่า “...การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินงานกิจกรรมหรือโครงการใดในแผนพัฒนาการศึกษาต้องมีการใชขั้นตอนการดำเนินงาน ตามวงจรการบริหารสถานศึกษาในกระบวนการ PDCA ซึ่งการดำเนินงานทุกอย่างในขั้นตอนของการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษานั้น ในขั้นตอนนี้บุคลากรในสถานศึกษาต้องมีความขยันหมั่นเพียร(วิริยะ) มีความเอาใจใส่(จิตตะ) พิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนและมีการสรุปงานแต่ละงาน แต่ละโครงการ มีการตรวจสอบประเมินแต่ละกิจกรรม แต่ละโครงการนำผลการประเมินและผลสรุปแต่ละกิจกรรม แต่ละโครงการมาพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ(วิมังสา) ว่าแต่ละกิจกรรมหรือโครงการได้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ในแผนหรือไม่และนำไปปรับปรุงในการจัดกิจกรรมหรือโครงการในครั้งถัดไป ...” และผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4 ให้สัมภาษณ์ว่า “...ในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้นั้นบุคลากรที่รับผิดชอบแต่ละงานแต่ละกิจกรรมต้องมีความรู้ มีทักษาะในการดำเนินงานนั้นและที่สำคัญ บุคลากรจะต้องมีคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินที่รับผิดชอบบุคลกรต้องมีความรักศรัทธาในงานของตนเอง(ฉันทะ) มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานได้ทันตามห้วงเวลา(วิริยะ) และสามารถสรุปตรวจสอบงานได้อย่างเป็นระบบ ชัดเจน ละเอียดรอบคอบและนำปัญหาที่พบหือข้อเสนอแนะไปปรับปรุงและพัฒนางานในครั้งต่อไปได้(วิมังสา)...”

4) ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาควรนำผลการดำเนินงานไปพิจารณาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ดังบทสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3 ให้สัมภาษณ์ว่า “...การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูในสถานศึกษาต้องพิจารณาถึงวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการพัฒนาสถานศึกษาและมีการนำผลการรายงานการประเมินตนเอง(วิมังสา) หรือ ผลรายงานการดำเนินโครงการมาพิจารณาในการหา ปัญหาและอุปสรรค ในการพัฒนาสถานศึกษา การดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมใดยังไม่บรรลุเป้าหมายให้พิจารณาปรับเปลี่ยนวิธีการและต้องมีความเอาใจใส่มากขึ้น(จิตตะ) ...” ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4 ให้สัมภาษณ์ว่า “...การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูต้องมีความมุ่งมั่นและมีเป้าหมายร่วมกัน มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและดำเนินงานตามแผนที่วางไว้แต่ละงานด้วยความขยัน(วิริยะ) เอาใจใส่(จิตตะ) มีความรับผิดชอบและสามารถวิเคราะห์ถึงผลที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน มีการดำเนินงานตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างต่อเนื่อง(วิมังสา)

นำผลการดำเนินงานมาพิจารณาในการปรับปรุงแก้ไขและนำผลไปพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น..." และผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5 ให้สัมภาษณ์ว่า "...การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องนั้น ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ถึงปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษา(วิมังสา) รวมถึงผลการวิเคราะห์ในการดำเนินงานต่างๆ มีความสำคัญมากในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ การวิเคราะห์ถึงจัดแข็งจุดอ่อนของสถานศึกษาอย่างละเอียดจะทำให้การพัฒนาสถานศึกษาเป็นในทิศทางที่กำหนดไว้ได้ บุคลากรในสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนา มีการทำงานเป็นทีม บุคลากรแต่ละคนมีเอาใจใส่(ฉันทะ)ในงานและความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย งานบรรลุเป้าหมายตามเวลา(วิริยะ)..."

5) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาควรนำมาตรฐานการศึกษาไปประกาศใช้เพื่อเป็นตัวกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษา

ดังบทสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2 ให้สัมภาษณ์ว่า "...การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและค่าเป้าหมายของสถานศึกษาด้วยความละเอียดรอบคอบ (วิมังสา) มีการตั้งค่าเป้าหมายที่ชัดเจนและมีการดำเนินงานให้บรรลุวัตถประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาและค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้(วิริยะ) ..." ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3 ให้สัมภาษณ์ว่า "...การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยให้บุคลากรในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการดำหนดมาตรฐานการศึกษา(ฉันทะ) มีการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาเพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ถึงมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้(วิริยะ)..." และผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 4 ให้สัมภาษณ์ว่า "...การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต้องวิเคราะห์(วิมังสา)ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติเพราะการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้นการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาสถานศึกษาที่ชัดเจน(วิริยะ)..."

6) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ ผู้ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ผู้ประเมินต้องมีความรอบครอบเพื่อให้การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในมีประสิทธิภาพ

ดังบทสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2 ให้สัมภาษณ์ว่า "...การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษานั้น มีกระบวนการคือ ตั้งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน(วิริยะ) ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยันพากเพียร เอาใจใส่(ฉันทะ) โดยมีการประเมินตรวจสอบ

คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาให้ตรงตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ ต้องความละเอียดรอบครอบ(วิมังสา) ในการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ...” และผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5 ให้สัมภาษณ์ว่า “...การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษานั้น การตัดสินว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาเมื่อดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้และดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาแล้ว ผลเป็นอย่างไร การประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจึงต้องมีความเอาใจใส่(จิตตะ) ละเอียด รอบคอบ(วิมังสา) ตรวจสอบร่องรอยหลักฐานอย่างละเอียด ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้หรือไม่...”

7) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา สถานศึกษาควรนำข้อมูลจากการติดตามผลการดำเนินงานไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา

ดังบทสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1 ให้สัมภาษณ์ว่า “...การติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา กระบวนการวางแนวทางและทบทวนการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา(วิมังสา) โดยผู้ติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาต้องเอาใจใส่ทุกมาตรฐานการศึกษา(ฉันทะ)ที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้และต้องนำข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษามาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาต่อได้(วิริยะ) ...”และผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 5 ให้สัมภาษณ์ว่า “...การติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้แต่ละมาตรฐานซึ่งผลที่ได้จากการติดตามจะสามารถรู้จุดที่ควรปรับปรุงและจุดที่ควรส่งเสริมพัฒนาในสถานศึกษา ดังนั้น ผู้ติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาต้องมีความละเอียดรอบครอบ(วิมังสา) ติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาแต่ละแห่งอย่างต่อเนื่องด้วยความเอาใจใส่ครบทุกมาตรฐานและตัวชี้วัด(จิตตะ)...”

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 2) เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 40 คน และครูผู้สอน จำนวน 273 คน รวมทั้งสิ้น 313 คน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) 2) แบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้

5.1 สรุปผล

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

การวิจัยแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 สามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง รองลงมาคือด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง รองลงมาคือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

ค่าดัชนีความต้องการการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวม มีค่าเท่ากับ 0.35 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา มีค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเป็นลำดับแรก รองลงมา คือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ตามลำดับ

5.1.2 แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ประกอบด้วย 7 ด้าน 1) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา สถานศึกษาจะต้องกำหนดเป้าหมายการพัฒนาการจัดการศึกษา 2) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง สถานศึกษาควรมีการคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง 3) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินการตามแผนด้วยความมุ่งมั่น 4) ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาควรนำผลการดำเนินงานไปพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ 5) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาควรนำมาตรฐานการศึกษาไปประกาศใช้เพื่อเป็นตัวกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษา 6) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ผู้ประเมินต้องมีความรอบครอบ

เพื่อให้การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในมีประสิทธิภาพ 7) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา สถานศึกษาควรนำข้อมูลจากการติดตามผลการดำเนินงานไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา

5.2 อภิปรายผล

จากการสรุปผลการผู้วิจัยเสนอการอภิปรายผลเฉพาะประเด็นสำคัญดังนี้

5.2.1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในทางการเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

5.2.1.1 การศึกษาศึกษาสภาพปัจจุบันในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 นั้น บุคลากรในสถานศึกษายังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามกฎกระทรวงพุทธศักราช 2561ไม่ชัดเจน บุคลากรในสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมน้อยในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การจัดการศึกษาเพื่อวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการยังไม่ชัดเจน อีกทั้ง ไม่มีการวางแผนที่ดีเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ไม่มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่สถานศึกษาจัดทำไว้ การประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานของไม่มีความละเอียดรอบคอบ ขาดการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความล่าช้า ส่งผลให้การพัฒนาสถานศึกษาให้มีความภาพนั้นเกิดความล่าช้าด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรินทร์ ภูมิภาค และบุญชม ศรีสะอาด (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของการประกันคุณภาพภายในโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาวี จันทร์เพ็ง (2565) ที่ได้ศึกษา ความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันในการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จึงทำให้ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 อยู่ในระดับปานกลาง

5.2.1.2 การศึกษาศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก บุคลากรในสถานศึกษาเล็งเห็นความสำคัญของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพราะถ้าหากการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีคุณภาพ จะเป็นพัฒนาระบบการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง นักเรียนและผู้ประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของ โสภณ เพ็ชรพวง (2564) ที่ได้ให้แนวทางว่า การประกันคุณภาพการศึกษานั้นมีความสำคัญมาก เนื่องจากการจัดการศึกษาที่มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษานั้นส่งผลถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและหน่วยงานที่กำกับติดตามในระบบการศึกษา กล่าวคือ ผู้เรียนและผู้ปกครองมีหลักประกันและความมั่นใจวาสถานศึกษาจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด จะเห็นได้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีความสำคัญ บุคลากรในสถานศึกษาทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูจึงเล็งเห็นความสำคัญของการการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลทรัพย์ เลิศทวีสิน (2562) ที่ได้ศึกษา แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ตามกรอบนโยบายการปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสถานศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาเอกชนดังกล่าวอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาวี จันทร์เพ็ง (2565) ที่ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ในการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มากที่สุด

5.2.1.3 การศึกษาค่าดัชนีความต้องการการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวม มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.35 ซึ่งค่าดัชนีความต้องการจำเป็นนั้น เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นกระบวนการประเมินสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น ให้เห็นความแตกต่างกันและนำผลการประเมินนั้นมีจัดลำดับความสำคัญเพื่อเป็นข้อมูลและเป็นแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา โดยสอดคล้องกับแนวทาง สุวิมล ว่องวาณิช (2550) ประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น จากการศึกษาค่าดัชนีความต้องการการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัด

การศึกษา มีค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเป็นลำดับแรก (0.39) รองลงมา คือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (0.38) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาข (0.36) ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (0.35) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา (0.34) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (0.33) และด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา(0.32) ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษรา ตรีไพชยนต์ศักดิ์ และอิทธิพัทธ์ สุวทันพรกูล (2561) ที่ศึกษา การประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากร ได้แก่ การวางระบบคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ การประเมินคุณภาพการศึกษา โดยมีค่า PNI อยู่ระหว่าง 0.02 ถึง 0.20 โดยภาพรวมเฉลี่ย 0.097 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลทรัพย์ เลิศทวีสิน (2562) ที่ได้ศึกษา แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ตามกรอบนโยบายการปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสถานศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า พิจารณาจากความต้องการจำเป็นสามอันดับแรกดังนี้ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ (PNI=0.11) จัดโครงสร้างการบริหารให้ครอบคลุมและรองรับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยยึดประโยชน์ที่เกิดจากผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นการมีส่วนร่วมในการทำงานทุกฝ่าย ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (PNI=0.09) ควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับบุคคล ระดับสถานศึกษาในรูปแบบของคณะกรรมการ และด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (PNI=0.08) ควรนำผลการประเมินคุณภาพภายใน และภายนอกมาวิเคราะห์ เพื่อนำไปพัฒนาให้เกิดประโยชน์ และมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาวี จันทร์เพ็ง (2565) ที่ได้ศึกษา ความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ ด้านการประเมินผลและการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง รองลงมาคือทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรในสถานศึกษา มีความต้องที่จะดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ด้านการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ ด้านการติดตามและการดำเนินการ ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีความสำคัญน้อยที่สุด คือ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจากการศึกษาค่าดัชนีความต้องการการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวม

มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.35 นั่นอาจเพราะว่า การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จะช่วยให้บุคลากรในสถานศึกษา มีสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ มีคุณธรรมและเกิดความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายจนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐชยา บำรุงเวช (2561) ที่ศึกษาการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในสังกัดกลุ่มอัมพวา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูปลัดปริยัติวัฒน์ (ไพชน สิริธมฺโม) (2561) ที่ศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า บุคลากรฝ่ายต่าง ๆในงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ได้มีการยกระดับทัศนคติความคิดเห็นของการศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 อันประกอบด้วย ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ และด้านวิมังสา โดยมีเป้าหมายที่สำคัญอันดับหนึ่ง คือ การแนะนำความรู้ความเข้าใจในด้านต่างๆ ให้กับบุคลากรทุกฝ่ายคือ กิจธุระอันดับหนึ่ง ของบุคลากรทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวของกับการประกันคุณภาพการศึกษาที่ตองทำเพื่อชี้นำหน่วยงานสถให้การมุ่งไปสู่ความสำเร็จ

5.2.2 ศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ประกอบด้วย 7 ด้าน ด้าน (1) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา สถานศึกษาจะต้องกำหนดเป้าหมายการพัฒนาการจัดการศึกษา (2) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง สถานศึกษาควรมีการคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (3) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินการตามแผนด้วยความมุ่งมั่น (4) ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาควรนำผลการดำเนินงานไปพิจารณาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (5) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาควรนำมาตรฐานการศึกษาไปประกาศใช้เพื่อเป็นตัวกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษา (6) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ผู้ประเมินต้องมีความรอบครอบเพื่อให้การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในมีประสิทธิภาพ (7) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา สถานศึกษาควรนำข้อมูลจากการติดตามผลการดำเนินงานไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษานั้นเป็นข้อปฏิบัติหรือขั้นตอนในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ถ้าหากสถานศึกษา

มีแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ดี ก็จะส่งผลให้ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพด้วย สอดคล้องกับ วารี ภูแป้ง (2559) ได้ให้แนวทางการปฏิบัติงานเป็นวิธีที่ใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาหรือพัฒนาขึ้น เพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และจากผลสรุปการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ได้แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้แนวทางที่เหมาะสมในการการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา ที่จะนำไปพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์สินี วาดวงศ์ (2561) ที่ได้ศึกษา การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัด สำ นักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า 3. แนวทางที่เหมาะสมสำหรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาบึงกาฬ ประกอบด้วย 2 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐานและการจัด ระบบบริหารและสารสนเทศ ประกอบด้วย 1.1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และ1.2) จัด ระบบบริหารและสารสนเทศ 2) กำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตาม ตรวจสอบการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 2.1) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2.2) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2.3) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 2.4) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2.5) จัดทำรายงานประจำ ปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 2.6) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรี วรวรรณ (2563) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา 1) ควรเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม บริหารตามโครงสร้างและบริบทโรงเรียน 2) ควรมีการระดมความคิดในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) ส่งเสริมการจัดกิจกรรม โครงการตามแผนพัฒนาการศึกษา 4) ควรแต่งตั้งผู้เกี่ยวข้องประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา 5) ควรมีการแต่งตั้งผู้เกี่ยวข้องติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ 6) ควรมีการแต่งตั้งกรรมการเพื่อทำการรายงานผลการประเมินตนเองตามสถานศึกษากำหนด

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา มีความต้องการจำเป็นสูงสุด สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ควรพัฒนาการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาเพื่อเป็นกรอบกำหนดทิศทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาในสถานศึกษา

2) จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา มีความต้องการจำเป็นสูงลำดับที่ 2 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต3 ควรพัฒนาการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ให้ครอบถ้วนทุกมาตรฐานการศึกษาและนำผลการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาเสนอต่อหน่วยงานที่กำกับดูแลสานศึกษาให้ทันตามเวลาที่กำหนดและนำผลการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะนำในการไปใช้

1) จากผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา มีความต้องการอันดับ 1 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ควรนำผลการวิจัย ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

2) สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ควรนำผลการวิจัยแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

5.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) ควรมีการศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่อื่นๆ

2) ควรมีการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3

บรรณานุกรม

1) หนังสือ

กรมวิชาการ. (2545). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: ทวีพริ้นท์ (1991) จำกัด.

จรุณี เก้าเอี้ยน. (2555). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา : กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติ สำหรับผู้บริหารมืออาชีพ.* คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์. (2557). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.* นนทบุรี: ตีรณสาร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้นฉบับปรับปรุง* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

พิทูร มลิวัลย. (2540). *แบบเรียนวิชาธรรมและนักธรรมชั้นตรี.* กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.

ไพศาล วรคำ. (2562). *การวิจัยทางการศึกษา.* มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

ยุทธ ไกยวรรณ์ และกุสุมา ผลาพรม. (2553). *พื้นฐานการวิจัย.* กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554.* กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

วรพจน์ บุษราคัมวดี. (2551). *องค์กรและการจัดการ.* มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

วิชัย ตันศิริ. (2542). *คำอธิบายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.* กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

วิรัช สงวนวงศ์วาน. (2554). *การจัดการพฤติกรรมองค์การ* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: วี. พริ้นท์ (1991).

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2555). *แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: ทิพยวสุทธิ์.

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2555). *เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ* (พิมพครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพแหงมหาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

ศิริ ถีอาสนา. (2557). *เทคนิคการจัดการคุณภาพแนวใหม่ : แนวคิด หลักการสู่การบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สมคิด พรมจุ้ย และสุพักตร์ พิบูลย์. (2544). *การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.* นนทบุรี: จตุพรดีไซน์.

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2542). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา.* กรุงเทพฯ: ไทยัฒนาพานิช.

สุชีพ ปุญญานุภาพ.(2539). *พระไตรปิฎกฉบับสำหรับประชาชน* (พิมพ์ครั้งที่ 16). โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สัมมา รธนิธย์. (2560). *หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแหงชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแหงชาติ พุทธศักราช 2542.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพคุรุสภาลาดพราว.

_____. (2543). *การนิเทศเพื่อสงเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.* กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแหงชาติ. (2545). *การดำเนินงานตามยุทธศาสตรปฏิรูปการศึกษา.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพองคการรับสงสินคาและพัสดุภัณฑ์.

_____. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553.* กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2561). *แนวดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประเภทสามัญศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การค้าของ สกสค. ลาดพร้าว.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.* กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

สำนักงานศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562.* มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ.* โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด.

อัญชลี ธรรมะวิธีกุล. (2552). *กระบวนการนิเทศภายใน.* กรุงเทพฯ: อักษรบริการ.

Bosin. (1 9 9 2) . *Strategic Planning for Public and Nonprofit Organization: A Guicrengthening Organization Achievement.* San Francisco: Jossey-Bass Publishers.

Best, J., & Kahn, J. V. (1993*). Research in Education (7th ed.).* Boston: Allyn and Bacon.

Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education* (3rd ed.). New York: Mc Graw–Hill.

Witkin, B.R. and Altschuld, J.W. (1995). *Planning and Conducting needs assessments.* A practical guide. Thousand Osk, CA: Sage Publication. Inc.

2) ดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และ สารนิพนธ์

กาญจนา วงศ์ทิมารัตน์. (2561). *สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

กานต์สินี วาดวงศ์. (2561). *การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

กิ่งทอง ใจแสน.(2553). *แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันดุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ต้องการพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2.* กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

กิตติภรณ์ ปะติเพนัง. (2550). *การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในด้านการบริหารและการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านหนองเต่า อำเภอแก้งสนามนาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6.* วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน. (2559). *การศึกษาบทบาทการบริหารระบบการดูแลผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา.* ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณ.

เจษฎากรณ์ รอดภัย. (2561). *รูปแบบการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักอิทธิบาท 4 สำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำ เขต 6.* ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ณัฐชยา บำรุงเวช (2561). *การประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในสังกัดกลุ่มอัมพวา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม.* วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ณฐยา ราชสมบัติ. (2556). *ศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ของวิทยาลัยสงฆนครสวรรค์.* ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ธิษารัตน์ นันทะธรรม. (2550). *ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายปางสีดา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกยาสระแก้ว เขต 2.* งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

นิรชา ชัยศิริรัตนดำรง. (2554). *การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, นครพนม: มหาวิทยาลัยนครพนม.

นุกูล ชื่นชม. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

ประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์. (2561). *พุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตชาวนาไทยตามบทบาทของสภาเกษตรแห่งชาติ.* ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ปานจันทร์ โหทอง. (2554). *การเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนแบบเรียนร่วมระหว่างเทคนิคสตอรี่บอร์ดดิ้งแบบเดิมและแบบปรับปรุง.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปริญญ์ งามสุทธิ (หงษ์ตระกูล). (2561). *การพัฒนาระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ.* วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พระชวัลวิทย์ อคฺคธมฺโม (เจนดลวาการ). (2561*). การศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของอิทธิบาท 4.* วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

พระบุญกอง แก้วมะนีวงศ์. (2559). *การเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลายบ้านมะนีลาด เมืองไชยบุลี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พระมหาปรีชา เขมนนฺโท (เหล่าทวีคุณ). (2561). *การประยุกต์หลักอิทธิบาทธรรมเพื่อการบริหารจัดการ สำนักปฏิบัติธรรมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.* ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

พระมหาวิทวัฒน์ วิวฑฺฒนเมธี (จันทร์เต็ม). (2561*). การบริหารตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2.* วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

พระรุ่งตะวัน ส วโร (เกษสว่าง). (2561). *การประยุกต์หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารงานของผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลกุดจับ อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี.* วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระสุรชัย สุรชโย (หงษ์ตระกูล). (2560). *การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.* ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระอธิการโสภณ ปิยธมฺโม (กิ่งแก้ว). (2560). *ประสิทธิผลการบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ตามหลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอำนาจเจริญ.* วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

มยุรี วรวรรณ. (2563). *แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

มานพ วงษ์น้อย. (2554). *การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

มาราณี สัสดีวงศ์. (2554).*ปัญหาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต1.* การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ. (2555). *การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเทคโนโลยีการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

เรวัต ชำนาญเท. (2559). *การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามวงจรคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ละมุล รอดขวัญ. (2555). *การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคใต้ตอนบน.* วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ละมัย ดีเอียด. (2555). *การศึกษาสภาพปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์การประเมินภายนอกรอบ 2 สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3.* ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษ, มหาวิยาลัยทักษิณ.

ลัดดาวัลย์ ตั้งมั่น. (2561). *การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี.* ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

วันทนา เนื้อน้อย. (2560). *การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1.* ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

วงศ์เดือน ทองคำ. (2556). *คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

วราพร ชัยอาสา. (2554). *ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภออุบลรัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 เพื่อเตรียมรองรับการประเมินภายนอกรอบที่ 3.* รายงานการศึกษาอิสระ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

วารี ภูแป้ง. (2559). *การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบพี่เลี้ยงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สมนึก นครวงศ์. (2561). *สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สมจิตร แก้วนาค. (2543). *การพัฒนาและศึกษาความเป็นไปได้ของระบบประกันคุณภาพการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมของกองทัพอากาศ.* ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมหมาย เจริญภูมี. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 2.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

สุทธิชัย รีทาศรี. (2553). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกจิกรรมลูกเสือกลุ่มลูกเสือโรงเรียนเขาย้อยวิทยา.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

สุพันธ์ แสนสี. (2558). *การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อสงเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนกีฬา จังหวัดขอนแก่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.* วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สุภาภรณ์ สังฆมนี .(2564). *การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย.

สิรินญา ศิริประโคน. (2561). *การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1.* ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกริก.

หทัยรัตน์ วิชิตพรชัย. (2548). *การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการคำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในระดับคณะวิชาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อรุณี ทองนพคุณ. (2558). *การศึกษาบทบาทการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา.* ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

อำนวย มีศรี. (2555*). องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

Jezierska, J. M. (2009). *Quality assurance policies in the European Higher Education Area: A comparative case study*. University of Nevada.

Kaufman, C.L. (2000). *Roles for Metal Health Consumers in Self -Help Group Research in Understanding the Self-Help Organization* : *Frameworks And Findings*. Edited by Thomas J. Powell. Thousand Oaks : SAGE.

Stufflebeam,D.L. and Others. (1985). *Conducting Educational Needs Assessment*. United State of America: Kluwer academic.

3) สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

3.1) บทความในวารสาร

กุลทรัพย์ เลิศทวีสิน. (2562). แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ตามกรอบนโยบายการปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสถานศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร. *วารสารรัชต์ภาคย์, 13*(30), 201-215.

เกษรา ตรีไพชยนต์ศักดิ์ และอิทธิพัทธ์ สุวทันพรกูล. (2561). การประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. *ศาสตร์การศึกษาและการพัฒนามนุษย์*, *2*(1), 67-76.

จิตติมา อัครธิติพงศ์. (2561). แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคไทยแลนด์ 4.0. *วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์*, *20*(1), 99-107.

นันทวดี ชมเดือน และชัชภูมิ สีชมภู. (2564). รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก. *Journal of Roi Kaensarn Acadami*, 7(1), 103-115.

พระครูปลัดปริยัติวัฒน์ (ไพชน สิริธมฺโม). (2561). การประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4. *วารสารบัณฑิตศาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 16*(2), 174-182.

วัชรินทร์ ภุมิภาค และบุญชม ศรีสะอาด. (2563). การพัฒนาแนวทางดำเนินงานเพื่อยกระดับการประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 7(6), 281-294.

วาลิช ลีทา. (2560). สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 17*(1), 97-103.

วิภาวี จันทร์เพ็ง. (2565). ความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. *Journal of Buddhist Education and Research : JBER*, 8(1), 41-55.

ศิริรัตน์ ศรีสะอาด. (2554). การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้แท็บเล็ดของครูระดับประถมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์, 29*(2), 101-110.

สายทอง อมรรัตนพิบูลย์. (2560). แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเทศบาล 1. *วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา, 8*(2), 89-96.

อรพรรณ เกษโสภา (2560). การปฏิบัติงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย, 9*(2), 347-362.

Adegbesan, S. O. (2010). Establishing quality assurance in Nigerian education system: Implication for educational managers. *Educational Research and Reviews,* 6(2), 147–151.

Darman. (2017). Implication of Internal Quality Assurance System of Schools, Implementation Against the Accreditation rating of State Senior High Schools of Natuna, Riau Island Province. *IOSR Journal of Research & Method in Education (IOSRJRME),* 7(5), 36-39.

Deisy Sampul. (2020). Implementation of the Internal Quality Assurance Process: Quality Mapping Analysis at State Senior High School in Tomohon City, North Sulawesi, Indonesia. *International Journal of Recent Educational Education,* 1(2), 124-133.

Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1 9 7 0). " Determining Sample Size for Research Activities". *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607 – 610.

3.2) สิ่งพิมพ์อื่นๆ

รัตนา ดวงแก้ว. (2557). *การบริหารและการพัฒนาหลักสูตร. ในเอกสารประกอบการสอนวิชาการจัดและบริหารองค์การทางการศึกษา.* นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุภา แสงสุวรรณ (2562). *คู่มือระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้วยกระบวนการนิเทศแบบ APCER สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา.* สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา.

สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา. (2562). *โครงการพัฒนาระบบการประเมินมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562.* สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา จังหวัดสงขลา.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. (2564) *รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. (2565) *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2565.* สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา. (2562). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562.* สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

4) เอกสารสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560).* สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2565. จาก http://opec.go.th/ckfinder/userfiles/files/general/ 123(2).pdf.

นิติธร ปีลาวาสน์. (2556). *การเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.* สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2565. จาก www.taamkru.com/th.

ปราชญา กล้าผจัญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง. (2557). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.* สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2565. จาก htp/www.pdffactory.com.

วีรสิทธิ์ ชินวัฒน์ . (2557). *ทฤษฎีการบริหารการศึกษา.* สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2565. จาก http//www.veerasit-dba04.blogspot.com/2012/10/6-henri-fayol.html.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2563). *คู่มือการจัดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ศูนย์สอบ.* สืบค้นเมื่อ 22 พฤษภาคม 2565. จาก www.niets.or.th

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี. (2564). *กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พุทธศักราช 2561.* สืบค้นเมื่อ 22 พฤษภาคม 2565. จาก https://www.kanpeo.go.th/home/.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

1) นายทองล้วน มาตเลิง

- ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอัคคะวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
- วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2) รศ.ดร.สุเทพ เมยไธสง

- ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
- วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

3) นางสาวเพ็ญอำไพ พินิจพล

- ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
- วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลคงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๓๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๗/ ๐๑๘๗

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC)

เจริญพร นายทองล้วน มาตเสิง

ด้วย นางสาวปภัชญา สังขาศรี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๐๗ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (THE GUIDELINE OF THE INTERNAL EDUCATION QUALITY ASSURANCE OPERATIONS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS BASE ON THE FOUR PATHS TO ACCOMPLISHMENT UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ยินดีให้ความอนุเคราะห์

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๓๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๙-๕๔๔๖-๓๐๕๒

14 มี.ค 66

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาเขตร้อยเอ็ด โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔

ที่ อว ๗๔๑๗/ ๒๐๔๑ **วันที่** ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย (IOC)

เจริญพร รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมยไธสง

ด้วย นางสาวปภัชญา สังขาตรี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๕๒๐๗๔๐๔๓๑๐๐๗ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (THE GUIDELINE OF THE INTERNAL EDUCATION QUALITY ASSURANCE OPERATIONS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS BASE ON THE FOUR PATHS TO ACCOMPLISHMENT UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ได้ให้ความอนุเคราะห์

(ผศ.ดร.สุเทพ เมยไธสง)
12 มี.ค. 66

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๗/ว ๐๑ ๘๘

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC)

เจริญพร นางสาวเพ็ญอำไพ พินิจพล

ด้วย นางสาวปภัชญา สังขาตรี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๐๗ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (THE GUIDELINE OF THE INTERNAL EDUCATION QUALITY ASSURANCE OPERATIONS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS BASE ON THE FOUR PATHS TO ACCOMPLISHMENT UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ยินดีให้ความอนุเคราะห์
เป็นผู้เชี่ยวชาญ

น.ส. เพ็ญอำไพ พินิจ
ศึกษาศาสตร์ชำนาญ

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๙-๕๔๔๖-๓๐๕๒

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องเมือ (Try – out)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลสงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๓-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๘๑๗/ว๐๑๐๗

๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖

โรงเรียนบ้านนาเลา
เลขที่รับ ๒๐๒
วันที่ ๒๑ เดือน มี.ค. พ.ศ. ๒๖๖
เวลา ๑๐.๓๐ น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out)

เจริญพร นายชูศิลป์ ดงตะไน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาเลา

ด้วย นางสาวปภัชญา สังขาตรี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๐๗ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (THE GUIDELINE OF THE INTERNAL EDUCATION QUALITY ASSURANCE OPERATIONS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS BASE ON THE FOUR PATHS TO ACCOMPLISHMENT UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out) ในหน่วยงานของท่าน เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

เรียน ผอ.รร.บ้านนาเลา
ด้วย น.ส.ปภัชญา สังขาตรี นักศึกษาหลักสูตร
ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-Out)
เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการเขียนวิทยานิพนธ์
จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์

— ภาพ
— QR/สมาชิกชุมชนสังคม
ภาพ Q.R. Code ที่แนบ
(ผอ. หัวหน้าโรงเรียน)

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๙-๕๔๔๖-๓๐๕๒

โรงเรียนบ้านโพนเล่า
รับที่ 124
31 มี.ค. 2566
เวลา 08.00

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลสะอาด
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๕๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๗/ว ๐๑๐๙

๓๐ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out)

เจริญพร นางสาวกฤติญา บุญสิบชัย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโพนเล่า

ด้วย นางสาวปภัชญา สังขาตรี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๐๗ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (THE GUIDELINE OF THE INTERNAL EDUCATION QUALITY ASSURANCE OPERATIONS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS BASE ON THE FOUR PATHS TO ACCOMPLISHMENT UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out) ในหน่วยงานของท่าน เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้โปรดให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

เรียน ผอ.รร.
ด้วย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ
(Try-out)
เพื่อเขียนวิทยานิพนธ์

(นางสาวกฤติญา บุญสิบชัย)
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโพนเล่า
31 มี.ค. 2566

19 มี.ค. 66

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๓-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๕๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชนีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๙-๕๔๔๖-๓๐๕๒

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

สพป.ร้อยเอ็ด เขต 3
เลขที่รับ 1093
รับที่ 10 เม.ย. 66 เวลา ..... น.
☑ อำนวยการ ☐ นโยบายและแผน
☐ ส่งเสริมการจัดการฯ ☐ ปัญหาพิเศษฯ
☐ บริหารงานบุคคล ☐ ตรวจสอบภายใน
☐ เอกชน ☐ การเงินฯ
☐ กลุ่ม ITEC
ที่ อว ๗๘๓๗/ ๐๒๑๖ ๔๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๓๘
www.rec.mbu.ac.th

๕ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร นายสุเทพ ปาลสาร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓

ด้วย นางสาวปภัชญา สังขาตรี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๐๗ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (THE GUIDELINE OF THE INTERNAL EDUCATION QUALITY ASSURANCE OPERATIONS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS BASE ON THE FOUR PATHS TO ACCOMPLISHMENT UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๑
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๑
นักศึกษา ๐๙ ๕๔๔๖ ๓๐๕๒

(นายสุเทพ ปาลสาร)
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓

ภาคผนวก จ
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์

1) ดร. ไพศาล วงศ์กระโซ่

- ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านดอนเรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
- วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2) นายศราวุฒิ บุระพวง

- ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองโพธิ์ชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
- วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3) นายทศพล ศิวิรัตน์

- ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองแวงใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
- วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

4) ว่าที่ ร.ท. ภานุ จันนามล

- ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านคำพอุง (ประชาราษฎร์บำรุง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
- วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

5) ดร. บุญส่ง องอาจ

- ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านน้ำเกลี้ยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
- วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ภาคผนวก ฉ
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๓-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๘๑๗/๖๒๙๐๕

๙ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์

เจริญพร ดร.ไพศาล วงศ์กระโซ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนเรือ

ด้วย นางสาวปภัชญา สังขาตรี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๐๗ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (THE GUIDELINE OF THE INTERNAL EDUCATION QUALITY ASSURANCE OPERATIONS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS BASE ON THE FOUR PATHS TO ACCOMPLISHMENT UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๙ ๕๔๔๖ ๓๐๕๒

ดร.ไพศาล วงศ์กระโซ่
๑๐ เมษายน ๒๕๖๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลคงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๗๗/๐๒๖๔

๗ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์

เจริญพร นายศราวุฒิ บุระพวง ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองโพธิ์ชัย

ด้วย นางสาวปภัชญา สังขาตรี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๐๗ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (THE GUIDELINE OF THE INTERNAL EDUCATION QUALITY ASSURANCE OPERATIONS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS BASE ON THE FOUR PATHS TO ACCOMPLISHMENT UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

มอบอำนาจ

นายศราวุฒิ บุระพวง
๑๐ / เม.ย. ๒๕๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๙ ๕๔๔๖ ๓๐๕๒

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๗/ก ๑๘๐๔

๙ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์

เจริญพร นายทศพล ศิวิรัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแวงใหญ่

ด้วย นางสาวปภัชญา สังขาตรี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๐๗ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (THE GUIDELINE OF THE INTERNAL EDUCATION QUALITY ASSURANCE OPERATIONS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS BASE ON THE FOUR PATHS TO ACCOMPLISHMENT UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๙ ๕๔๔๖ ๓๐๕๒

ขอความอนุเคราะห์
ทศพล ศิวิรัตน์
๑๑ เมษายน ๒๕๖๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลคงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๘๑๗/๒๖๐๔

๗ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์

เจริญพร ว่าที่ ร.ท.ภานุ จันทนามล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคำพอง (ประชาราษฎร์บำรุง)

ด้วย นางสาวปภัชญา สังขาตรี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๐๗ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (THE GUIDELINE OF THE INTERNAL EDUCATION QUALITY ASSURANCE OPERATIONS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS BASE ON THE FOUR PATHS TO ACCOMPLISHMENT UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

-อนุเคราะห์ตามความประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๙ ๕๔๔๖ ๓๐๕๒

ว่าที่ ร.ท. ภานุ จันทนามล
11 เมษายน 2566

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๘๑๗/ว.๒๕๐๔

๗ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์

เจริญพร ดร.บุญส่ง องอาจ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำเกลี้ยง

ด้วย นางสาวปภัชญา สังขาตรี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๗๔๐๔๓๑๐๐๗ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ (THE GUIDELINE OF THE INTERNAL EDUCATION QUALITY ASSURANCE OPERATIONS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS BASE ON THE FOUR PATHS TO ACCOMPLISHMENT UNDER ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3)" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๙ ๕๔๔๖ ๓๐๕๒

ดร. บุญส่ง องอาจ
12 เมษายน 2566

ภาคผนวก ช
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต3

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากท่านได้กรุณาตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นที่ตรงความเป็นจริงทุกข้อ ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากท่านในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และมีคุณค่าอย่างยิ่ง และคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด เพราะเสนอผลการวิจัยในภาพรวม

2. แบบสอบถามทั้งหมดแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งระดับของการวัดออกเป็น 5 ระดับ

5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับ มากที่สุด
4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับ มาก
3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับ ปานกลาง
2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับ น้อย
1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Questionnaires)

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวปภัชญา สังชาตรี
นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ตามความเป็นจริง

1. อายุ
   - ☐ 20-30ปี
   - ☐ 31-40 ปี
   - ☐ 40 ปี ขึ้นไป
2. ตำแหน่ง
   - ☐ ผู้บริหาร
   - ☐ ครู
3. ระดับการศึกษา
   - ☐ ปริญญาตรี
   - ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
4. ประสบการณ์ทำงาน
   - ☐ 1-5 ปี
   - ☐ 6-10 ปี
   - ☐ 10 ปี ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3

คำชี้แจงโปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ลงในช่องที่ตรงกับระดับความเป็นจริงตามความคิดเห็นของท่าน

ที่	ข้อความคำถาม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การกำหนดมาตรฐานการศึกษา											
1	สถานศึกษามีความเอาใจใส่ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำมาตรฐานการศึกษา (วิมังสา)										
2	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์มาตรฐานของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา (ฉันทะ)										
3	บุคลากรในสถานศึกษามีการวางแผนอย่างเป็นระบบและรอบคอบในการพัฒนาสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา(วิมังสา)										
4	สถานศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา (วิริยะ)										
5	สถานศึกษามีความเอาใจใส่ ไม่ปล่อยละละเลยในการกำกับ ติดตาม ดูแลตรวจสอบ เพื่อให้เกิด ผลสัมฤทธิ์กับผู้เรียน (จิตตะ)										
6	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดค่าเป้าหมายของสถานศึกษา ด้วยความละเอียด รอบคอบ (ฉันทะ)										
7	สถานศึกษามีความอาใจใส่ในการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาในสถานศึกษา (จิตตะ)										

ที่	ข้อความคำถาม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา											
8	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะทำงานในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน(จิตตะ)										
9	สถานศึกษาร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และโครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินงานไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(วิมังสา)										
10	บุคลากรในสถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา เพื่อนำมาจัดทำกรอบพัฒนาสถานศึกษา (ฉันทะ)										
11	สถานศึกษามีการสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา อย่างละเอียด ครบถ้วนเพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและอัตลักษณ์ของสถานศึกษา(วิมังสา)										
12	สถานศึกษามีการกำหนดกิจกรรม/โครงการ/แผนงาน และระบุผู้รับผิดชอบระยะเวลาการดำเนินการ ไว้ในแผนปฏิบัติการอย่างละเอียดครบถ้วนชัดเจน (วิมังสา)										
13	สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ด้วยความมุ่งมั่น ทันตามเวลาที่กำหนด(วิริยะ)										
14	สถานศึกษามีการติดตาม ตรวจสอบประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (จิตตะ)										

ที่	ข้อความคำถาม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา											
15	สถานศึกษามีการดำเนินงานโครงงาน / กิจกรรมตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ด้วยคววามมุ่งมั่น พยามยายามจนบรรลุเป้าประสงค์ของแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา (วิริยะ)										
16	สถานศึกษามีผู้รับผิดชอบงานโครงการ / กิจกรรมตรงตามความรู้ความสามารถของบุคลากรและบคุลากรมีความรักและเต็มใจ ที่จะดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมอย่างสุดความสามารถ (ฉันทะ)										
17	บุคลากรมีความมุ่งมั่ง พยามยาม ในการดำเนินโครงการและกิจกรรมที่ได้รับผิดชอบทันตามเวลาที่กำหนดไว้ในแผน(วิริยะ)										
18	บุคลกรที่รับผิดชอบโครงการ กิจกรรมในแผนมีการสรุปโครงการและกิจกรรม อย่างละเอียดครบรายละเอียดที่ถานศึกษากำหนด (วิมังสา)										
19	สถานศึกษามีการแต่งตั้งบุคลากรในการนิเทศติดตาม การจัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ฯ (จิตตะ)										
20	บุคลากรที่ได้รับแต่งให้นิเทศ ติดตาม การจัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ฯ ดำเนินการในการนิเทศ ติดตาม ด้วยความเอาใจใส่ ให้คำแนะนำในส่วนอุปสรรคพบ(จิตตะ)										
21	สถานศึกษามีแบบประเมินโครงการหรือกิจกรรมเพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงในการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่อไป(จิตตะ)										

ที่	ข้อความคำถาม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา											
22	สถานศึกษามีการแต่งตังคณะทำงาน เพื่อทำหน้าที่ประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา(จิตตะ)										
23	สถานศึกษามีการประเมินและตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา(ฉันทะ)										
24	บุคลากรมีการประเมินตนเองตลอดจนงานที่ปฏิบัติ โครงการที่รับผิดชอบ(วิมังสา)										
25	สถานศึกษามีการติดตาม ตรวจสอบ ผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ(จิตตะ)										
26	สถานศึกษามีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจากเอกสาร หลักฐาน บันทึกรูปภาพ ร่องรอยการปฏิบัติงาน (วิริยะ)										
27	สถานศึกษามีการจัดทำแบบประเมินกิจกรรม/โครงการ (จิตตะ)										
28	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินการดำเนินกิจกรรมมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น(จิตตะ)										
ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา											
29	สถานศึกษามีการวางแผนและกำหนดแนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ชัดเจนและเป็นระบบ(ฉันทะ)										
30	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการการประเมินคุณภาพภายในเพื่อดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา(จิตตะ)										

ที่	ข้อความคำถาม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
31	สถานศึกษามีการดำเนินการติดตามรวบรวมข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงานและผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (จิตตะ)										
32	สถานศึกษาดำเนินการตามกรอบการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดการติดตามเป็นรายกิจกรรมครอบคลุมภารกิจ สร้างความตระหนักความเข้าใจแก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง(วิมังสา)										
33	สถานศึกษาได้วิเคราะห์ตนเองเพื่อทราบความก้าวหน้าจุดเด่นและจุดด้อยของการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด(วิมังสา)										
34	คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา(จิตตะ)										
35	สถานศึกษามีวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมในการติดตามรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศการดำเนินงานและผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง(วิริยะ)										
ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง											
36	สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (จิตตะ)										
37	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานสารสนเทศ เอกสารหลักฐานอย่างเป็นระบบ (วิมังสา)										

ที่	ข้อความคำถาม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
38	บุคลากรในสถานศึกษามีการจัดทำเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เพื่อประกอบการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (ฉันทะ)										
39	สถานศึกษามีการระบุความสำเร็จของการพัฒนามาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาสถานศึกษา(วิมังสา)										
40	สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองเพื่อดำเนินการจัดส่งต้นสังกัดได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด(วิริยะ)										
41	สถานศึกษามีการรายงานผลการประเมินการดำเนินงานคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ(จิตตะ)										
42	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินเปรียบเทียบกับผลการประเมินปีที่ผ่านมาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาในปีต่อไป(วิมังสา)										
ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง											
43	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคที่พบในการดำเนินงานตามแผนในปีที่ผ่านมา(วิริยะ)										
44	บุคลากร สรุปและวิเคราะห์ถึงปัญหา อุปสรรคในการดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ได้รับผิดชอบด้วยความเอาใจใส่ ไม่ปล่อยปะละเลย (จิตตะ)										
45	สถานศึกษาพิจารณาข้อเสนอแนะของแต่ละโครงการและกิจกรรมที่ได้ดำเนินการผ่านไปแล้ว(วิมังสา)										

ที่	ข้อความคำถาม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
46	สถานศึกษา วางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องของการดำเนินงานที่ผ่านมาด้วยความพยายามมุ่งมั่นที่จะพัฒนาสถานศึกษา (วิมังสา)										
47	บุคลากรมีส่วนเสนอแนะถึงแนวทางพัฒนาสถานศึกษา(วิมังสา)										
48	บุคลกรมีใจรักและศรัทธาต่อการดำเนินงานแต่ละโครงการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง(ฉันทะ)										
49	สถานศึกษามีการส่งเสริมโครงการหรือกิจกรรมที่ช่วยให้สถานศึกษามีผลงานที่ดีและบรรลุเป้าหมายของแผนการจัดการศึกษา (ฉันทะ)										
50	สถานศึกษา มีการสรุปถึงปัญหาที่พบและนำไปปรับปรุงข้อบกพร่อง ทุกโครงการและทุกกิจกรรมที่ดำเนินการแล้ว(วิริยะ)										

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

.....

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีทั้งหมด 7 ด้าน ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2561 คือ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา 7) การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวปภัชญา สังชาตรี
นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่..... เดือน.....พ.ศ.....

ตำแหน่ง.....

สถานที่สัมภาษณ์.....

ตั้งแต่เวลา.....น. ถึงเวลา.....น.

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีทั้งหมด 7 ด้าน ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2561 คือ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา 7) การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1. ท่านมีแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 อย่างไร

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางในการการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 อย่างไร

.....

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
ตามหลักอิทธิบาท 4 อย่างไร

.....

.....

.....

.....

5. ท่านมีแนวทางในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 อย่างไร

.....

.....

.....

.....

6. ท่านมีแนวทางในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามหลักอิทธิบาท 4 อย่างไร

.....

.....

.....

.....

7. ท่านมีแนวทางในการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 อย่างไร

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ซ
ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถาม (IOC) ของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

สรุปประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม
แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
นางสาวปภัชญา สังชาตรี

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
	1	2	3			
การกำหนดมาตรฐานการศึกษา						
1. สถานศึกษามีความเอาใจใส่ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำมาตรฐานการศึกษา (วิมังสา)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์มาตรฐานของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา (ฉันทะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. บุคลากรในสถานศึกษามีการวางแผนอย่างเป็นระบบและรอบคอบในการพัฒนาสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา (วิมังสา)	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
4. สถานศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา (วิริยะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. สถานศึกษามีความเอาใจใส่ ไม่ปล่อยละละเลยในการกำกับติดตาม ดูแลตรวจสอบเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์กับผู้เรียน (จิตตะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
บุ6. คลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดค่าเป้าหมายของสถานศึกษา ด้วยความละเอียด รอบคอบ (ฉันทะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. สถานศึกษามีความเอาใจใส่ในการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาในสถานศึกษา (จิตตะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
	1	2	3			
ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา						
8. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะทำงานในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน(จิตตะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9. สถานศึกษาร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และโครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินงานไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(วิมังสา)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10. บุคลากรในสถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา เพื่อนำมาจัดทำกรอบพัฒนาสถานศึกษา (ฉันทะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11. สถานศึกษามีการสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา อย่างละเอียด ครบถ้วนเพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและอัตลักษณ์ของสถานศึกษา (วิมังสา)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12. สถานศึกษามีการกำหนดกิจกรรม/โครงการ/แผนงาน และระบุผู้รับผิดชอบระยะเวลาการดำเนินการ ไว้ในแผนปฏิบัติการอย่างละเอียด ครบถ้วนชัดเจน (วิมังสา)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13. สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ด้วยความมุ่งมั่น ทันตามเวลาที่กำหนด(วิริยะ)	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
14. สถานศึกษามีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (จิตตะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
	1	2	3			
ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา						
15. สถานศึกษามีการดำเนินงานโครงงาน / กิจกรรมตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ด้วยคววามมุ่งมั่นพยามยายาม จนบรรลุเป้าประสงค์ของแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา (วิริยะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16. สถานศึกษามีผู้รับผิดชอบงานโครงการ /กิจกรรมตรงตามความรู้ความสามารถของบุคลากรและบคุลากรมีความรักและเต็มใจ ที่จะดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมอย่างสุดความสามารถ (ฉันทะ)	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
17. บุคลากรมีความมุ่งมั่ง พยามยาม ในการดำเนินโครงการและกิจกรรมที่ได้รับผิดชอบทันตามเวลาที่กำหนดไว้ในแผน (วิริยะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18. บุคลกรที่รับผิดชอบโครงการ กิจกรรมในแผน มีการสรุปโครงการและกิจกรรม อย่างละเอียด ครบรายละเอียดที่ถานศึกษากำหนด (วิมังสา)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19. สถานศึกษามีการแต่งตั้งบุคลากรในการนิเทศ ติดตามการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ฯ (จิตตะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20. บุคลากรที่ได้รับแต่งให้นิเทศ ติดตาม การจัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ฯ ดำเนินการในการนิเทศ ติดตาม ด้วยความเอาใจใส่ ให้คำแนะนำในส่วนอุปสรรคพบ(จิตตะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21. สถานศึกษามีแบบประเมินโครงการหรือกิจกรรมเพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงในการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่อไป(จิตตะ)	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
	1	2	3			
ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา						
22. สถานศึกษามีการแต่งตังคณะทำงาน เพื่อทำหน้าที่ประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (จิตตะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23. สถานศึกษามีการประเมินและตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา(ฉันทะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24. บุคลากรมีการประเมินตนเองตลอดจนงานที่ปฏิบัติโครงการที่รับผิดชอบ(วิมังสา)	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
25. สถานศึกษามีการติดตาม ตรวจสอบ ผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ (จิตตะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26. สถานศึกษามีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจากเอกสาร หลักฐาน บันทึกรูปภาพ ร่องรอยการปฏิบัติงาน (วิริยะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27. สถานศึกษามีการจัดทำแบบประเมินกิจกรรม/โครงการ (จิตตะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28. สถานศึกษามีการนำผลการประเมินการดำเนินกิจกรรมมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น (จิตตะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
	1	2	3			
ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา						
29. สถานศึกษามีการวางแผนและกำหนดแนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ชัดเจนและเป็นระบบ(ฉันทะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการการประเมินคุณภาพภายในเพื่อดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา(จิตตะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
31. สถานศึกษามีการดำเนินการติดตามรวบรวมข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงานและผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(จิตตะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32. สถานศึกษาดำเนินการตามกรอบการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดการติดตามเป็นรายกิจกรรมครอบคลุมภารกิจ สร้างความตระหนักความเข้าใจแก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง(วิมังสา)	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
33. สถานศึกษาได้วิเคราะห์ตนเองเพื่อทราบความก้าวหน้า จุดเด่นและจุดด้อยของการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด(วิมังสา)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34. คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา(จิตตะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35. สถานศึกษามีวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมในการติดตามรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศการดำเนินงานและผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง(วิริยะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
	1	2	3			
ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง						
36. สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง(จิตตะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
37. สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน สารสนเทศ เอกสารหลักฐานอย่างเป็นระบบ(วิมังสา)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
38. บุคลากรในสถานศึกษามีการจัดทำเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เพื่อประกอบการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (ฉันทะ)	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
39. สถานศึกษามีการระบุความสำเร็จของการพัฒนามาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาสถานศึกษา (วิมังสา)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
40. สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองเพื่อดำเนินการจัดส่งต้นสังกัดได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด (วิริยะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
41. สถานศึกษามีการรายงานผลการประเมินการดำเนินงานคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ (จิตตะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
42. สถานศึกษาได้นำผลการประเมินเปรียบเทียบกับผลการประเมินปีที่ผ่านมาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาในปีต่อไป (วิมังสา)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			$\sum R$	IOC	เทียบกับเกณฑ์
	1	2	3			
ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง						
43. สถานศึกษามีการวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคที่พบในการดำเนินงานตามแผนในปีที่ผ่านมา(วิริยะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
44. บุคลากร สรุปและวิเคราะห์ถึงปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ได้รับผิดชอบ ด้วยความเอาใจใส่ ไม่ปล่อยปะละเลย (จิตตะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
45. สถานศึกษาพิจารณาข้อเสนอแนะของแต่ละโครงการและกิจกรรมท์ได้ดำเนินการผ่านไปแล้ว(วิมังสา)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
46. สถานศึกษา วางแผนเพื่อแก้ไขปัญหา ข้อบกพร่องของการดำเนินงานที่ผ่านมาด้วยความพยายามมุ่งมั่นที่จะพัฒนาสถานศึกษา (วิมังสา)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
47. บุคลากรมีส่วนเสนอแนะถึงแนวทางพัฒนาสถานศึกษา (วิมังสา)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
48. บุคลกรมีใจรักและศรัทธาต่อการดำเนินงานแต่ละโครงการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง(ฉันทะ)	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
50. สถานศึกษามีการส่งเสริมโครงการหรือกิจกรรมที่ช่วยให้สถานศึกษามีผลงานที่ดีและบรรลุเป้าหมายของแผนการจัดการศึกษา(ฉันทะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
50. สถานศึกษา มีการสรุปถึงปัญหาที่พบและนำไปปรับปรุงข้อบกพร่อง ทุกโครงการและทุกกิจกรรมที่ดำเนินการแล้ว (วิริยะ)	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

สูตร $\sum R = \frac{IOC}{N}$

IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง

N แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

<u>หมายเหตุ</u>: ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

สรุปค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00

ภาคผนวก ฌ
ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัยแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded[a]	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.918	50

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัยแบบสอบถามสภาพพึงประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.940	50

ภาคผนวก ญ
ภาพการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาพการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์ ดร. ไพศาล วงศ์กระโซ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนเรือ สพป.รอ. 3

ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์ นายศราวุฒิ บุระพวง ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองโพธิ์ชัย สพป.รอ. 3

ภาพการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์ นายทศพล ศิวิรัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแวงใหญ่ สพป.รอ. 3

ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์ ว่าที่ รท. ภานุ จันทนามล
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคำพอุง(ประชาราฎร์บำรุง) สพป.รอ. 3

ภาพการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์ ดร. บุญส่ง องอาจ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำเกลี้ยง สพป.รอ. 3

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล : นางสาวปภัชญา สังชาตรี

วัน เดือน ปี : วันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2526

ชาติภูมิ : ไทย

ที่อยู่ปัจจุบัน : 141 หมู่ 2 ต.อัคคะคำ อ.โพธิ์ชัย จ.ร้อยเอ็ด

E-mail : Leknoynaka26@gmail.com

Tel : 095-4463052

ID Line : Lekzazaka

หน้าที่การงานปัจจุบัน : รับราชการครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอัคคะวิทยา ตำบลอัคคะคำ อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3